

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ
В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ**

2012

Державне регулювання закупівель в умовах реалізації адміністративної реформи / Івано-Франківський центр науки, інновацій та інформатизації. – Івано-Франківськ: 2012. – с. – 82

Мета: розробка практичних порад для керівників державної служби в органах державної влади та державних службовців, відповідальних за проведення державних закупівель з плануванням, організацією та здійсненням державних закупівель в Україні та зарубіжним досвідом у сфері публічного прок'юременту.

Стислий зміст: розглядаються питання щодо сучасного стану системи функціонування державних закупівель та нормативно-правової бази у цій сфері, підготовки, організації та проведення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти, вимоги щодо укладення та виконання договору про закупівлю, контроль за здійсненням державних закупівель, порядок подання та розгляду скарг, інші актуальні питання.

Цільова група: керівники державної служби в органах державної влади, керівники та працівники структурних підрозділів органів державної влади, відповідальні за організацію державних закупівель, навчальні заклади, що здійснюють підготовку магістрів за спеціальністю «Державна служба» галузі знань «Державне управління», інші особи, які цікавляться питаннями державної служби та державного управління.

ББК У42(4Укр)+У584.3

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ.....	8
1.1. Історичний екскурс (державні закупівлі часів Київської Русі)	8
1.2. Формування системи державних закупівель за роки незалежності України.....	12
2. МІЖНАРОДНИХ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	20
2.1. Стандартизація законодавства у сфері державних закупівель	20
2.2. Міжнародні правові основи організації державних закупівель (директиви ЄС, ЮНСІТРАЛ, СОТ, МБРР)	21
2.3. Типовий закон ЮНСІТРАЛ (UNCITRAL) «Про закупівлю товарів (робіт) та послуг»	24
2.4. Положення про закупівлі Світового банку ..	26
2.5. Досвід Європейського Союзу в організації державних закупівель.....	27
2.6. Досвід США в організації державних закупівель.	28
2.7. Досвід міжнародних фінансових інститутів	30
2.8. Боротьба з корупцією в системі державних закупівель.....	32
2.9. Міжнародна практика здійснення державних закупівель	37
3. ОРГАНІЗАЦІЙНА СИСТЕМА ФУНЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	48
3.1. Суб`єкти та об`єкти здійснення державних закупівель	49
3.2. Контроль за правильністю проведення процедур закупівель	50
3.3. Предмет державних закупівель	52
3.4. Процедура здійснення державних закупівель	53
3.5. Види процедур закупівлі	53
4.ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	61
5.ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	66
6.НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ.....	71
6.1. Впровадження механізму електронних закупівель в Україні.....	71
6.2. Міжнародний досвід впровадження електронних закупівель	73

6.3. Практичне забезпечення реалізації електронних закупівель в Україні 74

7. РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «Про здійснення державних закупівель» № 2289-VI від 1 червня 2010 року (набрав чинності з 30.07.2010 року) з останніми внесеними змінами від 02 жовтня 2012 р. № 5406-VI
.....79

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ130

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ 135

ВСТУП

В умовах формування та розвитку ринкової економіки держава є одним із основних учасників економічного процесу не лише з точки зору виконання нею функцій регулювання та контролю, але й з точки зору того, що вона виступає досить потужним споживачем товарів, робіт і послуг, що виготовляються не тільки на підприємствах, які частково або повністю знаходяться у її власності, але й на підприємствах приватної та колективної форм власності, причому на останніх більшою мірою. Державні закупівлі є вагомим інструментом регулювання попиту та пропозиції на конкретні види продукції, оскільки являє собою придбання товарів, робіт і послуг за державні кошти, тобто кошти Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів, державні кредитні ресурси, а також кошти Національного банку, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, які спрямовуються на придбання товарів, робіт і послуг, необхідних для забезпечення діяльності зазначених органів, кошти підприємств, кошти, які надаються розпорядникам державних коштів під гарантії Ради міністрів Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування за кредитами, які надаються міжнародними фінансовими організаціями або на умовах співфінансування разом з міжнародними фінансовими організаціями. Тобто в даному випадку мова йде про значні суми витрат, які здійснює держава за рахунок коштів бюджетів різних рівнів, а також підприємств, власником яких є держава (частка акцій, що належить державі, становить більше ніж 50 %), та казенних підприємств.

Незважаючи на те, що сама ідея такої закупівлі не повністю відповідає принципам функціонування ринкової економіки, яка, зазначимо, властива всім країнам ЄС, можна стверджувати, що без системи державних закупівель чи прок'юременту неможливе повноцінне функціонування будь-якої з економік цих держав. Більш того, в країнах ЄС за останні роки простежується чітка тенденція до зростання обсягу державних закупівель, яка в середньому становить 16 % від обсягу ВВП.

Формування системи державних закупівель в Україні почалось відносно недавно, а тому в даному напрямку існує цілий ряд проблем, починаючи від законодавчого забезпечення та закінчуючи проблемами, пов'язаними із відсутністю підготовлених висококваліфікованих кадрів, що здатні працювати в тендерних комітетах і забезпечувати технічне супроводження всіх договорів.

Розвиток системи державних закупівель в Україні розпочався на початку 1990-х років. Протягом 1993-1997 років розміщення державних замовлень у закордонних постачальників регулювалися Указами Президента України та

Постановами Кабінету Міністрів України. Практика розміщення державних замовлень у іноземних постачальників на конкурентних засадах була поширена на вітчизняних ринках, наслідком якої стало затвердження правової бази закупівель на вітчизняному ринку. Здійснення державних закупівель регулювалося Законами України «Про поставки продукції для державних потреб» (1995 року) та «Про державне оборонне замовлення» (1999 року).

Перший закон «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» було прийнято 22 лютого 2000 року. Він став важливим кроком у напрямку формування відкритої та прозорої системи державних закупівель. Попри те, що цей закон не був досконалим, він містив чимало суттєвих елементів належної системи здійснення закупівель, включаючи децентралізований підхід до здійснення закупівель, застосування належних та визнаних на міжнародному рівні процедур здійснення закупівель, застосування конкурентних процедур здійснення закупівель, а також принципу прозорості державних закупівель.

За Міністерством економіки України було закріплено статус уповноваженого органу у сфері державних закупівель. На нього було покладено відповідальність за моніторинг державних закупівель, забезпечення дотримання положень Закону, розгляд скарг та розв'язання спорів.

У червні 2010 року за технічної підтримки, що надавалася спільно Світовим Банком та Європейською Комісією, в Україні набрав чинності новий Закон України «Про здійснення державних закупівель». Цей закон було сприйнято як важливий і позитивний крок, спрямований на наближення системи державних закупівель до міжнародних стандартів. Ухвалення закону «Про здійснення державних закупівель» стало віддзеркаленням значного поступу у сфері регулювання закупівель для державних потреб; водночас, постала необхідність подальшого вдосконалення законодавчої бази, причому в Закон уже було внесено чимало доповнень. Останні доповнення, котрі широко обговорювалися за участі Європейської Комісії та Світового Банку, й були спрямовані на усунення певних вад Закону були схвалені в липні 2011 року й набрали чинності з 2 жовтня 2011 року. Цей Закон дозволяє наблизити українське законодавство в сфері держзакупівель до принципів і правил СОТ, а також дозволяє:

створити конкурентне середовище у сфері держзакупівель;

підвищити прозорість і публічність держзакупівель;

створити умови, що виключають зловживання і запобігають проявам корупції, що сприяють ефективному та раціональному використанню державних коштів.

У 2012 році було прийнято ряд нормативних актів, якими змінюються правові засади здійснення державних закупівель, зокрема встановлюються спеціальні норми для суб'єктів, що здійснюють свою діяльність в окремих сферах. Також впроваджено процедуру електронного реверсивного аукціону, та відмінено інститут «типового договору», внесено інші норми. Крім того, статтею 11 Закону України «Про здійснення державних закупівель» передбачено обов'язкове навчання з питань організації та здійснення закупівель Голови та секретаря комітету з конкурсних торгів.

За останні 10 років у законодавчу базу України у сфері державних закупівель було внесено багато змін. Це пояснюється не тільки намаганням удосконалення законодавства в цій сфері, а й з метою його гармонізації з європейськими правовими нормами.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

1.1. Історичний екскурс (державні закупівлі часів Київської Русі)

Слов'янська земля з прадавніх часів славилась своїми торговельними традиціями. Купці Руської землі були чи не найшляхетнішими у світі. І ця каста була викарбувана століттями. Згадаймо вислів “Слово купця – дороже золота”. І так справді було. Історичні факти про укладення усних контрактів свідчать більше як однозначно. Історичний аспект розвитку серця України, міста Києва, теж свідчить, що саме місто на Дніпрі було осередком щирих підприємницьких відносин. Разом з Полтавою, Черніговом і Харковом, Київ вважався традиційним торговельним центром зі своїми щорічними “Контрактами”(подія започаткована з кінця XVIII століття) спочатку Київської Русі, а пізніше – усієї Європи. При цьому тривалий час, аж до 17 року 20-го сторіччя, а зберігати на ті часи цей статус могли тільки міста з культивованими чесними і відповідальними підприємницькими правилами й традиціями.

Праобразом відкритих торгів при здійсненні державних закупівель в Київській Русі були торжок і ярмарки.

Внутрішня торгівля часів Київської Русі велася переважно на торгах, коли в певні місце і час сходилися усі, кому потрібно було продати свій товар або купити вироби інших. Торги існували практично в усіх містах. У Києві їх було вісім, зокрема Бабин торжок на Горі та Торговище на Подолі. На ринкових майданах були постійні торгові приміщення. У великих містах торгівля велася щоденно, у менших — у певні дні тижня. Починаючи з XII ст. поблизу торгів будували храми, які відали службою мір і маси, збирали мита за користування ними. У Києві це була церква св. Богородиці Пирогощі на київському торговищі, у Чернігові — храм П'ятниці.

На торгах можна було купити зерно, печений хліб, овочі, рибу, м'ясо, молоко, вироби ремесла та промислів. У літописах XII—XIII ст. почали зазначати ціни у неврожайні роки. З Галицької землі привозили сіль, яку добували в Карпатах. У північні райони Русі везли зерно.

У XV ст. набули поширення ярмарки, що було першою ознакою складання внутрішнього ринку. Ярмарки організовувались один-два рази на рік і тривали кілька днів, а то й тижнів. На них з'їжджалися купці з різних земель. Значно розширюється оптова торгівля. Укладаються контракти на поставку товарів у великих розмірах.

Міста для проведення ярмарків визначались великокнязівськими і королівськими грамотами (постановами). Постійні ярмарки були у Львові,

Києві, Перемишлі, Галичі, Луцьку, Ярославлі. Купці приганяли сюди зі сходу України великі стада худоби, привозили хутро, мед, віск, шкіри, рибу, ремісничі вироби. Активними учасниками ярмарків були міщани і селяни, які купували сукно, полотно, вироби ужиткового призначення, зброю тощо.

Торгівля так само, як і ремесло, регламентувалася численними правилами, які захищали інтереси невеликих торговців. Торгувати дозволялося лише місцевим купцям у відведеному місці, у визначені дні та години. Міська адміністрація була зацікавлена в збереженні таких порядків, тому що це полегшувало збирання торгових мит. У великих містах було два і більше торгових майданів, де розміщувались склади товарів для вивезення за кордон або в інші міста.

Перехід до економічного підходу у відносинах між державою і виробниками (постачальниками) матеріальних ресурсів на території України (яка на той час перебувала у складі Росії) почався в XVII столітті, тоді ж з'явилися перші згадки про заходи, які з деякими зауваженнями можна розглядати як праобраз сучасних відкритих торгів. Серед історичних документів зберігся царський Указ, датований липнем 1654 р., про доставку в Смоленськ борошна і сухарів за підрядною ціною.

Активізація економічних відносин часів правління Петра I спричинила збільшення кількості відкритих торгів. Насамперед цьому сприяла військова активність царя.

Уже перші конкурсні торги, організовані в той час, мали специфічні риси, характерні й для сучасних торгів. Передусім ідеться про відвертість і привселюдність відбору при проведенні торгів.

У 1714 р. спеціальним сенатським рішенням передбачалося відкрите і публічне висвітлення оголошення результатів не тільки найважливіших, але й різних дрібних торгів. Необхідно було вказувати, хто що купив та скільки за це заплатив. Ці відомості подавалися в Канцелярію Сенату.

У зв'язку зі зростанням кількості підрядів, що розподілялися на конкурсній основі, Петро I засновує спеціальну установу, яка займається питаннями поставок і продажу. Вона отримала назву Канцелярія підрядних справ і підпорядковувалася Канцелярії Камер-колегії. У військових відомствах аналогічні обов'язки покладалися на спеціальних посадових осіб. Однак активність військових чиновників виявилася набагато вищою, ніж цивільних: на конкурсній основі військові почали проводити постачання провіантом і амуніцією частин російської армії. Саме з цього часу практично все законодавство щодо публічних торгів ґрунтувалося на положеннях, що розроблялися свого часу у військових міністерствах.

У 1721 р., коли російська держава оголосила себе імперією, був прийнятий Регламент Адміралтейства і Верфі, в якому питання постачання вважалися найважливішими, а інструкції щодо їх вирішення були прописані в першому розділі під назвою «Як підрядників знаходити і з ними домовлятися».

Організація роботи з підрядниками, викладена у цьому документі, фактично є прототипом сучасного законодавства з проведення конкурсних торгів.

Також була офіційно проведена посада гофмаклера (розпорядника, організатора торгів), за відсутності якого проведення конкурсу заборонялося. Зазвичай на цю посаду брали грамотних купців, які спеціалізувалися на державних підрядах, знали тонкощі процесу і способи досягнення вигідного результату.

Схема роботи з підрядниками була такою: писалися квитки із зазначенням підряду (предмета закупівлі), терміну (строку), з якого починали прийматися заявки, та місця, куди повинні прибути претенденти на підряд. Квитки відправлялися поліцмейстеру, котрий вивіщував їх у найбільш видних місцях. Одночасно з цим проводилося їх розсилання в магістрати (адміністрації) інших міст. Про товари, доставка яких мала відбутися влітку, повідомлялося в листопаді, а про отримання зимових замовлень - не пізніше липня.

Підряд віддавався тому, хто запропонував найнижчу ціну при умові, що підрядник був надійний. Якщо ж він виявлявся недобросовісним або недостатньо матеріально спроможним, товар віддавався «вірній» людині, з відповідними репутацією і станом справ, нехай навіть за більшою ціною. Учасники конкурсних торгів зазнавали тиску з боку держави. Зниження вартості підряду відбувалося так: на добу запалювалася свічка, а претендентів попереджували, «що якщо хтось із них передумає або повернеться під час горіння цієї свічки й буде менше брати», то вже затверджений підряд або доставка передадуться йому. Але якщо така пропозиція надходила після згорання свічки, вона не приймалася. Щоб уникнути різних непорозумінь, свічку охороняли два спеціально приставлених офіцера.

Петровські Регламент та інструкція вдосконалювалися до 1731 р., до того часу, коли вони були видані востаннє. Здебільшого це були невеликі приватні документи, що регулювали окремі питання взаємодії учасників торгів.

Регламент 1732 р. уже не передбачав запалення свічки. Так відверте «видавлювання» знижок було скасоване спеціальним розпорядженням.

Наступний документ - Регул провіантського правління - був затверджений у 1758 р. та стосувався поставок продовольства (переважно хліба). У новому документі особлива увага приділялася популяризації та публікації оголошень

про торги. Квитки з повідомленнями й умовами потрібно було «вручати з барабанним боєм». Після закінчення служби у церквах священники повинні були повідомляти парафіян про назрілу державну необхідність, причому термінову (останнє стосувалося далекої провінції, куди не долинав «барабанний бій» і не доходили газети).

Особлива увага в цьому документі приділялася закупівлям саме у виробників, обминаючи купців. Шляхті (дрібномаєтним дворянам) і селянам надавалася перевага при отриманні замовлення на поставку. Цим намагалися приборати купця-посередника, заощадити казенні гроші і надати кошти на розвиток саме виробництва продукції. Рекомендувалося також уникати підрядів, а закупівлі проводити за твердими державними цінами у землевласників.

Після торгів, що відбулися, переможця пропонувалося «всіма силами схилити до ще більшого зниження ціни... шукаючи казенного прибутку без усякої передачі».

Стосовно купців посилювалися бюрократичні вимоги - кількість необхідних довідок, атестацій, «описок і очищень» зростала, хоча, з іншого боку, це свідчило про спробу держави убезпечити себе від шахраїв.

У цей же час було введено правило надання відомостей про прибутки і капітал та заборонено набирати замовлень на суму, більшу за вартість власного майна.

Приймалися різні відомчі акти, які враховували особливості галузевих поставок (поставки для військового відомства; поставки тканин, хлібних виробів тощо).

Олександр I, вступивши на престол, розпочав реформування системи державного управління. Перегляд існуючого законодавства спричинив також зміну регламентуючих документів з «публічного продажу казенних поставок і підрядів». За першу чверть XIX століття було видано 107 урядових актів, що регламентували або коректували проведення торгів, їхнє забезпечення і подальше виконання замовлення.

У 1802 р. був виданий «Статут про провіант для продовольства військ», де й були викладені нові правила для укладання підрядів. Особлива увага приділялася довідковим цінам та механізму збирання інформації для їхнього обчислення. Довідкова ціна була відправною точкою в організації торгів, і всі рішення приймалися, орієнтуючись на неї.

У тому ж році вийшли Правила соляної поставки, в яких уперше наводилася статистика й аналітика торгів. Уперше також був проведений розрахунок економії державної скарбниці від організації заходів щодо конкурсного розміщення замовлень.

У 1815 р. спеціальним указом навіть рекомендувалося віддавати підряди в різні руки частинами. Йшлося, передусім, про кількість поштових станцій у губерніях. Ціна на підряд з утримання всіх станцій губернії була надзвичайно високою, дуже великою була і застава (третина суми договору) - все це ускладнювало пошук претендентів та їх поручителів. Але якщо загальний підряд розподілити по повітах, то все ставало набагато дешевше та простіше. Крім того, додатково заохочувалися місцеві поміщики та підприємці з селян і купців.

Порівняно із законодавством попереднього століття у дев'ятнадцятому столітті помітно зменшилася кількість розпоряджень репресивного або погрозливого характеру. Це свідчило про достатньо відпрацьовану систему проведення торгів, організацію поставок, виконання підрядів. У проведенні самого процесу торгів сталися значні зміни: тепер, наприклад, для внесення пропозицій цілком достатньо було, дотримуючись формальностей, надіслати їх поштою. Конкурсанти або їх довірені особи прибували безпосередньо на торг.

1.2. Формування системи державних закупівель незалежної України

З моменту набуття Україною незалежності процес формування національного законодавства про державні закупівлі став динамічним.

Державне замовлення діє в Україні з 1989 року. Державне замовлення було введено колишніми союзними органами управління з метою вдосконалення директивного планування, перетворення централізованих методів керівництва.

У радянському законодавстві механізм формування і доведення до виконавців державних замовлень був недосконалим. Порядок формування державних замовлень у 1989-1990рр. регулювався Тимчасовим положенням про порядок формування державних замовлень, затвердженим Постановою Ради Міністрів СРСР від 25.07.88 р., відповідно до якого склад державних замовлень на 1990р. повинен був бути доведений до міністерств, відомств, Рад міністрів союзних республік і міжгалузевих державних об'єднань за десять місяців до початку планового періоду.

Поняття “державні замовлення” – праобраз сучасного поняття “державні закупівлі” – було вперше вжито у Держплані СРСР при розробці проекту народногосподарського плану на 1988 рік. Головною причиною введення цієї економічної категорії було те, що вже з середини 80-х років Держплан СРСР у масштабах усього народногосподарського комплексу не міг повністю збалансувати планові завдання з виробництва продукції із наявними матеріальними ресурсами. Він змушений був здійснити кроки в напрямку децентралізації існуючої системи. Неспроможність забезпечення народногосподарських планів зумовила появу державного замовлення, яке

охопило 70–80% загальних обсягів народного господарства і повністю забезпечувалося матеріальними ресурсами. Продукцію, що виготовлялася понад державне замовлення, дозволялося реалізовувати виробнику самостійно.

Така ідеологія щодо державного замовлення існувала до 1993 року, включаючи перші роки незалежності України. Починаючи з 1993 року, коли система централізованого планування виробництва і розподілу матеріально-технічних ресурсів поступово втрачала свою дієздатність і адекватність економічній ситуації, трансформувались і функції державного замовлення. Вона все більше втрачала властивості абсолютного державного регулятора у виробництві продукції та послуг і перетворювалося на засіб забезпечення потреб у матеріальних ресурсах, продукції, роботі і послугах споживачів, що утримуються за рахунок державного бюджету. Це знайшло своє відображення у щорічних указах Президента України до 1996 року про державний контракт та державне замовлення. Крім того, була прийнята Постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.93 року № 871 “Про затвердження Положення про порядок організації та проведення міжнародних торгів (тендерів) в Україні”, що дала початок проведенню міжнародних торгів і впорядковувала здійснення на конкурсних засадах закупівель товарів (робіт, послуг) винятково іноземного походження для задоволення державних потреб України. Під час дії згаданої Постанови (21.10.93 – 28.06.97) Міністерством зовнішніх економічних зв’язків і торгівлі України зареєстровано 66 міжнародних тендерів. Складалася парадоксальна ситуація щодо задоволення державних потреб: стосовно іноземних постачальників/підрядників держава дотримувалася загальноприйнятої у міжнародній торгівлі практики укладання державних контрактів винятково на конкурсних засадах, а всередині країни державні контракти розміщувались на директивних засадах, що суперечило стратегічній меті – розбудові відкритої соціально-економічної системи на основі ринкового механізму.

Об’єктивні зміни в принципових підходах до формування й розміщення державних замовлень були зафіксовані в Законі України від 22 грудня 1995 року № 493/95-ВР “Про поставки продукції для державних потреб”, а також у відповідній Постанові Кабінету Міністрів України від 29.02.1996 року № 266 “Про порядок формування та розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням”.

У цьому законі подано перелік державних замовників (міністерства, центральні органи виконавчої влади, уряд АРК, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, інші державні організації та установи, уповноважені урядом України укладати державні контракти),

гарантом за зобов'язаннями яких є Кабінет Міністрів України, також вказано функції замовників і їх обов'язки, джерела фінансування замовлень і порядок контролю за їх використанням, встановлено стимулювання виконання поставок і міри відповідальності за невиконання державних контрактів.

Крім цього, за окремим порядком, визначеним Законом України “Про державне оборонне замовлення” від 3.03.1999 року №464, формується державне оборонне замовлення для забезпечення потреб Збройних Сил України та інших військових формувань з озброєння й військової техніки, речового та медичного майна, продовольства, паливно-мастильних матеріалів, виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

Важливо зазначити, що в той же час переважна частина закупівель товарів, робіт і послуг здійснюється поза державними замовленнями. У першу чергу це стосується закупівлі товарів, робіт і послуг, які не виробляються чи не виконуються вітчизняними підприємствами. Фінансування таких закупівель здійснюється згідно з кошторисами видатків на утримання державних органів усіх гілок влади, розробленими відповідно до видатків, передбачених у Державному бюджеті на поточний рік. Причиною цього є те, що дія норм вищезгаданого Закону “Про поставки продукції для державних потреб” поширюється на закупівлю продукції державними замовниками для забезпечення пріоритетних соціально-економічних потреб суспільства (освіта, культура, наука тощо) лише у вітчизняних виробників. Закон обмежує залучення до виконання державних замовлень іноземних суб'єктів господарювання, що фактично суперечить загальноновизнаним нормам міжнародної торгівлі.

Пункт 2 ст. 20 Закону України від 27.03.1991р. “Про підприємства в Україні” встановлював, що підприємство виконує роботи і поставки для державних потреб на договірній основі, тобто закріплюється необхідність встановлення договірних зв'язків на основі державного замовлення.

Надалі було прийнято деякі нормативні акти, направлені на регулювання відносин у сфері державних закупівель.

Згідно з Указом Президента від 04.05.1992р. № 289/92 “Про державне замовлення в Україні” державне замовлення розглядається як складова частина системи економічних методів державного регулювання і на період переходу до ринкових відносин і розвитку ринкової інфраструктури залишається одним з головних його важелів. При цьому спосіб розміщення державного замовлення не уточнюється.

Положення Указу Президента щодо процедури розміщення державних замовлень були доповнені Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.1992р. “Про Концепцію державного замовлення”, відповідно до якої

державне замовлення могло розміщуватися на підприємствах незалежно від форми власності на договірних, як правило, конкурсних основах.

Тимчасовим положенням про порядок формування і розміщення обсягів поставок продукції (робіт, послуг) для виконання державних контрактів і державного замовлення на 1993 рік, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 10.02.1993р. №100 “Про порядок укладання державного контракту і формування державного замовлення на 1993 рік”, встановлювалося, що процедура конкурсу застосовується за наявності можливості вибору виконавців.

Указ Президента України від 28.10.1993р. №489/93 “Про державний контракт і державне замовлення на 1994 рік” встановлював досить “жорсткий” характер прийняття державного замовлення і державного контракту. Держзамовлення було обов'язковим для підприємств і організацій, статутні фонди яких сформовані повністю з державного майна або при його участі, для орендних підприємств, заснованих на державній власності, для підприємств-монополістів на відповідному ринку продукції, а також для підприємств і організацій, які в 1994р. змінять форму власності в процесі приватизації.

Решта підприємств і організацій приймала держзамовлення і укладала державний контракт на добровільній основі.

У Постанові Кабінету Міністрів України від 28.04.1995р. “Про порядок організації закупівель продукції для державних потреб” було встановлено, що державні закупівлі здійснюються на конкурсній основі, але при цьому сам порядок проведення таких конкурсів не встановлювався. Не вносив ясності і Закон України від 22.12.1995р. “Про поставку продукції для державних потреб”.

Незважаючи на те, що нормативні акти, які регулюють проведення конкурсів (тендерів, торгів) у сфері державних закупівель, набули чинності в 1993р., вони так і не були надалі прив'язані до вищезгаданих актів.

Зважаючи на зміни, що сталися в економіці України, а також у її зовнішньоекономічній політиці, виникла необхідність внесення відповідних змін як в організацію роботи щодо здійснення державних закупівель, так і в законодавчі та нормативні акти з цього питання.

У першу чергу, це пов'язано з намірами України інтегруватися в європейські економічні структури та приєднатися до системи ГАТТ/СОТ. Головною умовою для реалізації цих намірів є приведення внутрішнього законодавства України, зокрема з питань державних закупівель, у відповідність до норм і правил міжнародної торгівлі.

Вимоги Світової організації торгівлі щодо зазначеного питання визначені в Угоді про державні закупівлі СОТ, прийнятій у квітні 1994 року. Ця Угода поширюється на будь-який закон, норму чи практику, що стосуються державних закупівель, включаючи державні закупівлі у сфері послуг.

Обов'язковими умовами Угоди про державні закупівлі є відсутність дискримінації постачальників, залежно від їх статусу та державної належності, і здійснення закупівель на конкурсній основі із забезпеченням прозорості на кожній стадії торгів (тендерів) на вимогу будь-кого з постачальників.

У рамках реалізації заходів щодо вдосконалення системи державних закупівель в Україні та з метою наближення діючих процедур розміщення державних замовлень до передбачених вимогами системи Світової організації торгівлі у 1997 -1998 роках були прийняті постанови Кабінету Міністрів України від 28.06.97 № 694 “Про організацію та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг)”, від 24.09.97 № 1058 “Про створення єдиної системи закупівель товарів (робіт, послуг) за рахунок коштів державного бюджету та іноземних кредитів, що залучаються під гарантії Кабінету Міністрів України” та від 01.09.98 № 1369 “Про здійснення торгів (тендерів) у будівництві”.

Перша з вищезгаданих постанов визначала загальні процедури здійснення державних закупівель центральними та місцевими органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, що здійснюють закупівлю продукції за рахунок коштів державного бюджету або іноземних кредитів, що залучаються під гарантію Кабінету Міністрів України шляхом проведення торгів (тендерів). Друга постанова була прийнята з метою впорядкування закупівель товарів, робіт, послуг вартістю понад 10000 гривень, шляхом встановлення єдиного для державних структур всіх рівнів порядку здійснення закупівель та контролю за використанням коштів державного бюджету. Нарешті, третя постанова була розроблена з метою врахування особливостей, що виникають під час проведення торгів (тендерів) на укладання контрактів підрядних робіт і послуг у галузі будівництва.

Правила здійснення державних закупівель, визначені згаданими постановами, переважно відповідали міжнародним вимогам, однак, враховуючи важливість регулювання державних закупівель, об'єктивно виникла необхідність закріплення цього регулювання на законодавчому рівні.

Загальноправові і економічні засади здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг за рахунок державних коштів з метою створення конкурентного середовища, забезпечення прозорості процедур закупівель і досягнення оптимального і раціонального використання державних коштів

встановлював Закон України від 22.02.2000р. “Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти” з відповідними змінами.

Даний Закон в редакції від 22.02.2000р. не встановлював мінімальної суми, від якої необхідно застосовувати процедури закупівель.

Виходячи з того, що згідно з Постановою від 27.09.2000р. №1469 “Про організаційні заходи щодо функціонування системи державних закупівель” замовники під час оплати державних контрактів, укладених на суму понад 5 тис. євро для товарів і послуг і 100 тис. євро для робіт, зобов’язані подати звіт про результати здійснення процедури закупівель, можна було зробити висновок, що порогова величина для застосування процедури закупівель товарів і послуг – 5 тис. євро, для робіт – 100 тис. євро.

Подальшими змінами і доповненнями, внесеними Законами №434-IV від 16.01.2003р., №2188-IV від 18.11.2004р., №2664-IV від 16.06.2005р., були встановлені порогові величини, які застосовується до всіх закупівель товарів, робіт і послуг, які повністю або частково здійснюються за рахунок державних коштів за умови, що вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) прирівнюється або перевищує суму еквівалентну 30 тис. грн., а робіт – 300 тис. грн.

На відміну від директив ЄС, Законом України у разі застосування спрощеної процедури запиту цінових пропозицій (котирувань) встановлена верхня межа закупівель. Так, згідно зі ст.32 Закону для закупівель товарів і послуг, для яких існує постійний ринок, вона становить суму, еквівалентну 100 тис. грн.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2000 рік” було встановлено, що, починаючи з 1 січня 2000 року, всі позабюджетні кошти установ, організацій, що фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України, включаються до спеціального фонду Державного бюджету України як власні надходження цих установ і організацій і відповідні спеціальні витрати.

На регулювання відносин у сфері державних закупівель спрямовані також Постанова КМУ від 29.02.1996р. № 266 “Про порядок формування і розміщення державних замовлень на поставку продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням”, Постанова КМУ від 27.09.2000р. № 1469 “Про організаційні заходи щодо функціонування системи державних закупівель”.

Особливості державних закупівель в окремих сферах регулюються спеціальними нормативними актами. Наприклад, Законом України від 03.03.1999р. “Про державне оборонне замовлення”, Постановою КМУ від 9.12.1999р. №2244 “Питання державного оборонного замовлення” регулюються

питання формування, розміщення і обсягів поставок (закупівель) продукції, виконання робіт і надання послуг у сфері оборонного замовлення.

Щорічно Кабінетом Міністрів України відповідно до Закону України від 22.02.2000р. “Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти” і Постановою КМУ від 29.02.1996р. № 266 формувався проект державного замовлення на поточний рік, який затверджується відповідною постановою (наприклад, Постанова КМУ від 06.03.2002р. № 261 “Про державне замовлення на закупівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб на 2002 рік”, Постанова КМУ від 02.06.2003р. №829 “Про державне замовлення на закупівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб на 2003 рік”, Постанова КМУ від 05.07.2004р. №870 “Про державне замовлення на закупівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб в 2004 році”, Постанова КМУ від 12.07.2005р. “Про державне замовлення на закупівлю товарів, виконання робіт, надання послуг для державних потреб в 2005 році”).

Необхідно відзначити, що Цивільний кодекс України від 18.07.1963р. не містив норми, що регулюють процедуру розміщення державних замовлень і державних закупівель загалом, кодексом лише регулювалися закупівлі сільськогосподарської продукції в колгоспах, радгоспах та інших господарствах (розділ 24, статті 254-255).

Цивільний кодекс України від 16.05.2003р. подібних норм не містить, норми, які регулюють особливості укладання державних контрактів, закріплені в Господарському кодексі України (ст. 13, 55, 181, 183).

Протягом 2008 року законодавство, що регулює сферу державних закупівель, тричі зазнавало суттєвих змін. Зокрема, Верховною Радою України 20.03.2008 було прийнято Закон України № 150–VI “Про визнання таким, що втратив чинність, Закон України “Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти”.

З 02.04.2008 регулювання в сфері державних закупівель здійснювалося відповідно до Тимчасового положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2008 № 274.

Однак, рішенням Конституційного Суду України (від 09.10.2008 № 22-рп/2008) Постанову Кабінету Міністрів України від 28.03.2008 № 274 “Про здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти” було визнано такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною).

Це рішення фактично призвело до того, що у період з 9 по 22 жовтня 2008 року система державних закупівель залишилась без правового регулювання.

Отже, існує ймовірність того, що короткотермінова відсутність нормативно-правової бази у цій сфері створила підґрунтя для фінансових зловживань шляхом укладення прямих договорів, у тому числі довгострокових, з уникненням процедур закупівель. В першу чергу, це стосується підприємств, які обслуговуються банками, зокрема, державних, казенних підприємств, установ та господарських товариств, у статутному капіталі яких державна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

З метою врегулювання відносин у сфері державних закупівель Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову від 17.10.2008 № 921, якою затверджено Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти(далі - Положення).

Однак у зв'язку з тим, що ця постанова фактично дублювала зміст постанови, яка визнана неконституційною, та містила низку положень, які потребували удосконалення, Мінекономіки підготувало нову редакцію Положення, яка була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2008 № 1017.

Прийняття нової редакції Положення, розробленої Мінекономіки та погодженої з експертами Світового банку, стало виконанням однієї з необхідних умов для отримання Україною “Третьої позики на політику розвитку” Світового банку, спрямованої на підтримку інституційних та стратегічних реформ Уряду, яка становила 500 млн. доларів США.

Одним із найбільш ефективних заходів зі стабілізації системи державних закупівель в умовах фінансової кризи є врегулювання відносин у цій сфері на законодавчому рівні, а саме прийняття Закону України “Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти”.

Розбудова сфери державних закупівель в Україні триває.

РОЗДІЛ 2

МІЖНАРОДНИХ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

2.1. Стандартизація законодавства у сфері державних закупівель

Стандартизація законодавства в галузі регулювання державних закупівель різних країн необхідна для потенційних постачальників продукції / послуг, оскільки дає їм можливість брати участь у тендерах в різних країнах (незалежно від національної приналежності постачальника) на рівних умовах. Приблизно такі ж цілі ставилися і перед українськими законодавцями, які займалися розробкою нового закону про державні закупівлі

Регулювання державних закупівель у всьому світі є об'єктом пильної уваги з боку законодавців - адже в даному випадку сам покупець, тобто держава, зацікавлений у максимальній ефективності процесу. Одним з важливих напрямків у законотворчій діяльності у всьому світі стала боротьба за чесну конкуренцію, яка, відповідно до економічної теорії, повинна привести до зниження цін.

У світовій практиці вже давно розроблена і застосовується система заходів і процедур, які забезпечують виконання завдань ефективного використання бюджетних коштів при мінімізації негативного впливу системи державних закупівель на конкурентне середовище.

У зарубіжній закупівельній практиці до основних базових принципів відносять:

прозорість (транспарентність) - відкритість і доступність інформації про закупівлі;

підзвітність і дотримання процедур (підзвітність і *duprocess*) - чітке дотримання закупівельних процедур при державному та громадському контролі;

відкрита й ефективна конкуренція (відкрита й ефективна конкуренція) - недопущення дискримінації;

справедливість (справедливість) - рівні можливості для всіх учасників закупівель.

У рамках уніфікації правил здійснення закупівель все більша увага приділяється єдиними стандартами. Більшість країн поступово коректують своє законодавство на базі директив ЄС, ЮНСІТРАЛ, СОТ, МБРР.

Загальноприйняті в світовій практиці принципи здійснення закупівель та розміщення замовлень сформульовані в законодавствах окремих країн і зафіксовані в низці міжнародних документів, таких як Директиви ЄС, Багатостороння угода про державні закупівлі в рамках СОТ, документи

Організації Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва та інших. Відмінності в законодавствах окремих країн зумовлені пріоритетами економічної політики тієї чи іншої держави.

Істотний вплив робить ступінь централізації економіки. У деяких країнах випускаються галузеві нормативні акти, що дозволяють на базі загального національного законодавства сформулювати конкретні положення, які відображають специфіку тієї чи іншої галузі.

2.2. Міжнародні правові основи організації державних закупівель (директиви ЄС, ЮНСІТРАЛ, СОТ, МБРР)

Державні закупівлі є важливою складовою діяльності з лібералізації торгівлі у світі. 15 квітня 1994 р. одночасно, але офіційно незалежно від багатосторонніх торговельних переговорів у межах Уругвайського раунду Генеральної угоди про тарифи і торгівлю (ГАТТ), було підписано угоду про державну закупівлю (GPA) 22 урядами, головним чином між Сполученими Штатами Америки і країнами — членами ЄС. Нині учасниками угоди GPA є 38 країн.

Зазначена угода набула чинності 1 січня 1996 р. і відкрила ринок державних закупівель у багатьох секторах країн — учасниць Угоди.

Основні її принципи передбачають здійснення державних закупівель в умовах дотримання правил національного режиму і відсутності дискримінації. Це означає рівноправне ставлення до вітчизняних та іноземних постачальників і відсутність дискримінаційних положень у будь-яких законах, постановах, процедурах або заходах щодо державних закупівель. Для країн, що бажають вступити до складу Світової організації торгівлі (СОТ), ці політичні заходи також мають велике значення.

Відносини з ЄС — ще одна важлива сфера. З ним певною мірою співпрацюють усі країни Центральної та Східної Європи. 15 країн — членів ЄС створили єдиний ринок з вільним рухом товарів, послуг, фінансових і людських ресурсів. За підрахунками загальна вартість контрактів із державних закупівель у межах ЄС перевищує 750 млрд. дол. США на рік.

У межах ЄС та СОТ створено всеохоплюючу детальну регулятивну базу для державних закупівель, вартість яких перевищує певні порогові показники. Усі країни-члени повинні вносити ці директиви і положення у власне національне законодавство. Принципи і правила GPA за суттю не відрізняються від принципів і правил, встановлених у Директивах щодо закупівлі в межах ЄС і, завдяки внесеним до них змінам і доповненням (жовтень 1997 р. і лютий 1998 р.), мають відповідати вимогам Директив.

У 1951 р. було укладено Паризьку угоду про Європейське об'єднання вугілля і сталі. Цей рік можна вважати початком створення нинішнього Європейського Союзу.

У 1957 р. підписано Римські угоди і створено дві організації: Європейське економічне співтовариство (ЄЕС) та Європейське співтовариство атомної енергії (Євратом). Подібно до Паризької угоди ці угоди були спрямовані на створення автономних організацій, уповноважених формувати нову структуру незалежно від країн-учасниць.

Угода про Європейський Союз (ЄС), погоджена у Маастрихті 1992 р., започаткувала створення потужного інтернаціонального угруповання держав, формальною юридичною підставою для якого було ЄЕС (після змін, внесених у Договір про заснування Європейського співтовариства з атомної енергії 1957 р. Маастрихтським договором, значні зміни були внесені також Амстердамським договором 1997 р. та Ніщцьким договором 2000 р.)

Це об'єднання, яке за загальноприйнятою класифікацією належить до регіональних інтеграційних угруповань держав, має величезний сумарний ВВП.

Мета ЄС полягає у створенні спільного ринку економічного і грошово-кредитного союзу. Крім того, діяльність із досягнення цієї мети охоплює усунення торговельних обмежень, наприклад, митних зборів і кількісних обмежень, скасування перешкод для вільного руху товарів, людей, послуг і капіталу між країнами-членами і систему захисту конкуренції від викривлень.

Створення єдиного ринку і забезпечення його належного функціонування — одне з основних завдань ЄС. Його можна досягти лише у разі конкурування усіх компаній в однакових умовах за контракти, що присуджуються як державним, так і приватним організаціям. На державну закупівлю припадає основна частка економічної діяльності: державні контракти становлять 10–15% валового внутрішнього продукту ЄС.

Перші правила державної закупівлі містилися у Римській угоді, але вони були надто загальні й неточні для вільного застосування закупівельними організаціями. Тому Комісія ЄС разом з країнами-членами розробила директиви щодо державної закупівлі для втілення у життя Римської угоди — забезпечення більш прозорих, точних правил, яких мають дотримуватися органи державної влади і підприємства з надання комунальних послуг (водо- та енергопостачання, транспорту і послуг зв'язку).

Першу директиву щодо державних закупівель було ухвалено в 1970 р. Починаючи з 1993 р., введено в дію шість різних директив, що створюють базу для державної закупівлі в межах ЄС.

Директиви щодо державної закупівлі:

- 1) Директива Ради 93/36/ЄЕС (про державну закупівлю товарів);
- 2) Директива Ради 93/37/ЄЕС (про державну закупівлю робіт);
- 3) Директива Ради 92/50/ЄЕС (про державну закупівлю послуг);
- 4) Директива Ради 89/665/ЄЕС (про засоби суспільно-правового захисту);
- 5) Директива Ради 93/38/ЄЕС (щодо підприємств з надання комунальних послуг);
- 6) Директива Ради 92/13/ЄЕС (про засоби судового захисту підприємств з надання комунальних послуг).

Положення наведених вище угод та директив забороняють будь-яку дискримінацію або обмеження щодо усіх контрактів, незалежно від їх вартості, і застосовуються безпосередньо до державної закупівлі, навіть якщо не посилаються на неї спеціально.

Директиви мають на меті не погодження усіх національних правил державної закупівлі, а уніфікацію процедур, яких мають дотримуватися країни-члени, якщо очікувана вартість закупівель перевищує порогові показники. Директиви застосовуються до окремих державних контрактів, тоді як загальні принципи, закладені у Римській угоді, — до всіх контрактів, незалежно від їх вартості.

Крім того, законодавство ЄС передбачає, що державні підприємства та установи, відповідальні за водо- та енергопостачання, транспорт і телезв'язок, повинні керуватися такими принципами:

- відсутність дискримінації;
- прозорість процедур здійснення закупівель.

Якщо вартість предмета закупівлі перевищує встановлені директивами порогові показники, повідомлення про закупівлю розміщується у Додатку до Офіційного журналу ЄС (ОJ) з бази даних із закупівлі TED (що денні пропозиції в електронному форматі);

- інформування про вибрану процедуру присудження контракту;
- відповідність технічним вимогам. Європейські стандарти, якщо такі є, повинні мати пріоритет перед іншими міжнародними або вітчизняними стандартами;
- прозорість процедур добору підрядників і присудження контрактів через використання завчасно сформульованих об'єктивних критеріїв.

2.3. Типовий закон ЮНСІТРАЛ (UNCITRAL) «Про закупівлю товарів (робіт) та послуг»

Документом, який акумулював весь наявний міжнародний досвід і практичні напрацювання в області як державних, так і громадських закупівель в умовах ринкової економіки, є Типовий закон ЮНСІТРАЛ «Про закупівлі товарів (робіт) та послуг», прийнятий у 1994 р. на 27-й сесії Комісії ООН по праву міжнародної торгівлі. Даний закон був розроблений Організацією Об'єднаних Націй в якості модельного по побудові сучасної ефективної ринкової моделі розміщення державного замовлення і призначався в першу чергу для країн Східної Європи з перехідним типом економіки, а також для держав, що розвиваються.

Основними цілями Типового закону ЮНСІТРАЛ є максимальний розвиток конкуренції, забезпечення справедливого ставлення до постачальників і підвищення рівня відкритості та об'єктивності при проведенні держзакупівель. Закон рекомендується застосовувати у всіх випадках проведення державних закупівель, за винятком закупівель, пов'язаних із забезпеченням національної оборони і безпеки.

До числа базових положень цього документа належать:

1. У частині відкритості та прозорості - ведення звітності про проведення закупівель в письмовій формі (звітність повинна відображати всі істотні заходи, що приймаються державними замовниками при проведенні конкурсів і інших способів закупівель), а також публічне повідомлення як про намір державних замовників укласти державні контракти, так і про підписання цих контрактів.

2. У частині кваліфікації - чітка регламентація можливих вимог до кваліфікації постачальників, порядок і процедури вивчення кваліфікації, а також порядок проведення попереднього кваліфікаційного відбору.

3. У частині процедур - відкритий конкурс в якості основного способу закупівель; крім відкритого конкурсу передбачається закритий конкурс, запит котирувань і закупівля у єдиного джерела для простої продукції; двохетапні конкурси, конкурентні переговори, запит пропозицій для закупівлі складної продукції та консультаційних послуг.

4. Процедура відкритого конкурсу передбачає публікацію повідомлення; напрямок потенційним постачальникам умов конкурсу (конкурсна документація); підготовку конкурсних заявок, включаючи зміни та роз'яснення; подачу конкурсних заявок; публічну процедуру розкриття тендерних пропозицій; оцінку заявок; акцепт заявок і вступ договору про постачання в законну силу. Закон також описує процедури інших способів закупівель, досить

детальне визначення дано процедурам закупівель послуг (двохетапні конкурси, запит пропозицій та конкурентні переговори).

5. У частині вирішення розбіжностей сторін законом передбачено право постачальника (підрядника) на оскарження розміщення державного замовлення в закуповуючої організації, а також в адміністративному або судовому порядку.

В даний час можна стверджувати, що Типовий закон ЮНСІТРАЛ зіграв свою роль модельного закону. В основі чинного законодавства Російської Федерації, Казахстану, Киргизії та інших країн СНД і Східної Європи лежать положення і підходи даного документа.

Другим по значущості міжнародним документом є багатостороння Угода про державні закупки (Agreement on Government Procurement), прийнята за результатами Уругвайського раунду багатосторонніх торгових переговорів у 1994 р. Вона є одним з елементів Генеральної угоди з торгівлі та тарифів (ГАТТ). Підписання Угоди про державні закупки не є обов'язковою умовою для вступу країни до СОТ, але в останнє десятиліття з'явилася стійка тенденція: провідні країни - учасниці СОТ (США, країни Євросоюзу, Канада, Ізраїль, Японія, Швейцарія) вважають підписання даного документа в ході двосторонніх переговорів з країнами-претендентами неодмінною умовою. Однак до травня 2008 р. тільки 39 з 152 країн - учасниць СОТ підписали Угоду про державні закупки.

Угода повинна сприяти відкриттю національних ринків держзакупівель і наданню постачальникам з країн, що підписали даний документ, рівних з національними постачальниками умов участі. Цілями даного документу є розвиток міжнародної торгівлі, заборона на дискримінацію іноземних постачальників, забезпечення прозорості законодавства та застосовуваних процедур закупівель. Таким чином, державні замовники не повинні надавати будь-яким окремим постачальникам або групам постачальників (сформованим за національною або іншою ознакою) пільгових умов отримання держзамовлень. Забороняється встановлення до закуповуваної продукції технічних вимог, що обмежують міжнародну торгівлю; технічні вимоги до товарів, робіт або послуг повинні базуватися на міжнародних стандартах.

Угодою про урядові закупівлі визначені три види процедур розміщення держзамовлення: відкриті, селективні і обмежені. Відкритими є процедури, при яких заявку можуть представити будь-які зацікавлені постачальники товарів або послуг. Селективними вважаються процедури, при яких заявку вправі подати тільки постачальники, що отримали від відомства, яке закуповує відповідну пропозицію. Обмежені процедури - дії, при яких відомство, що закуповує,

вступає в контакт з постачальниками товарів або послуг індивідуально, строго на встановлених угодою умовах.

Процедури торгів та інших способів закупівлі повинні відповідати певним правилам.

Зокрема:

- Забороняється надавати будь-яким постачальникам або групам постачальників інформацію про проведення держзакупівель на пільгових умовах;

- Публікація інформації про проведення торгів повинна здійснюватися, в тому числі в міжнародних виданнях, на одній з офіційних мов СОТ;

- Кваліфікаційні вимоги повинні бути єдиними для всіх постачальників - учасників процедур закупівель;

- При проведенні торгів термін підготовки конкурсних заявок не повинен бути менше 40 днів, в інших випадках - не менше 25 днів;

- Встановлюються вимоги до змісту документації щодо торгів (конкурсної документації);

- Визначені умови подачі та розкриття тендерних пропозицій, що забезпечують дотримання гласності й зберігання пропозицій;

- Прийнято ряд інших умов, спрямованих на забезпечення конкуренції та прозорості процесу держзакупівель.

2.4. Положення про закупівлі Світового банку.

Різні міжнародні організації, наприклад, фонди сприяння розвитку, Світовий банк тощо, можуть вимагати використання власних правил закупівлі при фінансуванні проекту або наданні позики на фінансування проекту розвитку.

Ці правила здебільшого відповідають принципам європейських директив стосовно закупівлі. У директивах вказано, що вони не застосовуються до державних контрактів, які керуються різними процедурними правилами і присуджуються згідно зі спеціальною процедурою міжнародної організації.

Світовий банк та Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР), що відіграють важливу роль у підтриманні розвитку та економічного зростання через забезпечення фінансування і впровадження ноу-хау для країн з перехідною економікою, користуються процедурами і детальними правилами, а також керівними принципами для здійснення закупівлі в межах проектів і програм, що фінансуються цими організаціями.

В основу вимог Світового банку покладено чотири ключові принципи:

- 1) необхідність економії та ефективності;

- 2) створення для всіх учасників торгів, як з розвинутих країн, так і країн, що розвиваються, можливості конкуренції;
- 3) заохочення розвитку національних ринків державних закупівель;
- 4) забезпечення прозорості у процесі закупівлі.

У більшості випадків ці потреби й інтереси можуть найкраще реалізовуватися через належним чином організовані міжнародні конкурентні торги (МКТ), що передбачають преференційні умови для вітчизняних товарів і, у разі можливості, залучення вітчизняних підрядників для виконання робіт згідно із встановленими умовами.

Якщо МКТ, з погляду Світового банку, не є, безсумнівно, найекономічнішим та найефективнішим методом закупівлі, можуть застосовуватися інші методи закупівель, визначені у відповідній Угоді про позику.

2.5. Досвід Європейського Союзу в організації державних закупівель.

Значущість частки, яка припадає на держзакупівлі, і велика кількість країн-членів, які визначаються різним рівнем розвитку і ємності державного сектора, зажадали специфічного законодавчого підходу до регулювання розміщення держзамовлення в країнах Європейського Союзу. Сьогодні розміщення державних замовлень в ЄС регламентується, в залежності від обсягів та інших умов, трьома рівнями законодавчого регулювання: міжнародним, законодавством Євросоюзу та національним.

До міжнародного регулювання закупівель Євросоюзу в першу чергу відносяться вимоги раніше згаданої Угоди про урядові закупівлі Світової організації торгівлі. При регламентації на рівні Євросоюзу діє ряд правових актів, що забезпечують єдині умови проведення закупівель для державних потреб. Необхідно відзначити, що період з 2004 по 2006 р. був перехідним, коли паралельно діяло два види документів - «старі» директиви та змінюючі їх «нові».

Принципові зміни в регламентації державних закупівель Євросоюзу спрямовані на вдосконалення нормативно-правової бази і припускають:

- виключення зі сфери дії загального законодавства щодо державних закупівель окремих секторів економіки, традиційно є природними монополіями (водопостачання, енергетика, транспорт і сфера поштових послуг);
- введення в практику закупівель більш гнучких процедур, зокрема процедури конкурентних переговорів, а також укладення рамкових угод;
- облік нових форм організації та ведення бізнесу: концесії та інші форми партнерства між приватним і громадським сектором;
- впровадження електронних закупівель.

ЄС розглядає державні закупівлі як інструмент не тільки для задоволення поточної діяльності органів державного управління, а й для реалізації соціальної політики. Зокрема, в комюніке «Про законодавство Європейського співтовариства в галузі державних закупівель та використання державних закупівель для проведення соціальної політики» вказується, що при укладанні контрактів на поставки продукції для державних і громадських потреб необхідно брати до уваги соціальні цілі. Особливо наголошується, що реалізація соціальних програм можлива в рамках існуючого законодавства і практики його застосування. Вказуються основні підходи до здійснення соціального підходу при закупівлях, в числі яких:

- розробка відповідних технічних специфікацій та умов контракту, включаючи вимоги до умов роботи;
- правильний вибір постачальників;
- виключення з числа постачальників тих, діяльність яких не відповідає законодавству в області соціальної сфери;
- використання додаткових соціальних критеріїв при виборі постачальників.

Цей же документ передбачає реалізацію екологічної політики при розміщенні держзамовлень:

- розробку відповідних технічних специфікацій;
- використання певної сировини та матеріалів;
- використання специфічних технологічних процесів;
- вибір відповідних постачальників;
- рекомендації з оцінки пропозицій та вибору найкращої пропозиції з урахуванням екологічних вимог.

Закупівлі країн, що входять в Євросоюз, як і раніше здійснюються органами державного управління згідно з національним законодавством. Однак при цьому до уваги беруться не тільки національні правила закупівель, але й законодавство та рекомендації Європейського співтовариства, встановлені в раніше згадуваних директивах.

2.6. Досвід США в організації державних закупівель.

Загальну координацію діяльності в області держзакупівель США здійснює Управління федеральної закупівельної політики (Office of Federal Procurement Policy), яке було створене в 1974 р. як консультативний орган при Міністерстві управління і бюджету, а в 1988 р. перетворилося на самостійний постійно діючий орган державної влади .

Всі закупівлі, що проводяться федеральними закупівельними агентствами, регламентуються Зводом правил державних закупівель (Federal Acquisition Regulation, FAR), розробленим у 1984 р. і описує всі етапи проведення закупівель, починаючи з планування і закінчуючи питаннями управління укладеними державними контрактами (аж до їх завершення). Декларована мета FAR - дотримання усіма агентствами, які проводять закупівлі для федеральних державних потреб, єдиної закупівельної політики та використання єдиних закупівельних правил. Місією FAR є надання всім держзамовникам продукції з найкращим співвідношенням ціна / якість (ціна / витрати) з урахуванням обмеженого часу на проведення закупівель.

Відповідно до FAR при розміщенні держзамовлення США застосовуються такі процедури:

- Відкриті торги;
- Двоетапні торги;
- Проведення переговорів;
- Спрощені способи закупівель.

Спрощені способи закупівель (Simplified Acquisition Methods), що не зустрічаються в інших країнах, застосовуються при невеликій вартості контрактів (до 100 тис. дол) і в сумі не повинні перевищувати 5 млн дол на рік. При цьому накладається заборона на штучне дроблення обсягу закупівлі. До спрощених способів відносяться:

- запит цінних котирувань (Price Quotations);
- використання корпоративних закупівельних пластикових карт при особливо малих закупівлях - до 2500 дол (Governmentalwide Commercial Purchasing Card);
- розміщення замовлень на закупівлю (Purchase Orders);
- використання рамкових угод (Blanket Purchase Agreement) для регулярних закупівель широкого асортименту продукції (типовий приклад - канцелярські товари та інші матеріали для роботи офісів, а також постачання запасними частинами автогосподарств замовників) та ін.

Формування і розміщення державних замовлень США здійснюється за двома основними напрямками: для поточного забезпечення діяльності (матеріально-технічне постачання) та закупівлі за профілем роботи конкретного державного органу (насамперед НДР і ДКР, а також капітальні вкладення).

Для обліку закупівель у галузі національної оборони і безпеки у Сполучених Штатах використовується особливе державне регулювання. Даний вид держзамовлення розміщується на підставі спеціального документа - доповнення до зводу правил державних закупівель для потреб національної

оборони (Defense Federal Acquisition Regulation - Supplement, DFARS). Ці інструкції застосовуються Міністерством оборони США та іншими відомствами при закупівлі продукції виключно військового призначення.

Питання поточного забезпечення потреб федеральних органів влади США вирішуються централізовано, через спеціальну організацію - Адміністрацію загальних послуг (General Services Administration, GSA), завдяки якій замовники можуть закупити широкий асортимент товарів, робіт і послуг, «єдиних і стандартних» для всіх відомств, незалежно від їх профілю. Держзамовникам пропонується вибір більш ніж з 4 млн. найменувань продукції, що централізовано закуповується Адміністрацією загальних послуг. При цьому однією з важливих задач GSA є зниження витрат на здійснення самих закупівельних процедур. Так, витрати GSA на проведення закупівель в 2002 р. склали 2,07% від загальних витрат на проведені закупівлі, а в 2004 і 2005 рр. знизилися до 1,75%.

2.7. Досвід міжнародних фінансових інститутів

Значний інтерес представляє досвід закупівель за рахунок громадських коштів так званими міжнародними фінансовими інститутами (МФІ) - великими міжнародними некомерційними організаціями, метою діяльності яких є розвиток певних галузей економіки різних країн або регіонів світу. МФІ акумулюють значні обсяги грошових коштів (отриманих за рахунок внесків учасників, а також за рахунок комерційної діяльності - як правило, надання ресурсів здійснюється на принципах кредитування, тобто на поворотній платній основі) і реалізують великі міжнародні комерційні і некомерційні проекти.

Оскільки проекти фінансуються за рахунок коштів міжнародних фінансових інститутів, правила витрачання цих коштів, у тому числі і правила проведення закупівель, встановлюються МФІ. В угодах з МФІ щодо надання кредитних ресурсів прийнято ставити посилання на ці правила. Оскільки такі угоди мають статус міжнародних, застосовуються правила закупівель МФІ, а не національні правила і процедури закупівель продукції для державних потреб.

Серед найбільш відомих МФІ можна назвати:

- Світовий банк (World Bank Group), який включає в себе Міжнародний банк реконструкції і розвитку (International Bank for Reconstruction and Development), Міжнародну асоціацію розвитку (International Development Association) і ряд інших структур;

- Європейський банк реконструкції та розвитку (European Bank for Reconstruction and Development);

- Азіатський банк реконструкції та розвитку (Asian Bank for Reconstruction and Development) - для постачальників, зареєстрованих в Азії;
- Різного роду фонди (Soros Foundation, Know-How Foundation, USAID тощо) та ряд інших організацій.

При реалізації будь-якого проекту виникає необхідність в певних товарах, роботах і послугах, що закупаються на вільному ринку. Наприклад, для організації діяльності офісу потрібні комп'ютери, для модернізації системи водопостачання міста - насоси та очисне обладнання, роботи з будівництва вимагають необхідність послуг з інженерного нагляду.

З усіх існуючих в даний час МФІ в Росії найбільш відомі Світовий банк і Європейський банк реконструкції та розвитку. За даними Світового банку, до травня 2008 р. в країні діяло 25 проектів на загальну суму близько 10 млрд дол, що фінансуються за рахунок його коштів.

Правила закупівель товарів і робіт у проектах, фінансованих Світовим банком, прописані в «Керівництві по закупкам і позиках МБРР та кредитів МАР» (далі - Керівництво) і передбачають наступні способи закупівлі:

- Міжнародні конкурсні торги (International Competitive Bidding);
- Національні конкурсні торги (National Competitive Bidding);
- Міжнародні закриті торги (Limited International Bidding);
- Запит котирувань (Shopping);
- Закупівлі в єдиного джерела (Direct Contracting).

У Керівництві чітко визначено терміни проведення окремих процедур, послідовність дій при настанні тих чи інших обставин, права та обов'язки сторін у будь-якій можливій ситуації, причому найбільш детально описана процедура проведення міжнародних конкурсних торгів як найбільш складного способу закупівлі.

Можна сказати, що способи закупівель, які використовуються міжнародними фінансовими інститутами, а також правила їх вибору та процедури в рамках проведених ними проектів багато в чому схожі з правилами і процедурами, описаними Типовим законом ЮНСІТРАЛ «Про закупівлі товарів (робіт) та послуг». Таким чином, міжнародне співтовариство активно використовує конкурсні технології укладання контрактів на постачання товарів, виконання робіт і надання послуг при витрачанні громадських коштів, будь то кошти платників податків (державні закупівлі розвинених країн світу) або ж учасників міжнародних фінансових інститутів (закупівлі за проектами Світового банку, ЄБРР і т.п.).

Спільним є розуміння того, що конкурентні закупівлі сприяють зниженню витрат на придбання товарів, робіт і послуг, забезпечують більшу ефективність

витрачання і знижують рівень корупції при розміщенні замовлень за рахунок державних або громадських коштів.

2.8. Боротьба з корупцією в системі державних закупівель.

Корупція в системі державних закупівель явище, на жаль, не нове і позанаціональне. Боротьбі з корупцією присвячено безліч досліджень. У всьому світі реалізується безліч урядових і неурядових програм, але успіхи поки більш ніж скромні.

Корупція в системі державних закупівель приводить до колосальних втрат для будь-якої країни, причому втрати ці не тільки фінансові. Збиток держави і суспільства від корупційних дій у процесі розміщення державного та місцевого замовлення умовно можна розділити на чотири види:

1. Фінансові втрати - укладання угод на не вигідних для держави і суспільства фінансових умовах. В першу чергу, це завищені ціни за куповуваної продукції в порівнянні з поточним ринковим рівнем, включення в умови державних контрактів передоплати замість відстрочки платежу і т.п.

2. Кількісні втрати - завищення або заниження обсягу матеріалів, що поставляються і наданих послуг порівняно з необхідною кількістю; придбання відповідальними чиновниками товарів і послуг в особистих цілях, а не для задоволення державних потреб і т.п.

3. Якісні втрати - укладення угод з порушенням необхідних технічних умов, таких як постачання товарів, виконання робіт або надання послуг неналежної якості; гірші умови гарантійного та післягарантійного обслуговування; недостатні вимоги з контролю якості виконання робіт і послуг і т.п.

4. Політичні втрати - погіршення інвестиційного клімату в країні, втрата довіри з боку громадян до державних структур і держави в цілому, розхитування економічної і фінансової системи країни, порушення принципів вільної конкуренції і т.п.

Як показує міжнародний досвід, повністю усунути корупцію в державних закупівлях поки не вдалося ні в одній країні світу, але це зовсім не означає безнадійність і неефективність заходів щодо зниження її рівня.

Боротьба з корупцією в системі закупівель, як у державному, так і в комерційному секторах економіки, неможлива без комплексного підходу до вирішення цієї складної проблеми. Міжнародною практикою вироблені чотири основні підходи, які на практиці підтвердили свою дієвість:

- психологічні методи;
- технічні методи;

- регламентація процесів;
- репресивні заходи.

Психологічні методи дозволяють впливати на саму першопричину корупції - прагнення найнятих працівників до незаконного збагачення за рахунок роботодавця, а в нашому випадку - за рахунок держави, тобто за рахунок усіх громадян. До психологічних методів належать наступні:

Перевірка анкетних даних, біографії кандидата і відгуків з попередніх місць роботи. Це найбільш простий і поширений метод, який дозволяє спочатку не допускати до корупційно-небезпечних видів діяльності кандидатів із судимостями або звільнених з попередніх місць роботи за корупційні проступки або злочини. В даний час такі перевірки здійснюються кадровими службами усіх державних структур при розгляді кандидатур на заміщення вакантних посад державної служби.

Спеціальні глибинні тестування кандидатів при прийомі на роботу (аж до перевірки на поліграфі - «детекторі брехні»). В принципі, в даний час існує велика кількість спеціальних тестів і навіть комп'ютерних програм, які дозволяють роботодавцю отримати досить чіткий психологічний портрет кандидата і, в тому числі, з точки зору потенційної схильності до незаконного збагачення за рахунок роботодавця. Застосування подібних психологічних тестів є повсякденною практикою прийому на роботу в комерційному секторі і деяких підрозділах силових структур. При цьому слід зазначити, що в більшості випадків застосування поліграфа («детектора брехні») при прийомі на роботу може зіткнутися з цілком обгрунтованими претензіями з обмеження конституційних прав громадянина. Періодичні перевірки співробітників на лояльність, включаючи провокаційні методи, широко поширені в комерційному секторі, у поєднанні з «показовими» викриттям і покаранням винних характеризуються високою антикорупційною ефективністю. Побічним ефектом методу є пригнічений психологічний клімат у колективі, висока плинність кадрів.

Створення системи взаємного контролю співробітників (добровільні інформатори). Даний метод, як спеціально створена і культивована система, широко використовується в практиці великих комерційних структур.

При всій непривабливості метод характеризується вкрай високою ефективністю. У практиці державного сектора зустрічається досить часто, але в своєрідному вигляді. У більшості випадків в державних установах система добровільних інформаторів не має офіційного регламенту і є джерелом внутрішньої інформації окремих керівників.

Ефективна мотивація співробітників під собою має на увазі не тільки фінансову винагороду чиновників-закупників, але також і спеціальні мотиваційні програми, спрямовані на стимулювання бажання довготривалого співробітництва з роботодавцем, побудова кар'єри в організації. У європейських країнах чиновники, що відповідають за державні закупівлі, виділені в окрему категорію державних службовців і отримують більш високу грошову винагороду за свою роботу в порівнянні з іншими своїми колегами - своєрідна «доплата за чесність».

Ротація співробітників, які є членами комісій з розміщення замовлень, дозволяє зруйнувати наявні у недобросовісних чиновників домовленості з постачальниками. У регламентованих комерційних закупівлях застосовується досить рідко. Формування корпоративної етики нетерпимості до корупції (включаючи розробку етичних кодексів, кодексів з управління конфліктом інтересів та реалізацію спеціальних навчальних програм) розглядається за кордоном як один з ключових елементів стратегії протидії корупції. В будь-якій великій міжнародній компанії етичний кодекс - невід'ємна частина життя і регламент поведінки кожного співробітника. У кодексі прописані правила і етика поведінки співробітників, порядок вирішення та врегулювання ситуацій конфлікту інтересів. У деяких випадках етичний кодекс є невід'ємною частиною договору про наймання співробітника і порушення його положень може призвести до звільнення. У системі державної служби за кордоном етичні кодекси, які регламентують, в тому числі і питання запобігання корупції, також дуже широко використовуються. При цьому практика показала, що етичні кодекси виконують свої функції тільки у разі обов'язкового і регулярного проведення спеціальних тренінгових програм серед всіх співробітників організації.

Технічні методи виключають або значно зменшують імовірність змови представників закупівельних підрозділів і продавців, усуваючи можливість особистих контактів між учасниками угоди і підвищуючи ризик корупціонера бути спійманим. Прикладами подібного інструментарію можуть служити: устаткування переговорних кімнат і робочих місць фахівців по закупівлях системами контролю і відеоспостереження. Аналогом такої системи є антикорупційна система, що діє в службі дорожньої поліції США, де взаємодія офіцера поліції з правопорушником має відбуватися виключно у фокусі спеціальної відеокамери, встановленої на кожному патрульному автомобілі.

Моніторинг службового поштового листування. Широко поширена в комерційному секторі, де є однією з функцій підрозділів внутрішньої безпеки.

Правомірність застосування даного методу в умовах державної служби дуже спірна з юридичної точки зору.

Використання сучасних інформаційних технологій (системи електронних торгів, інтернет-магазинів та електронних торговельних майданчиків) дозволяє виключити безпосередній контакт фахівця-закупника і представника постачальника, і є повсякденною практикою в системі закупівель комерційного і державного сектора. У той же час, через об'єктивні обмеження, частка цих закупівель оцінюється як вкрай незначна і зазвичай застосовується при закупівлях малого обсягу.

Закупівлі за існуючими комерційним або спеціально сформованим каталогами широко застосовуються як в комерційному, так і в державному секторі. Яскравим прикладом використання даного методу є досвід Адміністрації загальних послуг США, яка вирішує питання поточного забезпечення (матеріально-технічного постачання) всіх федеральних відомств. Адміністрація регулярно проводить рамкові конкурси на різну номенклатуру продукції/послуг, результати яких (ціна, строки поставки та ін умови) зводяться в спеціальні каталоги. При необхідності закупівель «стандартної» продукції федеральні відомства США знаходять, в надісланих їм Адміністрацією каталогах загальних послуг, потрібну продукцію і закуповують її по зазначеним умовам, без будь-яких процедур.

Регламентні (процедурні) методи спрямовані на здійснення всіх закупівель у повній відповідності з формалізованими внутрішніми правилами та процедурами, що знижують ризик виникнення корупції. У цьому випадку заходи щодо протидії корупції здійснюються за двома напрямками:

1. Створення ефективної системи правил докладно регламентують потенційно корупційно-небезпечні етапи процедури розміщення державного замовлення.

2. Створення чітких механізмів контролю за точним дотриманням цих правил. У самій системі правил, що знижують ризик виникнення корупції, спочатку повинні бути закладені контрольні точки (в тому числі погодження з підрозділами, не залученими в процедурну частину здійснення закупівлі), що дозволяють вести незалежний поточний або наступний аудит проведених процедур розміщення державного замовлення.

Репресивні заходи спрямовані на створення умов «невигідності» корупційних дій співробітників, відповідальних за розміщення державних замовлень. Необхідно зазначити, що застосування кожного з методів протидії на практиці обмежується специфікою методу і вимагає залучення додаткових

державних ресурсів. Так, наприклад: 1. Ефективність застосування психологічних методів обумовлена:

- кваліфікацією фахівців, які залучаються для робіт в цьому напрямку: проведення глибоких інтерв'ю, психологічного тестування кандидатів, збір та аналіз особистої інформації про кандидатів і співробітників, використання спеціальної апаратури (детектора брехні, контролю переписки та переговорів);

- суб'єктивізмом оцінки і висновків: провідну роль в оцінці конкретної ситуації або працівника, розробці відповідних кроків або заходів впливу відіграє висновок експерта в даній області. Тому не виключена ймовірність помилок (у тому числі умисних);

- неприйняттям співробітниками закупівельних підрозділів (у тому числі цілком лояльними) деяких методів по причині того, що їх використання може межувати з порушенням прав громадян.

2. Застосування технічних методів обмежується властивостями придбаних товарів чи послуг і поширеністю технічних засобів серед потенційних продавців:

- методи ефективні і можуть застосовуватися щодо «біржових» товарів і послуг, характеристики яких стандартизовані і легко вимірні (до таких належать, наприклад, нафтопродукти, вугілля, зерно, метал тощо);

- методи практично непридатні для послуг і товарів з унікальними властивостями і невимірними характеристиками, так як в цьому випадку необхідна пряма взаємодія споживача і продавця для уточнення характеристик або параметрів технічних умов. В якості прикладів можна навести послуги з проектування чи консультаційні.

3. Ефективність застосування регламентних методів може гарантувати тільки їх тотальне і точне виконання. Таким чином, це впритул пов'язується з ефективністю механізмів контролю над дотриманням встановлених правил і процедур.

4. Дієвість і результативність репресивних заходів виявляється незначною за відсутності механізму «невідворотності покарання».

Добитися відчутних показників зниження корупції дозволить лише комплексний підхід - збалансоване використання всіх методів протидії на всіх етапах процесу державних закупівель.

Обмежуючись окремими областями впливу або методами, можливо домогтися короткочасного ефекту, проте, через деякий час структура і механізм вилучення незаконного доходу зміняться, змістившись в області, не покриті інструментами контролю та протидії. В результаті, сумарні корупційні втрати, покриті інструментами контролю, повернуться до колишніх розмірів або навіть перевершать їх.

2.9. Міжнародна практика здійснення державних закупівель

Придбання товарів, робіт і послуг займає видне місце у світовій практиці розвитку. Це безперервний процес, направлений на раціональне освоєння фондів та інвестицій. Термін “придбання” (англ. procurement) існує в українській мові поряд з терміном “закупівлі”, тоді як в окремих публікаціях можна зустріти і незвичне вираження “прок’юремент”. У будь-якому випадку термін “придбання товарів, робіт і послуг” (англ. Procurement Goods, Works and Services) у сучасному світі означає отримання видів продукції, виконаних робіт або наданих послуг в обмін за певну винагороду.

Тендерні торги розглядаються в міжнародній практиці як основний інструмент придбання товарів, робіт і послуг. Порядок та умови проведення торгів регламентуються загальноприйнятими міжнародними нормами і правилами, які формулюються в правилах проведення закупівель міжнародними організаціями, фінансовими інститутами та донорськими агентствами. Крім цього, методи закупівель товарів, робіт і послуг за допомогою тендерних торгів устанавлюються в національних законодавствах окремих країн, галузевих нормативах та інших обов’язкових і рекомендаційних документах, що використовуються при проведенні торгів.

Мета торгів полягає в отриманні товарів, робіт і послуг за якнайменшу вартість при оптимальній якості. Саме по собі це твердження вже містить припущення про те, що визначальним фактором при виборі переможця торгів є співвідношення ціни і якості у представленій претендентом пропозиції. Проте, важливість цих двох факторів різна - в залежності від предмета торгів, і це обумовлено особливостями предмета торгів і положеннями тендерної документації, що застосовується для проведення конкретних торгів.

При проведенні тендерних торгів застосовуються два методи визначення переможця – вибір на основі ціни, або “ціновий вибір” і вибір на основі якості, або “якісний вибір”. Підводячи підсумки торгів, організатори тендерів, як правило, використовують поєднання цих двох методів. При цьому питома вага факторів ціни та якості при оцінці пропозицій, наприклад, на поставку товарів, істотно відрізняється від питомої ваги цих же факторів при оцінці пропозицій на надання послуг. Ці відмінності, а також деякі особливості роботи оцінювачів при проведенні міжнародних торгів розглядаються у даній роботі.

Існує безліч різноманітних тендерних торгів, або - якщо користуватися визначенням, сформованим у публікаціях - конкурсних торгів. Торги розрізняють за: колом учасників (відкриті, закриті тощо), процедурою допуску (з кваліфікаційним відбором або без нього), географічною ознакою (міжнародні,

національні, місцеві), процедурами вибору (звичайні, спрощені) тощо. У контексті запропонованої теми доцільно нагадати ще один вид класифікації торгів – по їх предмету - тобто на поставку товарів, виконання робіт і надання послуг.

Ця класифікація передбачає наступне:

Торги на поставку товарів. Застосовуються при закупівлі промислової й іншої товарної продукції для потреб державного і приватного сектора. Предметом торгів є розробка, виготовлення, доставка, монтаж і пуск в експлуатацію устаткування, а також додаткові задачі, зв'язані з використанням поставлених товарів, наприклад, технічне обслуговування, ремонт, навчання і пост продажне утримування. Учасники торгів – Замовник (Закупник) і Постачальники.

Торги на виконання робіт – відомі як підрядні торги. Застосовуються при необхідності найма підрядчиків для виконання будівельних або будівельно-монтажних робіт і надання супутніх послуг, наприклад, по утримуванню об'єктів у гарантійний період, а також навчанню персоналу служб експлуатації тощо. Учасники торгів – Замовник і Постачальники.

Торги на надання послуг. Направлені на залучення інженерних, юридичних, фінансово-економічних та інших послуг, необхідних для виконання окремих задач по проектах розвитку, що пов'язані з дослідженнями, техніко-економічними, екологічними й іншими експертизами, проектними роботами, функціями по управлінню проектами будівництва, контролю якості робіт тощо. Учасники торгів – Замовник і Консультанти.

Як видно з описаного вище, зміст тих або інших торгів істотно розрізняється. Для кожного із згаданих видів торгів у світовій практиці використовуються свої власні тендерні та контрактні документи, структура і зміст яких визначені в положеннях та посібниках великих міжнародних фінансових організацій (Всесвітній Банк, Європейський Банк Реконструкції та Розвитку, Комісія Європейського Співтовариства, Азіатський Банк Розвитку тощо), а також у національних законодавчих актах, нормативах і методичних вказівках окремих країн. Через відмінності предмета торгів застосовуються і різноманітні методи оцінки, з використанням різних поєднань факторів ціни й якості.

В історії тендерної практики був період, коли переможці торгів визначалися виключно на підставі найменшої запитаної ціни. Даний спосіб вибору представляється досить простим і ефективним, проте, по досвіду виконання замовники швидко зрозуміли, що найменша ціна зовсім не обов'язково означає необхідну якість, та може бути єдиним визначальним

фактором тільки в окремих випадках, коли до участі в торгах залучаються постачальники, підрядчики або консультанти, відомі замовнику як виконавці, що стабільно забезпечують необхідний рівень якості. З цієї причини, в міру розвитку тендерних процедур, замовники були змушені вводити в конкурсні документи додаткові вимоги з якості, які в ряді випадків могли стати визначальними. У даний час типові тендерні документи щодо придбання товарів, робіт і послуг згаданих вище міжнародних фінансових організацій майже у всіх випадках при проведенні торгів на великі замовлення вимагають враховувати фактори якості разом з фактором ціни.

Питома вага фактора якості вище всього для тих видів закупівель, які менш усього піддаються кількісному описові. Іншими словами, чим зрозуміліше та докладніше можна описати предмет закупівель, тим вище питома вага цінового фактора і нижче - якісного. У практиці оцінки тендерних пропозицій співвідношення ціни та якості виражаються, наприклад, як 70:30, 80:20 тощо. Для деяких видів торгів такі співвідношення заздалегідь визначаються Замовником у тендерній документації і є обов'язковими при оцінці результатів, тоді як при підведенні підсумків торгів інших видів, оцінювачі використовують ці співвідношення в рамках власних методик, відпрацьованих у ході численних торгів у багатьох країнах світу.

Товари є предметом закупівель, який легше за все піддається кількісному і якісному опису. Тендерна документація при закупівлях товарів містить: Технічні специфікації, в яких детально описується вид товарів, що були придбані, та їх докладні характеристики, включаючи параметри якості. Інструкції для претендентів чітко визначають способи поставок і зміст супутніх робіт і послуг з їх докладним описом. З цього погляду торги даного виду мають на увазі найточніший опис закупівлі при найменшій кількості невідомих, або змінних величин. Дивлячись на ці обставини, найрозумнішим представляється ціновий вибір без особливого урахування фактора якості, котрий так чи інакше обмовляється в тендерній документації.

Проте, документ Керівництво Всесвітнього Банку "Закупівлі по позиках МБРР та кредитах МАР" у п. 2.48 указує, що "контракт присуджується учаснику, що подав пропозицію з найменшою оціненою вартістю..." і тут же пояснює: "що необов'язково співпадає з найменшою із запропонованих цін". Далі, в п. 2.51 документ свідчить: "крім ціни повинні бути конкретно зазначені інші фактори, та порядок їхнього обліку з метою визначення найнижчої оціненої вартості пропозиції. При розгляді пропозицій на поставку товарів і устаткування можуть братися до уваги: витрати на внутрішні перевезення до об'єкту, страхування, експлуатаційні витрати, продуктивність і сумісність устаткування, наявність

запчастин і можливості технічного обслуговування, а також переваги, пов'язані з навчанням персоналу та технікою безпеки й охороною навколишнього середовища”.

Аналогічні вказівки містяться в типових тендерних документах Всесвітнього Банку (WB Standard Bidding Documents) в п. 26.4: “Оцінка Закупником пропозиції претендента на додаток до вказаній претендентом ціни повинна враховувати один або більш перерахованих нижче факторів:

- витрати на внутрішні перевезення, страхування й інші витрати в країні Закупника, пов'язані з доставкою товарів;

- терміни постачань;

- відхилення від графіка платежів;

- вартість компонентів, необхідних запасних частин і обслуговування;

- наявність у країні Закупника запасних частин та пост продажного обслуговування;

- передбачувані витрати на експлуатацію й обслуговування;

- надійність і продуктивність устаткування, та/або інші специфічні фактори”.

Обидва положення достатньо очевидно закликають враховувати при оцінці пропозицій на поставки товарів не тільки цінові, але і якісні фактори, якщо вони важливі для Замовника. Не дивлячись на те, що частина цих факторів виражена у вартісних величинах, їх, проте, слід вважати якісними, оскільки вони не включаються в первинну ціну Постачальника, по якій проводиться оцінка.

Урахування якісних факторів при оцінці пропозицій на поставку товарів здійснюється як указано в документі Всесвітнього Банку, п. 2.51: “Нецінові фактори, що використовуються при визначенні найнижчої оцінної вартості, по можливості виражаються в грошовому еквіваленті або визначаються у вигляді питомої ваги”. При визначенні найменшої оціненої вартості оцінювачі при урахуванні факторів якості або додають певні суми до заявленій претендентом вартості поставки (може додаватися сума середньорічних витрат на експлуатацію), або вводять поправочні коефіцієнти для урахування тих факторів, які неможливо обчислити в грошовому вираженні (наприклад, п. 1.2 “за відсутності джерела запасних частин в країні Закупника”).

Таким чином, підсумки тендерних торгів на поставку товарів підводяться по найменшій оціненій вартості, яка є ціною заявки претендента (ціновий фактор), скоректованою з урахуванням сум і коефіцієнтів по інших параметрах оцінки (якісний фактор). Кажучи про співвідношення ціни і якості для даного типу торгів, можна припустити, що в більшості випадків воно може бути вираженим як 80-70 (ціна) до 20-30 (якість), залежно від умов країни Закупника,

характеру товарів, та ряду інших обставин. Основне, про що варто пам'ятати при організації торгів на закупівлю товарів, це те, що оцінка пропозицій претендентів у жодному випадку не повинна ґрунтуватися тільки на заявленій ними вартості поставки.

Підрядні роботи з погляду їх детального опису є достатньо складним випадком, що можна пояснити їх комплексним характером і наявністю ряду невідомих і змінних величин. Тендерна документація по підрядних торгах іноді буває дуже об'ємною і складається з декількох томів, що включають інструкції для претендентів, проектні рішення (креслення), технічні умови виконання робіт, кошториси і інші документи. Підготовка такого великого об'єму документації на стадії підготовки торгів є трудомістким, дорогим і тривалим процесом. Проте, Замовники йдуть на такі витрати, прагнучи представити претендентам якомога більш точний опис робіт, на підставі якого можна було б провести торги по методу цінового вибору.

Згаданий вище документ - Керівництво Всесвітнього Банку в п. 2.52 ясно указує: "Стосовно до контрактів на роботи оцінка вартості пропозицій здійснюється виключно в грошовому виразі". І далі, в п. 2.58: "Позичальник присуджує контракт тому учаснику торгів, який має можливість і ресурси на рівні відповідних стандартів, і чия пропозиція була визначено, як:

- по суті співпадаюче до вимог документів для торгів;
- має найменшу оцінену вартість".

Тут ми знову зустрічаємося з поняттям найменшої оціненої вартості, проте, якщо звернутися до типових тендерних документів Всесвітнього Банку для торгів по придбанню робіт (Standard Bidding Documents - Procurement Works), в п. 31 "Оцінка і порівняння пропозицій" можна знайти, що в даному випадку найменша оцінена вартість означає заявлену підрядчиком ціну з урахуванням поправок на арифметичні помилки, без тимчасових сум і непередбачених витрат, виражену в єдиній валюті торгів без урахування альтернативних пропозицій, але за винятком пропонованих претендентом можливих знижок. Це визначення не містить ніяких указівок по урахуванню якісних факторів у пропозиції підрядчика.

У документі "Принципи та правила закупівель для проектів, що фінансуються Європейським Банком Реконструкції і Розвитку" ("Procurement Policies and Rules for Projects financed European Bank for Reconstruction and Development") у статті 3.30 говориться: "Контракт присуджується учаснику торгів, зміст конкурсної заявки якого визнаний в основному таким, що відповідає встановленим вимогам, і з погляду конкретних критеріїв оцінки, викладених у конкурсній документації, заявка визначена як найекономічніша, а

учасник конкурсу визнаний повністю здатним виконати контракт (підряд)”. В цьому положенні можна помітити, що крім цінової оцінки пропозиції має бути розглянута і спроможність учасника конкурсу до виконання підряду, тобто, оцінювачі зобов’язані проаналізувати технічні аспекти пропозиції підрядчика (організація і графіки робіт, наявність і стан устаткування, досвід і кваліфікація керівного персоналу проекту тощо). Такий аналіз у практиці міжнародних торгів відомий як технічна оцінка, і полягає в порівнянні характеристик, що не мають відносин до цінового фактора і є чисто якісними.

Звернемося до Збірника Інструкцій Європейської Комісії “Контракти на роботи, поставки і послуги, що укладаються в цілях співробітництва Комісії з третіми країнами” від 1999 р. (Manual Instructions. Contracts for Works, Supplies and Services concluded for purposes Community cooperation with third countries), яке повсюдно застосовується при реалізації проектів у країнах, що розвиваються. В статті 20.10.1 зазначено: “Успішним претендентом є такий, що представив найбільш “економічно вигідну пропозицію”, тобто, найменш дорога пропозиція, класифікована як технічно відповідна в ході технічної оцінки”. Тут ми так само знаходимо згадку про технічну оцінку тендерних пропозицій підрядчиків, про яку не згадується в документах Всесвітнього Банку.

В той же час у сфері світових торгів існує і широко використовується документ Міжнародної Федерації Інженерів-консультантів (Federation Internationale des Ingenieurs-Conseils) під назвою “Тендерні процедури” (Tendering Procedures), що визначає порядок проведення торгів на закупівлю робіт. У статті 11.0 “Оцінка пропозицій” даний документ передбачає проведення фінансової, технічної і контрактно-адміністративної оцінки пропозицій претендентів. Крім того, в статті 4 “Документи, що представляються”, зазначено, що претенденти представляють додаткову інформацію у складі своїх пропозицій, що включає, крім всього, відомості про субпідрядників та їх об’єми робіт, дані про устаткування і основний персонал підрядчика, що залучається для виконання робіт тощо. Всі ці відомості враховуються в ході оцінки тендерних пропозицій і є якісними факторами, прийнятими до уваги разом із ціною претендента.

Таким чином, не дивлячись на те, що положення Всесвітнього Банку згадують лише цінову оцінку пропозицій підрядчиків, в інших основоположних міжнародних документах по практиці торгів можна знайти згадку про технічну, тобто якісну оцінку, що дозволяє припускати, що при проведенні торгів по вибору підрядчиків враховуються як цінові, так і якісні фактори.

У дійсності після розкриття, короткої перевірки та оголошення ціни пропозицій оцінювачі приступають до перевірки комплектності, арифметичної

точності, наявності додаткових умов і альтернативних варіантів у складі пропозицій. Після того, як встановлена відповідність пропозицій умовам конкурсної документації, визначається їх оцінена вартість з урахуванням описаних вище правил, після чого положення ранжируються за ціною. При цьому досвідчені оцінювачі іноді наперед не приймають до подальшого розгляду пропозиції з найбільшою і найменшою вартістю, оскільки частіше за все вони виявляються неприйнятними або за ціною (пропозиція з найвищою вартістю), або з міркувань якості виконання робіт (пропозиція з низькою вартістю). Саме по собі існування цього неофіційного практичного правила відносно низької ціни наочно свідчить про те, що чисто ціновий вибір не є визначаючим при проведенні торгів на виконання підрядних робіт.

Після починається технічна оцінка пропозицій, у ході якої розглядаються описані вище параметри якості, що забезпечують успішне виконання робіт підрядчиком. Відомі випадки, коли пропозиції з низькою вартістю відхилялися внаслідок відсутності або крайньої зношеності основного устаткування або через низьку кваліфікацію пропонованого керівного персоналу. Бувають ситуації, коли з'ясовується, що підрядчик в своїй пропозиції не зміг грамотно спланувати процес будівництва і не передбачив для його здійснення адекватних організаційних структур і заходів. Все це також може служити причиною відхилення пропозиції, навіть незважаючи на його низьку вартість.

Таким чином, і теорія, і практика торгів по закупівлях підрядних робіт переконливо показує, що чисто ціновий вибір не є єдино придатним методом визначення переможця торгів і використовується тільки разом з оцінкою якісних факторів. При цьому питома вага якісного фактора буває достатньо високою, що підтверджується випадками відхилення пропозицій з низькою вартістю при їх невідповідності встановленим в тендерній документації параметрам якості. Можна припустити, що в торгах на закупівлю робіт співвідношення ціна-якість, як правило, складає 60:40, а в окремих випадках, - за наявності великої кількості додаткових вимог до претендентів, - може досягати і 50:50.

Звичайно, дані співвідношення ціни і якості можна вважати умовними, проте вони переконливо підтверджують припущення, що оцінка тендерних пропозицій на виконання підрядних робіт по великих контрактах ніколи не проводиться тільки на основі заявленої претендентами ціни, а є результатом аналізу поєднання цінових і якісних факторів, де ціна і якість є майже рівнозначними параметрами.

Інженерно-консультаційні послуги є предметом торгів, які менш за все піддаються точному опису. Послуги консультантів з організації і управління, проектувальників, економістів, юристів, інженерів по нагляду досить складно

детально розділити на дрібні етапи робіт і виразити в одноманітних цінових поняттях, придатних для оцінки пропозицій претендентів. Проте, саме в цьому виді торгів співвідношення “ціна-якість” визначено керівними документами і посібниками найбільш точно – визначальним фактором при виборі консультантів є якість. Ціна, як правило, має дуже низьку питому вагу, а в окремих випадках і зовсім не береться до уваги. Деякі основні міжнародні фінансові інститути в даний час поряд із загальними правилами закупівель мають особливі правила, що відносяться виключно до придбання послуг. Наприклад, Всесвітній Банк використовує для цієї мети документ “Відбір та наймання консультантів позичальниками Всесвітнього Банку” (Selection and Employment Consultants World Bank Borrowers), Азіатський Банк Розвитку – “Керівництво по залученню консультантів Азіатським Банком Розвитку і його позичальниками” (Guidelines on Use Consultants ADB and its Borrowers). Міжнародна Федерація інженерів-консультантів ще в 1997 р. випустила посібник “Вибір на основі якості при закупівлі консультаційних послуг” (Quality-Based Selection for Procurement Consulting Services), а в 2003 р. – пробне видання “Керівництво ФІДІК по вибору консультантів” (FIDIC Guidelines for Selection Consultants). Обидва документи присвячено особливостям закупівлі послуг у міжнародній практиці торгів.

Чому закупівлі послуг консультантів є об’єктом такої пильної уваги? Це, почасти, пояснюється тим, що послуги консультантів досить складно описати і оцінити в найдрібніших деталях, як це робиться, наприклад, при проведенні торгів на виконання робіт. Другим фактором є те, що якість послуг, в першу чергу, залежить від кваліфікації, досвіду фахівців та терміну, на якій їх залучено. Зниження вартості послуг у будь-якому випадку неминуче означає зниження якості послуг по одному з перерахованих параметрів. Крім того, ринок консультаційних послуг склався давно, і відрізняється певною сталістю в рівній вартості. Тому при проведенні торгів нерідко виявляється, що ціна пропозицій, які пропонуються міжнародними консультантами, знаходиться приблизно на одному рівні. Попередні спроби вибирати переможця торгів лише на підставі ціни частіше за все приводили до отримання послуг низької якості, і практика торгів переконливо показала, що ціновий вибір в даному випадку не є оптимальним способом визначення найкращої з представлених пропозицій. З цієї причини в наші дні при проведенні міжнародних торгів на надання послуг використовується вибір на основі якості або вибір на основі якості та ціни, де питома вага ціни не є визначаючою.

Суть вибору на основі якості в тому, що тендерні пропозиції консультантів оцінюються по технічних параметрах, таким як технічний і географічний досвід

робіт, пропонована методика виконання завдання, кваліфікація та досвід провідних фахівців, організація робіт на проєкті, забезпечення та ін. Це називається технічною оцінкою. По кожній з передбачених тендерною документацією позицій оцінці виставляється оцінний бал, після чого переможець торгів визначається по сумі набраних балів і запрошується на переговори для узгодження вартості послуг. По цьому методу заявлена претендентом вартість послуг у ході оцінки пропозицій не розглядається взагалі, а обговорюється лише в ході переговорів про укладення контракту.

Вибір на основі якості і ціни відрізняється від вибору на основі якості тим, що спочатку проводиться технічна оцінка, і до її завершення фінансові параметри пропозиції не приймаються до уваги. Після технічної оцінки проводиться фінансова (цінова) оцінка пропозицій, в ході якої кожна пропозиція одержує фінансовий оцінний бал, що розраховується за визначеною формулою. Після цього і технічні, і фінансові бали коректуються по вказаним в тендерній документації коефіцієнтам (звичайно, це 0.8 для технічного і 0.2 для фінансового балів) та підсумовуються. Переможець торгів визначається по сумі технічних і фінансових балів.

Отже, для торгів на надання послуг основним визначальним фактором є якість, тоді як ціна є другорядною величиною. В цьому і є головна особливість даного виду торгів, про яку не слід забувати при закупівлях послуг консультантів.

Коротко визначимо особливості використання деяких елементів системи державних закупівель у країнах ЄС. Позитивними та вартими уваги з метою їх подальшої імплементації у вітчизняній організаційно-економічній механізмі є, на наш погляд, певні принципово відмінні елементи такої системи у названих країнах.

Великобританія. Спеціально уповноважений орган з координації та контролю за державними закупівлями країни безкоштовно розповсюджує інформаційний каталог (у паперовому й електронному виглядах) з різними пропозиціями товарів і послуг. Використовуючи його, розпорядники державних коштів мають змогу замовити певний товар або послугу, не проводячи формально процедуру закупівлі, оскільки вона вже була проведена за запропонованими групами товарів цим уповноваженим органом.

Німеччина. В реалізації стратегії електронного уряду, що розроблена з метою тісного співробітництва між центральними органами влади, органами влади федеральних земель і місцевим самоврядуванням, рішення, розроблене державною організацією чи групою організацій, може бути використане будь-якою інституційною одиницею державного сектора. При проведенні

тендерів це дає змогу закупівлі аналогічних груп товарів або послуг без довготривалих пошуків найоптимальнішої пропозиції.

Данія. З метою забезпечення прозорості роботи державних органів та економії коштів і часу на проведення закупівельних операцій відкрито урядовий портал, що об'єднав 5 міністерств і 24 суміжні організації. Всі необхідні документи надсилаються електронним способом; у результаті очікується економія бюджетних коштів на суму 45 млн. євро протягом чотирьох років.

Досвід е-урядування США. Аналіз загальних принципів стратегії керівництва США в галузі інформаційних технологій дозволяє стверджувати, що врядування: зацікавлене в забезпеченні більших зручностей для громадян у взаєминах з державними установами; бере на себе роль лідера в електронізації економіки, у тому числі у стимулюванні розвитку електронної комерції; реорганізує свою роботу в рамках національної ініціативи з посилення контролю за своєю діяльністю з боку громадян.

Особливу увагу федеральний уряд США приділяє електронній торгівлі між державними організаціями й міністерствами, конкурсним електронним торгам на постачання товарів і послуг для задоволення державних потреб.

Урядова стратегія, що розробляється, передбачає розвиток і використання всіх видів електронного сервісу. Це означає, що послуги можуть надаватися через Інтернет, мобільний зв'язок, цифрове телебачення, центри обслуговування викликів. Водночас електронний сервіс не припускає виключення персонального контакту.

Швеція. В країні створено і діє 10 державних спеціалізованих організацій (компаній), що укладають рамкові договори на певні види продукції, діяльність яких координується спеціально створеним координаційним органом (в Україні подібну роль міг би виконувати Департамент державних закупівель Міністерства економіки України). Ефективність дії таких договорів забезпечується за рахунок економії часу проведення процедури закупівлі та бюджетних коштів.

При спільних рисах систем державних закупівель України та ЄС є також відмінні інструменти, які доцільно адаптувати у вітчизняний організаційно-економічний механізм. Така імплементація спричинить, як мінімум, наступні позитивні наслідки:

- впровадження новітніх інформаційних систем у процес підготовки та здійснення тендерних торгів дасть максимально позитивний економічний ефект;
- відсутність колізії в системі державних закупівель України та країн ЄС сприятиме взаємодії у сфері закупівель за проектами міжнародних організацій та з боку окремих іноземних учасників спільного ринку.

Варто зазначити, що входження у перспективі України в співдружність європейських країн автоматично загострить проблему конкуренції, а тому вже нині треба зосередитися передусім на досягненні оптимального поєднання ціни та якості товарів, послуг і робіт вітчизняних товаровиробників – потенційних учасників спільного ринку.

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЙНА СИСТЕМА ФУНЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Одним із фундаментальних питань, вирішення якого покликане змусити злагоджено працювати механізм життєзабезпечення держави, є питання здійснення державних закупівель.

Програма економічних реформ на 2010-2014 роки “ЗАМОЖНЕ СУСПІЛЬСТВО, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА, ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВА”, підготовлена Комітетом з економічних реформ при Президентові України, містить наступні положення щодо реформування та модернізації сфери державних закупівель:

1) в рамках заходів, щодо стабілізації Державного бюджету України, з метою посилення фінансового контролю за цільовим і ефективним використанням бюджетних коштів, запровадження ефективного моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору, визначення конкурентних процедур держзакупівель та унеможливлення корупційної практики в сфері державних закупівель, необхідне прийняття законів про державні закупівлі та про державну допомогу підприємствам відповідно до стандартів Європейського союзу та Світової організації торгівлі (Директиви 2004/18/ЄС і 89/668/ЄС);

2) в рамках міжнародної інтеграції та співпраці, а також дерегуляції діяльності бізнесу й розвитку підприємництва необхідне здійснення секторальних реформ і адаптація національного законодавства й регуляторних практик до європейських стандартів у сферах, пов'язаних зі створенням зони вільної торгівлі і формуванням асоціативних відносин між Україною і Європейським союзом, в т.ч. щодо державних закупівель.

В Україні система державних закупівель сформувалась в окремий правовий інститут порівняно нещодавно. Крім цього, відсутність врегулювання цього питання на законодавчому рівні впродовж двох років вкрай дисбалансувало ситуацію, через що система державних закупівель не може похвалитися такою досконалістю, як мурашник. Однак останнім часом вітчизняними законотворцями зроблено крок, спрямований на врегулювання системи державних закупівель, – 1 червня 2010 року прийнято Закон України «Про здійснення державних закупівель» № 2289-IV (далі – Закон).

Не тільки суб'єкти господарської діяльності, які виготовляють товари, надають послуги та виконують роботи за державним замовленням, сподіваються на цей довгоочікуваний Закон. Так, на офіційному сайті Рахункової палати

України опубліковано листи від 10.08.2010 р. та 17.08.2010 р., які яскраво висвітлювали наявні проблеми у сфері державних закупівель. Згідно з інформацією Рахункової палати України протягом 2009 р. урядом прийнято рішення, які дали можливість замовникам уникнути процедури закупівель, через що зруйнувалось конкурентне середовище та запанувало зловживання монополічним становищем. У цій сфері виявлено порушень на загальну суму майже в 1 млрд. 167,7 млн. гривень.

У преамбулі Закону зазначено, що його метою є створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, запобігання проявам корупції в цій сфері, розвиток добросовісної конкуренції, забезпечення раціонального та ефективного використання державних коштів.

Оскільки новий закон набуває принципово важливого значення, вважаємо за необхідне розглянути основні його положення, виявити позитивні тенденції у правовому регулюванні цього питання та з'ясувати, чи дійсно його норми відповідають заявленій меті.

Відповідно до статті 3 Закону закупівлі здійснюються за такими принципами:

- добросовісна конкуренція серед учасників;
- максимальна економія та ефективність;
- відкритість та прозорість на всіх стадіях закупівель;
- недискримінація учасників;
- об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій конкурсних торгів;
- запобігання корупційним діям і зловживанням.

3.1. Суб'єкти та об'єкти здійснення державних закупівель

Держава через органи державної влади, державні, комунальні організації та підприємства, а також через інших уповноважених осіб здійснює державні закупівлі товарів, послуг та робіт. Ці особи відповідно до Конституції України та законів України розпоряджаються державними коштами та є замовниками товарів, робіт і послуг згідно із Законом.

Законом введено, а точніше, повернуто особливу процедуру закупівлі – закупівлю на засадах координації, яку здійснюють генеральні замовники. Така процедура встановлена для спеціальних товарів, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України. Наприклад, закупівля устаткування для автоматичної обробки інформації, автобусів, тролейбусів, легкових автомобілів та інших товарів.

Генеральні замовники та замовники для проведення закупівлі створюють комітет з конкурсних торгів з числа своїх штатних працівників, кількість яких

повинна бути не менше п'яти осіб. У разі відсутності у штаті замовника (генерального замовника) достатньої кількості працівників, склад комітету має відповідати штатній чисельності замовника (генерального замовника). Члени комітету мають пройти спеціальне навчання та підвищувати свою кваліфікацію не рідше одного разу на два роки.

У закупівлі мають право брати участь фізичні особи, фізичні особи-підприємці та юридичні особи, у тому числі нерезиденти, які подали замовнику письмове підтвердження про намір взяти участь у процедурі закупівлі. Після чого вони набувають статус учасників процедури закупівлі. Причому вітчизняні та іноземні учасники змагаються на рівних умовах, а замовники не можуть встановлювати дискримінаційні вимоги щодо них.

Для участі у процедурах закупівель учасники повинні відповідати кваліфікаційним критеріям, які містяться у ст. 16 Закону. Ці критерії та перелік документів на їх підтвердження мають бути визначені в документації конкурсних торгів.

Невідповідність учасника цим критеріям може стати підставою для відхилення його пропозиції. Законом встановлено перелік підстав для відмови учаснику та відхилення його пропозиції, зокрема, у разі якщо:

- існують беззаперечні докази того, що учасник пропонує винагороду;
- виявлено факт участі учасника у змові;
- учасника притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення у сфері державних закупівель;
- він пов'язаний з іншими учасниками;
- учасником не надано документів на підтвердження повноважень щодо укладення договору про закупівлю;
- учасника визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру;
- за наявності заборгованості зі сплати податків та зборів;
- інші підстави.

3.2. Контроль за правильністю проведення процедур закупівель

Контроль за правильністю проведення процедур закупівель, законністю обрання того чи іншого учасника переможцем процедури закупівлі, надання рекомендацій, затвердження положень, забезпечення інформацією про державні закупівлі та інші організаційно-регулятивні функції здійснює Уповноважений орган, яким за Законом є Міністерство економіки України (далі – Мінекономіки). Поряд з Уповноваженим органом державне регулювання та контроль у сфері закупівель здійснюють інші органи відповідно до своєї компетенції. До їх кола належать: Державне казначейство України, Рахункова палата України,

Антимонопольний комітет України (далі – АМКУ), Головне контрольно-ревізійне управління України, Державний комітет статистики України.

Для розуміння обсягу повноважень, якими наділені ці органи для здійснення регулювання та контролю у сфері закупівель, слід звернутись до Конституції України та законів України, що визначають діяльність цих органів.

За новим законом у системі державних закупівель є орган оскарження, до якого може бути подано скаргу на порушення процедури закупівлі або прийняття рішення, дії або бездіяльність замовника. Таким органом є АМКУ, який створює постійно діючу адміністративну колегію з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель, що діє у складі трьох уповноважених АМКУ.

Громадяни та громадські організації згідно Законом отримали право вільного доступу до всієї інформації щодо державних закупівель, яка підлягає оприлюдненню відповідно до Закону. Переймаючи закордонний досвід, представникам засобів масової інформації Закон надає право бути присутніми під час розкриття пропозицій учасників безпосередньо на конкурсних торгах.

Повноваження органів, що здійснюють регулювання та координацію у сфері закупівель:

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України:

- 1) розроблення і затвердження нормативно-правових актів, необхідних для виконання цього Закону;
- 2) розроблення та затвердження Стратегії розвитку системи державних закупівель;
- 3) моніторинг державних закупівель;
- 4) ведення обліку закупівель шляхом збирання інформації про заплановані закупівлі та результати процедур закупівель;
- 5) подання Кабінету Міністрів України пропозицій щодо визначення генерального замовника;
- 6) підготовка та подання до Кабінету Міністрів України, Рахункової палати кварталних звітів про стан закупівель;
- 7) узагальнення практики здійснення закупівель, у тому числі міжнародної;
- 8) вивчення, узагальнення та поширення світового досвіду з питань закупівель;
- 9) забезпечення функціонування безоплатного веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель;

- 13) взаємодія з громадськістю та проведення громадських слухань з питань удосконалення системи державних закупівель;
- 14) розроблення та затвердження стандартизованої документації конкурсних торгів та інших документів;
- 15) співробітництво з правоохоронними органами та органами Антимонопольного комітету щодо виявлення фактів порушення законодавства у сфері;
- 16) здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю операторів електронних майданчиків з організації та проведення електронних реверсивних аукціонів.

Крім того Міністерство економічного розвитку і торгівлі України здійснює інші функції передбачені законодавством України у здійсненні державних закупівель.

Державна казначейська служба України:

- до здійснення оплати за договорами про закупівлю перевіряє наявність та відповідність укладеного договору про закупівлю звіту про результати проведення процедури закупівлі та річному плану закупівель, правильність їх оформлення відповідно до законодавства, а також наявність оголошення про проведення процедури закупівлі, повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних, відомостей про рамкову угоду, за якою укладено договір про закупівлю, оголошення про результати процедури закупівлі, що були опубліковані в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель та відповідних міжнародних договорах;

- вживає заходів з недопущення здійснення платежів з рахунку замовника згідно з узятим фінансовим зобов'язанням за договором про закупівлю у випадках передбачених Законом;

- у разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері закупівель повідомляє про такі випадки Уповноважений орган та орган оскарження.

Антимонопольний комітет України як орган оскарження створює постійно діючу адміністративну колегію з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері державних закупівель.

3.3. Предмет державних закупівель

Від вартості товарів, робіт та послуг залежить, чи буде здійснюватись їх закупівля у порядку, передбаченому Законом. Генеральним замовникам та замовникам під час здійснення закупівлі за державні кошти слід обов'язково дотримуватись процедур закупівлі, встановлених Законом, у разі якщо:

1. вартість товару (товарів) або послуги (послуг), що є предметом закупівлі, дорівнює або перевищує 100 тисяч гривень;

2. вартість роботи (робіт) дорівнює або перевищує 300 тисяч гривень.

Є виключення щодо товарів, послуг та робіт, на закупівлю яких не поширюється дія Закону (наприклад, товари, роботи і послуги, закупівля яких здійснюється для підготовки і проведення виборів та референдумів в Україні тощо), їх закупівля здійснюється відповідно до спеціальних законів.

Крім застосування положень Закону, окремими законами регулюються особливості здійснення закупівель деяких товарів, робіт та послуг (наприклад, послуги, що стосуються перевезення залізничним транспортом, поштового зв'язку, а також телекомунікаційні послуги, централізованого водопостачання та водовідведення, підготовки кадрів вищими навчальними закладами I – IV рівнів акредитації за державним замовленням та інші).

3.4. Процедура здійснення державних закупівель

В основу здійснення закупівель покладено річне планування. Тобто кожний замовник, вирішуючи питання про задоволення своїх потреб, повинен заздалегідь потурбуватись про майбутні закупівлі. За ст. 4 Закону замовником складається річний план, кошторис, фінансовий план, які надсилаються на затвердження до Державного казначейства та Уповноваженого органу.

Державна закупівля здійснюється шляхом проведення конкурсних торгів.

Щодо проведення конкурсних торгів замовник у встановлений Законом строк зобов'язаний безоплатно оприлюднювати на веб-порталі Мінекономіки та публікувати в державному друкованому виданні у сфері державних закупівель інформацію, що стосується проведення конкурсних торгів, у тому числі оголошення про проведення конкурсних торгів, повідомлення про результати проведення процедури закупівлі. На такому веб-порталі обов'язково розміщується документація конкурсних торгів або кваліфікаційна документація, зміни до неї, інформація про одностороннє розірвання договору про закупівлю (у разі наявності) та багато інших відомостей, перелік яких міститься у ч. 1 ст. 10 Закону.

Встановлено, що за повноту та достовірність інформації, яка оприлюднюється та публікується, несуть відповідальність голова та секретар комітету конкурсних торгів.

3.5. Види процедур закупівлі

Існує п'ять видів процедур закупівлі: відкриті торги, двоступеневі торги, запит цінкових пропозицій, попередня кваліфікація учасників, закупівля в одного

учасника. Обрання замовником (генеральним замовником) тієї чи іншої процедури залежить від предмету закупівлі.

За процедурою «Відкриті торги» здійснюються майже всі закупівлі товарів, робіт та послуг, що не відносяться або не мають характеру товарів, робіт та послуг щодо яких Законом встановлено іншу процедуру закупівлі.

Про проведення відкритих торгів замовником публікується оголошення, яке згідно з ч. 2 ст. 21 Закону має містити обов'язкові дані, серед яких: найменування і місцезнаходження замовника, найменування предмета закупівлі, місце отримання документації конкурсних торгів, місце та строк подання конкурсних пропозицій, місце, дата та час розкриття пропозицій тощо.

Строк подання конкурсних пропозицій не може бути меншим ніж 30 днів з дня опублікування оголошення в офіційному друкованому виданні.

Цей строк може бути скороченим замовником до 15 днів у разі обґрунтованої нагальної потреби у закупівлі продукції харчової промисловості, лікарських засобів і виробів медичного призначення (скорочена процедура).

Документація конкурсних торгів (за попереднім законом вона мала назву «тендерна документація») надається замовником учаснику безоплатно протягом трьох днів після отримання запиту від учасника. При цьому до змісту конкурсної документації, що надається замовником, ч. 2 ст. 22 Закону встановлено цілий ряд обов'язкових вимог.

Законом передбачено обов'язок замовника надати роз'яснення щодо документації з конкурсних торгів всім учасникам протягом 3 днів з дня отримання відповідного запиту від учасника. Запит може бути подано будь-яким з учасників не пізніше ніж за 10 днів до закінчення строку подання пропозицій конкурсних торгів. Зміни у документацію конкурсних торгів можуть бути внесені замовником лише за умови дотримання встановлених ч. 2 ст. 22 Закону строків та порядку. Роз'яснення та/або внесені зміни замовник має оприлюднити на веб-порталі Мінекономіки.

Стаття 24 Закону передбачає, що замовник може встановити вимогу щодо надання учасником забезпечення конкурсної пропозиції. Вид, розмір, строк дії та застереження щодо випадків, коли забезпечення пропозиції не повертається учаснику, мають бути зазначені у документації. Ця стаття визначає порядок, строк, граничний розмір та умови повернення учаснику наданого ним забезпечення своєї пропозиції.

Подання пропозицій учасників відбувається відповідно до ст. 25 Закону, де зазначено, що відмова замовника або ухилення від прийняття пропозиції є підставою для оскарження.

Відмінною особливістю нового Закону є те, що відкриті торги відбуваються в один етап, а саме не більше ніж через 20 днів з дня розкриття пропозицій замовником розглядається, оцінюється та визначається переможець конкурсних торгів. Тобто учасникам не надається можливості після розкриття конкурсних пропозицій зменшити свої цінові або інші пропозиції, а замовникам обрати переможця за зменшеними або більш вигіднішими пропозиціями порівняно із попередніми.

Протокол розкриття пропозицій учасників оприлюднюється на веб-сайті Уповноваженого органу. Оцінюються конкурсні пропозиції, що не були відхилені замовником. Відхилення пропозиції здійснюється відповідно до ст. 29 Закону на підставі рішення замовника, яке оприлюднюється на сайті. Оцінка пропозицій здійснюється за встановленими у ч. 5 ст. 28 Закону критеріями, зокрема: ціна, якість виконання робіт, послуг, умови оплати, строк виконання тощо.

Учасник, пропозиція якого акцептується замовником, вважається переможцем конкурсних торгів. Рішення замовника про акцепт пропозиції надсилається учаснику-переможцю протягом 1 робочого дня з дати його прийняття та публікується в офіційному друкованому виданні, а також оприлюднюється на веб-сайті Уповноваженого органу. Про результати конкурсних торгів також обов'язково повідомляють інших учасників. Ці дії мають бути виконані у визначений законом строк, повідомлення мають бути оформлені відповідно до встановлених вимог.

Статтею 30 Закону чітко визначено випадки, коли торги мають бути скасовані замовником або визнані такими, що не відбулися. Слід зазначити, що коло підстав для скасування торгів розширено, вони підлягають скасуванню замовником навіть у разі порушення порядку публікації оголошення про проведення процедури закупівлі, акцепту, оголошення про результати процедури закупівлі.

Якщо торги не підлягають скасуванню та не визнані такими, що не відбулися, наступним кроком у процедурі відкритих торгів є укладення договору про закупівлю. Відповідно до ст. 26 Закону замовник має право вимагати від учасника-переможця внесення ним забезпечення виконання договору.

Відповідно до вищезазначеного порядку відбувається процедура відкритих торгів, яка є основною процедурою закупівлі у нашій державі.

Процедура двоступеневих торгів застосовується, коли предметом закупівлі є здійснення наукових досліджень, експериментів або розробок, виконання дослідно-конструкторських, будівельних робіт та замовнику необхідно провести попередні переговори з учасниками.

Взагалі ця процедура здійснюється за правилами, що встановлені для процедури відкритих торгів. Її особливість полягає в тому, що вона проходить у два етапи. Учасники подають попередні пропозиції конкурсних торгів без зазначення ціни. Після чого замовник може внести зміни до документації конкурсних торгів (уточнити, змінити, запропонувати нові критерії оцінки), про що замовник повідомляє учасників. Після чого вони подають уточнені пропозиції із зазначенням ціни, серед яких обирається найкраща. Закупівля товарів, робіт та послуг за допомогою двоступеневих торгів також може бути скорочена, як процедура відкритих торгів, відповідно до абз. 2 ч. 3 ст. 21 Закону.

Процедура запиту цінових пропозицій застосовується щодо товарів і послуг, для яких існує постійно діючий ринок, якщо їх вартість не перевищує 200 тисяч гривень. Порядок здійснення цієї процедури став дещо простішим, а строк проведення процедури – став меншим, на відміну від процедури відкритих торгів. Замовником надсилається запит не менше ніж трьом учасникам, які мають подати свої цінові пропозиції замовнику. Пропозиції розкриваються і серед них обирається найвигідніша, після чого така пропозиція акцептується. При цьому інформація, передбачена ст. 10 Закону (запит цінових пропозицій, протокол розкриття, акцепт пропозиції та інше), обов'язково публікується в офіційному друкованому виданні та оприлюднюється на веб-сайті Уповноваженого органу.

Процедура попередньої кваліфікації передбачена для випадків, коли необхідно попередньо визначити кваліфікаційну відповідність, фінансово-економічний стан, технічні та інші можливості учасників.

Так, замовником розроблюється та надається учасникам кваліфікаційна документація. Після чого учасники подають свої кваліфікаційні пропозиції, розкриття яких відбувається аналогічним чином, що і конкурсні пропозиції відкритих торгів. Але після цього замовником відбираються пропозиції учасників, що відповідають кваліфікаційним вимогам та надалі проводяться конкурсні торги у порядку, передбаченому для відкритих торгів.

Процедура закупівлі в одного учасника проводиться за погодженням з Уповноваженим органом. У ч. 2 ст. 39 Закону наведено виняткові випадки, коли застосовується ця процедура, наприклад, при закупівлі творів мистецтва, відсутності конкуренції, виникнення термінової потреби у разі виникнення надзвичайних ситуацій, якщо замовником було двічі скасовано процедуру закупівлі через відсутність достатньої кількості учасників.

З огляду на розглянуті нюанси проведення різних процедур закупівель можна уявити загальну систему, за якою вони відбуваються. Однак особливо

слід зупинитись на найболючішому місці всіх процедур закупівель, яким є порядок їх оскарження.

Частиною 1 ст. 18 Закону регламентовано вимоги до скарги, яких слід суворо дотримуватись при поданні скарги або невідповідність її встановленим вимогам є підставою для повернення скарги без розгляду поряд з іншими підставами, що визначені в абзаці 8 ч. 4 ст. 18 Закону.

Скарга може бути подана лише особою, право чи законний інтерес якої порушено внаслідок рішення, дій чи бездіяльності замовника, які суперечать законодавству у сфері державних закупівель. За подання скарги справляється плата.

Подання скарги не зупиняє процедуру закупівлі, за винятком випадку, коли орган оскарження приймає рішення про зупинення процедури закупівлі. У будь-якому випадку укладення договору про закупівлю під час процедури оскарження забороняється, такий договір не є легітимним згідно зі ст. 42 Закону.

Рішення про результати розгляду скарги приймаються органом оскарження (АМКУ) протягом 30 днів з дня отримання скарги. При цьому днем отримання скарги вважається дата її реєстрації органом оскарження. У разі отримання скарги з порушенням строку для її подання орган оскарження повертає її скаржнику без розгляду.

За результатами розгляду скарги АМКУ має право прийняти рішення про встановлення або відсутність порушення процедури закупівлі та про заходи, що повинні вживатися для їх усунення, зокрема, зобов'язати замовника скасувати свої рішення, надати необхідні документи і навіть скасувати процедуру закупівлі. Отже, під час подання скарги на правопорушення слід визначити, які повноваження є в органі оскарження, щоб правильно сформулювати свої вимоги!

Строк для подання скарги становить 14 днів з дня, коли суб'єкт отримав повідомлення від замовника, що порушує його право, або з дня, коли суб'єкту стало відомо про порушення його права, але до моменту укладення договору. Скарги щодо укладених договорів про закупівлю розглядаються у судовому порядку.

Важливо пам'ятати, що рішення органу оскарження можуть бути оскаржені суб'єктом оскарження чи замовником до Київського окружного адміністративного суду. Строк позовної давності для оскарження рішень органу оскарження, прийнятих відповідно до Закону, становить 30 днів з дня прийняття такого рішення та не може бути поновлений.

Слід зазначити, що встановлений Законом порядок проведення процедур закупівель став більш чітким та визначеним. Це не дає особливої можливості

замовникам та учасникам «хитрувати», самовільно вигадувати порядки та обходити встановлені Законом правила. Однак у медалі, як відомо, є два боки.

Так, Законом надано право оскаржувати процедуру закупівлі не тільки учасникам, а також будь-якій особі, яка вважає, що її права та охоронювані Законом інтереси порушено. Це нововведення, звісно, є позитивним. Проте зважаючи на те, що під час оскарження процедури укладення договору про закупівлю забороняється, подання скарг учасниками та третіми особами може використовуватись як механізм впливу на результати укладення договору. Наприклад, коли учасник, що не став переможцем конкурсних торгів, має на меті укласти договір субпідряду у разі здійснення закупівлі робіт або отримати іншу можливість заробити в обхід конкурентних засад.

Значним кроком вперед можна охарактеризувати вимоги Закону щодо оприлюднення та опублікування майже всієї інформації, що стосується процедури закупівлі на безоплатних засадах. Таке положення Закону робить процедуру закупівлі більш прозорою, що надає можливість контролювати дії замовників та запобігати проявам корупції.

У цьому напрямку є ще одне зрушення, що полягає у розподілі функцій державного нагляду за процедурою закупівлі між Уповноваженим органом та Органом оскарження, що є нововведенням та раніше не практикувалось у сфері закупівель. Звісно, це є позитивним моментом, оскільки етап оскарження не буде залежати від органу, який покликаний регулювати та контролювати здійснення закупівель. Бо саме від ефективності виконання цих функцій залежить законність проведення та об'єктивні результати закупівель.

Щодо обмеження прав учасників, то серед них, перш за все, слід зазначити введення Законом «скороченої процедури» закупівлі. Замовнику надано право скорочувати строки подання конкурсних пропозицій учасниками щодо всіх процедур закупівлі, якщо її предметом є закупівля продукції харчової промисловості, лікарських засобів та виробів медичного призначення.

Також до негативних тенденцій слід віднести скасування у процедурі відкритих торгів можливості учасників подавати альтернативні пропозиції. Учасники мають право подавати лише одну свою пропозицію, яка не може бути змінена, на підставі чого замовник обирає переможця.

Що стосується умов договору про закупівлю, то з цього приводу існує така думка: збереження норми про те, що умови укладеного договору про закупівлю не можуть змінюватись у бік збільшення його ціни, є недоліком нового Закону, оскільки через нестабільну економіку ринкові ціни постійно змінюються. Такі обставини інколи змушують переукладати договір, наново проводячи процедуру

закупівлі. Проте така умова не дає можливості замовнику та переможцю недобросовісно користуватись своїми правами.

Закупівля за рамковими угодами

Рамкова угода - правочин, який укладається одним чи кількома замовниками (генеральним замовником) у письмовій формі з одним чи кількома учасниками процедури закупівлі з метою визначення основних умов закупівлі окремих товарів і послуг для укладення відповідних договорів про закупівлю протягом строку дії рамкової угоди.

Особливості укладання рамкових угод передбачені Наказом Мінекономрозвитку «Про особливості укладення рамкових угод» № 504 від 24.04.2012.

Рамкова угода підписується:

у разі проведення закупівлі за рамковою угодою генеральним замовником, усіма замовниками, в інтересах яких проводиться процедура, а також учасником-переможцем (учасниками-переможцями);

у разі проведення закупівлі за рамковою угодою замовником - замовником та учасником-переможцем (учасниками-переможцями).

Основні умови, які повинна містити рамкова угода:

- предмет закупівлі товарів, послуг;
- найменування, номенклатура, асортимент товарів, послуг;
- технічні та функціональні характеристики предмета закупівлі;
- вимоги щодо якості товарів, послуг;
- ціна за одиницю товару (послуги);
- орієнтовна кількість товарів або кількість (обсяг) надання послуг;
- місце поставки товарів чи надання послуг;
- проект договору про закупівлю (якщо замовник зазначив у документації конкурсних торгів про те, що всі істотні умови договору про закупівлю будуть визначатися в рамковій угоді) або основні умови договору, які обов'язково будуть включені до договору про закупівлю (якщо замовник зазначив у документації конкурсних торгів про те, що не всі істотні умови договору про закупівлю будуть визначатися в рамковій угоді);
- порядок проведення замовником переговорів з учасником у разі, коли не всі істотні умови договору про закупівлю будуть визначені в рамковій угоді та рамкова угода буде укладена з одним учасником;
- умови та порядок відбору, конкурентного відбору з обов'язковим зазначенням критеріїв та методики відбору або конкурентного відбору в разі, коли не всі істотні умови договору про закупівлю визначені в рамковій угоді;
- строк, на який укладається рамкова угода;

- строк та порядок укладення договору про закупівлю за рамковою угодою;
- умови розірвання рамкової угоди.

Така угода може містити також іншу інформацію відповідно до законодавства, яку замовник вважає за необхідне до неї включити.

В оголошенні про проведення закупівлі за рамковою угодою обов'язково зазначаються строк, на який укладається угода, що не може перевищувати чотирьох років, кількість учасників, з якими буде укладено угоду та інші вимоги.

Рамкова угода укладається з кількома учасниками за умови, що участь у ній бере не менше трьох учасників.

РОЗДІЛ 4

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Порядок проведення перевірок державних закупівель визначається відповідно до Закону України “Про здійснення державних закупівель”.

Державний фінансовий контроль реалізується державною контрольно-ревізійною службою через проведення державного фінансового аудита, перевірки державних закупівель та інспектування. Зокрема, перевірка державних закупівель полягає в документальному та фактичному аналізі дотримання підконтрольними установами законодавства про державні закупівлі та проводиться органами державної контрольно-ревізійної служби на всіх стадіях державних закупівель. Результати перевірки державних закупівель викладаються в акті.

Таким чином, метою здійснення контролю з боку контрольно-ревізійної служби є встановлення відповідності проведених процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти вимогам законодавства у сфері державних закупівель, забезпечення усунення виявлених порушень та запобігання їх вчиненню в подальшому. Тобто, метою фінансового контролю є забезпечення відсутності фінансових порушень у системі державних закупівель.

Крім контрольно-ревізійної служби України, контроль за дотриманням законодавства щодо державних закупівель здійснює низка органів державної влади. Отже, на сьогодні, державний контроль у сфері державних закупівель представлений різними контролюючими органами. Така велика кількість контролюючих органів приводить до зайвого дублювання перевірок щодо одних і тих же питань, а це перешкоджає своєчасному усуненню недоліків, що виявлені за результатами перевірок.

Крім державних органів влади, Законом України “Про здійснення державних закупівель” передбачається громадський контроль у цій сфері (стаття 9 Закону). Зокрема, громадський контроль забезпечується через вільний доступ до всієї інформації щодо державних закупівель, яка підлягає оприлюдненню відповідно до цього Закону. Замовники і учасники процедур закупівель та Уповноважений орган повинні сприяти залученню громадськості до здійснення контролю у сфері закупівель відповідно до законів України “Про об’єднання громадян”, “Про звернення громадян” і “Про інформацію”. Громадяни і громадські організації та їх спілки не мають права втручатися у діяльність Уповноваженого органу та процедуру визначення замовником переможця торгів. Під час проведення процедур розкриття пропозицій конкурсних торгів мають право бути присутніми представники засобів масової інформації.

Замовники зобов'язані забезпечити безперешкодний доступ представників засобів масової інформації на їхню вимогу до процедури розкриття пропозицій конкурсних торгів .

Крім існуючих заходів щодо контролю використання державних коштів у сфері державних закупівель з боку вказаних вище органів державної влади, відповідно до Закону України “Про здійснення державних закупівель”, кожний з них ще здійснює перевірки відповідно до нормативних документів. Наприклад, Головне контрольно-ревізійне управління України здійснює контроль за ефективністю використання державних коштів у відповідності до наказу “Про затвердження Порядку проведення перевірок державних закупівель органами державної контрольно-ревізійної служби” ; рахункова палата України керується постановою “Про затвердження Стандарту Рахункової палати “Порядок підготовки і проведення перевірок та оформлення їх результатів”; Міністерство економіки України - на підставі наказу “Про здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо державних закупівель” та ін.

Зокрема, контроль, що здійснюється Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, передбачає проведення планових перевірок відповідно до затвердженого річного плану їх проведення або позапланових перевірок за наявності таких підстав:

- рішення Кабінету Міністрів України, доручення Прем'єр-міністра України щодо проведення перевірки, що не можуть бути виконані в плановому порядку;
- за рішенням Мінекономрозвитку України, що викликане скаргами учасників на дії або бездіяльність замовників у сфері державних закупівель, які носять системний характер.

Планові перевірки замовника проводяться не частіше одного разу на рік згідно з річним планом перевірок.

Річний план перевірок оприлюднюється на веб-сайті Мінекономрозвитку України.

Позапланові перевірки можуть проводитись за місцезнаходженням замовника або у формі невиїзної перевірки шляхом запиту та отримання від замовника необхідних документів, їх розгляду й аналізу.

Під час проведення перевірки за місцезнаходженням замовника обов'язково проводиться документальний аналіз питань, що перевіряються.

Орієнтовний перелік питань, що підлягають з'ясуванню під час проведення перевірок дотримання вимог законодавства у сфері державних закупівель, а також документів і матеріалів, які перевіряються на відповідність законодавству щодо державних закупівель, включає таке:

1. Відповідність використання коштів, спрямованих на закупівлю товарів, робіт і послуг, їх кошторисним призначенням.
2. Організаційні питання щодо здійснення процедур закупівлі: відповідність рішень замовника законодавству України у сфері державних закупівель; наявність рішення про утворення тендерного комітету; наявність тендерної документації.
3. Відповідність тендерної документації (запиту цінових пропозицій (котирувань) законодавству щодо державних закупівель.
4. Здійснення процедур закупівлі відповідно до чинного законодавства України:
 - наявність підстав вибору процедури закупівлі;
 - наявність оголошення про заплановану закупівлю, запрошення до участі у процедурі закупівлі, оголошення про проведення попередньої кваліфікації, відповідність їх змісту законодавству;
 - обґрунтування встановлення та додержання термінів подання тендерних пропозицій і доповнень до них;
 - відповідність тендерних (цінових) пропозицій учасників вимогам тендерної документації (запиту щодо цінових пропозицій (котирувань));
 - відомості про реєстрацію тендерних пропозицій та протокол їх розкриття;
 - відповідність учасників кваліфікаційним вимогам;
 - оцінка тендерних пропозицій відповідно до визначених критеріїв і методики їх оцінки;
 - наявність або відсутність доповнень та уточнень у тендерних пропозиціях під час їх оцінки;
 - підстави відхилення тендерних пропозицій;
 - відповідність укладеного договору основним (істотним) умовам, зазначеним в тендерній документації (запиті цінових пропозицій (котирувань));
 - відповідність цінових умов укладеного договору кон'юнктурі цін, діючих на відповідних ринках товарів, робіт і послуг, що є предметом закупівлі, у разі застосування процедури закупівлі у одного учасника;
 - наявність оголошення про результати процедури закупівлі, повідомлення учасників процедур закупівлі про результати торгів, відповідність їх змісту законодавству;
 - підстави відміни торгів або визнання їх такими, що не відбулися;
 - наявність передбачених законодавством звітів про результати здійснення процедури закупівлі.
5. Інші питання, що належать до сфери закупівель замовником товарів,

робіт і послуг за державні кошти, з'ясування яких є доцільним при проведенні перевірки .

Основні документи і матеріали, які перевіряються на відповідність законодавству щодо державних закупівель, включають таке:

1. Розпорядчі документи замовника стосовно функціонування комітету з конкурсних торгів та річного плану закупівель.
2. Звіти: про результати проведення процедур відкритих і двоступеневих торгів; про результати проведення процедури запиту цінових пропозицій (котирувань); про результати процедури закупівлі в одного учасника; про результати проведення процедур попередньої кваліфікації учасників торгів.
3. Протоколи засідань комітету з конкурсних торгів, у тому числі протоколи розкриття, оцінки, порівняння отриманих цінових пропозицій.
4. Документація конкурсних торгів та запит цінових пропозицій (котирувань).
5. Копії інформаційних матеріалів замовника та учасників (оголошення, запрошення, запити, роз'яснення, повідомлення тощо).
6. Копії документів, наданих учасниками на запит замовників.
7. Оригінали або копії листів-погоджень застосувань процедур закупівлі у випадках, передбачених законодавством України.
8. Копії документів, що підтверджують забезпечення пропозиції конкурсних торгів та забезпечення виконання договору про закупівлю.
9. Повідомлення про акцепт пропозиції та повідомлення учасників про результати проведеної процедури торгів.
10. Оригінали всіх пропозицій конкурсних торгів, відомості про які зафіксовано в протоколі розкриття пропозицій.
11. Оригінали укладених договорів про закупівлю.
12. Інша документація, подання якої є доцільним для з'ясування питань щодо відповідності нормам законодавства проведених замовником закупівель .

Результати проведеної Мінекономрозвитку України планової перевірки викладаються в акті перевірки (результати позапланової перевірки викладаються в акті перевірки з окремих питань) (далі - Акт), який складається на паперовому носії державною мовою і повинен мати наскрізну нумерацію сторінок. На першому титульному аркуші Акта, який оформляється на бланку Мінекономрозвитку України, зазначаються назва документа (Акт), дата і номер, місце складення (назва міста, села чи селища) та номер примірника.

Акт містить такі складові:

- вступну частину, в якій зазначаються тип перевірки, підстава для

проведення перевірки, повне найменування замовника, його місцезнаходження, відомості про організаційно-правову форму та форму власності, дати початку і закінчення перевірки, період, який підлягав перевірці, відомості щодо прізвища, імені та по батькові, посади особи (осіб), яка (які) проводила(и) перевірку;

- констатуючу частину, в якій наведено інформацію про результати перевірки з питань дотримання вимог законодавства у сфері державних закупівель із зазначенням, за який період та за якими документами перевірено ці питання;

- висновок про наявність або відсутність порушень замовником законодавства у сфері державних закупівель.

Виявлені допущені замовником порушення законодавства, контроль за дотриманням якого віднесено до компетенції Мінекономрозвитку України, фіксуються в констатуючій частині Акта з обов'язковим посиланням на нормативно-правові акти, які порушено.

У разі виявлення під час здійснення контрольних заходів порушень законодавства, які вплинули на об'єктивність вибору переможця процедури закупівлі, Мінекономрозвитку України має право прийняти рішення щодо визнання результатів процедури закупівлі недійсними, а також має право вжити інших необхідних заходів у разі виявлення порушень законодавства у сфері державних закупівель.

Інформація про результати перевірки за необхідності може надаватись Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Антимонопольному комітету України, Державному казначейству України, Головному контрольно-ревізійному управлінню України, правоохоронним органам, обслуговуючим банкам та відповідним органам державної влади, органам місцевого самоврядування, особам, що здійснюють управління корпоративними правами замовника.

Таким чином, існуюча в Україні система контролю у сфері державних закупівель дозволяє проконтролювати витрати державних коштів на закупівлю товарів, робіт і послуг з метою мінімізації зловживань у цій сфері.

Оцінюючи ефективність роботи контролюючих органів у сфері державних закупівель, слід зауважити, що ефективність фінансового контролю проявляється у відсутності порушень законодавства у сфері державних закупівель. Однак, проведений аналіз результатів контрольних заходів за останні роки свідчить, що більшість правопорушень у цій сфері мають системний характер.

РОЗДІЛ 5

ТИПОВІ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Відповідно до звітів контролюючих та правоохоронних органів до найбільш розповсюджених порушень у сфері державних закупівель, які вчинюються розпорядниками державних коштів, належать такі:

- укладання договору без проведення процедури закупівель;
- уникнення процедури закупівлі шляхом роздрібнення її суми на частини;
- проведення закупівлі в одного учасника без належного обґрунтування;
- фальсифікація матеріалів проведення торгів;
- фальсифікація протоколів розкриття пропозицій конкурсних торгів або цінкових пропозицій та проведення торгів з метою підвищення ціни закупівлі;
- укладання договорів закупівлі за цінами, вищими, ніж були в інших учасників торгів;
- створення умов для перемоги окремого виконавця шляхом зміни перед проведенням торгів номенклатури закупівлі;
- необґрунтоване застосування процедури закупівлі в одного учасника.

Більшість порушень, допущених під час здійснення держзакупівель, є однотипними та мають системний характер, при чому порушення допускаються на всіх стадіях проведення процедур, починаючи з подачі заявки та закінчуючи підписанням договорів на закупівлю.

Деяким недобросовісним постачальникам простіше домовитися з розпорядниками державних коштів про ціну одиниці продукції і відповідно про розмір «відкату». З цією метою при проведенні процедури торгів створюється фіктивне конкурентне поле, до якого входять особи, пов'язані між собою родинними чи іншими зв'язками. При цьому, як правило, ціна закупівлі значно перевищує середньоринкову, а різницю одержують недобросовісні учасники торгів та замовники процедур держзакупівель.

За інформацією Рахункової палати України, поданою на офіційному веб-сайті, з двохсот мільярдів гривень державних коштів, які щорічно спрямовуються на державні закупівлі, близько 35–40 мільярдів припадає на корупційні схеми. При цьому до 20 % від суми укладених угод складають «відкати». Отже, близько 20 % коштів втрачає держава через непрозору систему державних закупівель.

Як засвідчили результати аналізу та дослідження матеріалів і документів проведених закупівель установ, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів, неправомірне втручання посадових осіб у сферу державних закупівель, формальне проведення торгів, ігнорування вимог Закону про

закупівлю породжувало маніпуляції з використанням державних коштів, що призводить до їх втрат, ось найбільш суттєві:

1. Замовником не створено комітет з конкурсних торгів (далі-комітет), не забезпечено його функціонування та відсутня кваліфікація членів комітету з конкурсних торгів:

- відсутність рішення про створення комітету та відповідність кількісного складу комітету вимогам законодавства;

- відсутність відповідних свідоцтв про проходження навчання чи підвищення кваліфікації з питань організації та здійснення процедур закупівель;

- відсутність затвердженого положення про комітет та його відповідність вимогам законодавства;

- не визначено функцій кожного члену комітету, не призначено заступника голови та секретаря комітету.

2. Складання річного плану закупівель:

- своєчасність затвердження річного плану, його відповідність кошторису, плану використання державних коштів, програмі, фінансовому плану підприємства, плану капітальних вкладень;

- визначення відповідності обрання процедур закупівель та предметів закупівлі вимогам законодавства;

- ділення державних закупівель на частини з метою уникнення проведення відкритих торгів;

- правильність визначення предмету закупівлі.

3. Замовниками не забезпечено прозорості здійснення державних закупівель шляхом оприлюднення необхідної інформації щодо закупівлі за допомогою інформаційних систем у мережі Інтернет.

4. Порушення, допущені при розробці та складанні замовниками документації з конкурсних торгів (далі – документація):

- документація містить умови, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників;

- документація не містить обов'язкової інформації, зокрема, замовниками для визначення найкращої пропозиції конкурсних торгів (далі-пропозиції) взагалі не визначено переліку критеріїв та методики їх оцінки для визначення найбільш економічно вигідної пропозиції та не зазначено основних умов, які обов'язково повинні включатись до договору про закупівлю;

- методика оцінки містить два підходи до оцінки пропозицій, що може призвести до перекручення результатів торгів;

- технічна специфікація містить посилання на конкретні торговельні марки чи фірми або тип предмета закупівлі, джерело його походження або

виробника. Такі посилання суттєво обмежують конкурентне середовище у сфері державних закупівель, не забезпечують прозорості процедур закупівель, що унеможлиблює досягнення оптимального і раціонального використання державних коштів;

- відсутній детальний опис товару;
- не зазначено способу оцінки і порівняння альтернативних пропозицій.

5. Неоприлюднені оголошення про проведення торгів та не встановлено підтвердження факту оприлюднення оголошення про проведення відкритих торгів в інформаційних системах в мережі Інтернет.

6. При встановленні замовниками вимог щодо забезпечення пропозицій:

- завищено розмір надання забезпечення пропозиції конкурсних торгів;
- відсутні вимоги щодо повернення забезпечення пропозиції конкурсних торгів.

7. При здійсненні розкриття, оцінки та порівняння пропозицій:

- проведення оцінки пропозицій здійснювалось кожним членом комітету окремо та особисто, що є не прозорим, суб'єктивним та упередженим рішенням замовника при визначенні переможця торгів;

- оцінка здійснена не за методикою оцінки, передбаченою документацією;
- визначено кількох переможців торгів, тоді як не передбачалась можливість подання пропозицій за частинами предмета закупівлі (лотами);
- допущено до оцінки та акцептовано пропозицію учасника, яка не відповідала вимогам документації та мала бути відхиленою.

8. При визначенні переможця за результатами оцінки:

- порушено строки акцептування пропозиції, що визнана найкращою за результатами оцінки, та направлення повідомлення всім учасникам процедур закупівель;

- допущено до оцінки та акцептовано пропозицію переможця, яка не відповідала вимогам документації та мала бути відхиленою.

- акцептовано пропозицію учасника – переможця за лотом, за яким замовник відхилив пропозицію цього учасника;

- акцептовано пропозицію переможця на підставі оцінки пропозицій, яка суперечила методиці, визначеній у тендерній документації.

9. Крім того, допускаються порушення Бюджетного кодексу України в частині укладення договорів з попередньою оплатою розрахунків, що призводить до відволікання державних коштів та надання їх у користування господарюючому суб'єкту.

10. Якщо при укладенні договорів про закупівлю недотримані строки укладання договорів про закупівлю з учасником–переможцем процедури закупівлі, то такі договори вважаються недійсними.

Необхідно звернути увагу, що пункт 8 ст. 10 Закону України „Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні” (зі змінами та доповненнями), надає органам ДКРС право у судовому порядку стягувати у дохід держави кошти, одержані міністерствами, іншими органами виконавчої влади, державними фондами, бюджетними установами, а також підприємствами, установами і організаціями, які отримують кошти з бюджету та з державних валютних фондів, за незаконними угодами, без встановлених законом підстав та з порушенням чинного законодавства.

Загалом, слід відзначити тенденцію до зменшення питомої ваги зазначених вище порушень у 2006 – 2007 роках в порівнянні з 2005 роком у 1,6 рази, що пояснюється послідовною роботою щодо розвитку системи державних закупівель, а також підвищення професійного рівня та накопичення досвіду спеціалістами, задіяних у роботі комітетів.

Перелік порушень:

- здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти без застосування визначених законом процедур;

- застосування процедур закупівлі з порушенням законодавства про здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, у тому числі оформлення документації з порушенням законодавства у сфері державних закупівель;

- укладення з учасником, що став переможцем торгів, договору про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти за цінами і обсягами, які не відповідають вимогам документації;

- не оприлюднення інформації щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти, відповідно до вимог законодавства.

За статтею 38 Закону Про закупівлю, відповідальність за порушення законодавства про державні закупівлі несуть посадові особи замовника торгів та учасників торгів.

Однією з причин неефективного використання бюджетних коштів у сфері державних закупівель є також відсутність достатніх знань і досвіду роботи працівників комітетів з конкурсних торгів замовників. Через недостатньо глибокі знання законодавства та нормативно-правової бази в сфері державних закупівель вони часто припускають серйозні помилки в проведенні закупівель товарів, робіт та послуг за державні кошти.

Наслідками таких порушень є штрафні санкції з боку контролюючих

органів, зняття з посад, обвинувачувальні вироби, не говорячи вже про збитки, які зазнає держава.

Зайві витрати державних коштів не вичерпуються лише вищенаведеними причинами їх кількість значно більша. Серед них: помилки при виборі критеріїв для визначення переможця торгів; неправильний вибір процедури закупівель; дискримінація учасників торгів; недостатньо об'єктивна оцінка пропозицій конкурсних торгів і навіть корупційні дії та зловживання в цій сфері та ін. Усунення всіх цих правопорушень у роботі комітетів з конкурсних торгів замовників сприятиме більш ефективному використанню державних коштів, призначених для здійснення державних закупівель.

РОЗДІЛ 6

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

6.1. Впровадження механізму електронних закупівель в Україні

Використання та подальше впровадження механізму електронних закупівель як складової частини системи державних закупівель є неминучим процесом для України в умовах поступової інтеграції України до світового ринку та Європейської спільноти.

Незважаючи на наявність багатьох факторів, що безпосередньо впливають на швидкість запровадження електронного формату закупівель, таких як: наявність доступу до мережі Інтернет, вміння та можливості користуватися електронними засобами управління і забезпечення необхідним комп'ютерним обладнанням, перехід до електронних закупівель, як свідчить міжнародний досвід, буде поступово відбуватися і забезпечить виконання одного з головних принципів державних закупівель прозорості витрачання державних коштів.

Електронний торгівельний майданчик, як одна із систем електронної комерції - це місце, де виконуються бізнес-операції між підприємствами-покупцями і продавцями.

Що ж стосується сфери державних закупівель, то Міністерство економічного розвитку і торгівлі України намагається максимально приблизити до сучасних умов здійснення електронних закупівель, через веб-портал державних закупівель www.tender.me.gov.ua.

Веб-портал є єдиним офіційним державним джерелом інформації у мережі Інтернет, яке розміщує оголошення про заплановані закупівлі та результати закупівель за державні кошти.

Веб-портал є праобразом сучасного електронного торгівельного майданчика, тому що інформація яка на ньому розміщується лише фіксує дії розпорядників державних коштів, які вже відбулися. В той же час сучасна система електронних закупівель вимагає відображення інформації on-line, що значно спрощує моніторинг і контроль як з боку держави так і з боку бізнесу.

Визначимо три істотні відмінності електронної торгівлі від традиційної:

- потенційно дуже велика аудиторія;
- товари, роботи, послуги експонуються не на прилавках, а в електронному вигляді;
- між заявою покупця про намір зробити покупку й актом купівлі-продажу проходить час.

Ці риси й обумовлюють переваги і недоліки віртуального електронного майданчику в порівнянні з його реальним побратимом.

Серед переваг:

- потенційна можливість залучити більшу кількість продавців;
- значно менші витрати на утримання;
- краще інформаційне забезпечення, тобто є можливість надавати більше інформації про товар великій кількості відвідувачів одночасно.

Серед недоліків:

- у покупця немає можливості „покрутити товар у руках” чи „приміряти” перед покупкою;
- значно складніша організація доставки;
- недоступний для тих, хто не вміє працювати з Інтернетом.

Держава повинна сприяти малим підприємствам у використанні передової практики та впровадженні успішних моделей ведення бізнесу, що дасть їм можливість процвітати в умовах оновленої економіки.

Отже, необхідно підтримувати діяльність на регіональному та національному рівнях, поліпшувати загальноєвропейське співробітництво між малими підприємствами, використовуючи інформаційні технології, поширювати найефективніші методи в угодах про співробітництво та підтримувати співробітництво між малими підприємствами, щоб підвищити їхній потенціал для виходу на загальноєвропейські ринки й поширити їхню діяльність на ринках третіх країн.

З огляду на обмеженість ресурсів підвищення ефективності державної підтримки малого бізнесу в Україні необхідно переорієнтувати ресурси із дискретних заходів підтримки на надання масової інноваційної, інформаційно-консультативної, інфраструктурної та експортної допомоги з акцентом на використання інструментів Інтернету.

Прискорення розвитку малого бізнесу та електронного бізнесу як важливої його складової в Україні може бути здійснено шляхом його зваженої та цілеспрямованої державної підтримки, особливості формування якої мають враховувати наявність великого попиту з боку потенційних реципієнтів та жорстку обмеженість ресурсів, що можуть бути використані для її формування.

Міжнародна практика конкурсних торгів свідчить, що використання конкурентних механізмів при здійсненні закупівель економить від 10 до 20 відсотків запланованих на закупівлю коштів, дозволяє зробити процедуру витрат бюджетних коштів максимально гласною і відкритою, підвищуючи рівень довіри громадськості до державного сектору.

В Європейському Союзі електронні закупівлі використовуються перш за все для:

- забезпечення прозорості конкуренції;
- підвищення ефективності використання грошей платників податків через

механізм:

- 1) Усунення всієї зайвої бюрократії;
- 2) Повторного використання всіх даних у бізнес-процесі;
- 3) Використання спеціалізованих інструментів для закупівель;
- 4) Використання спеціалізованого персоналу для закупівель;
- 5) Стандартизації закупівельних процесів (від визначення предмету закупівель до укладення контрактів);
- 6) Публічний контроль – з використанням каналу Інтернет.

6.2. Міжнародний досвід впровадження електронних закупівель

Однак слід зазначити, що розвиток та впровадження електронних закупівель в країнах Європейського Союзу відбувається неоднорідно, одні країни (Австрія, Німеччина, Італія, Великобританія) активно впроваджують систему електронних закупівель, деякі (Болгарія, Чеська Республіка, Естонія, Фінляндія, Угорщина, Ісландія, Мальта) обмежують запровадження електронних закупівель, посилаючись на несумісність бюджетного законодавства та системи електронних закупівель, а також відсутність політичної підтримки парламентаріїв розглядати питання електронних закупівель, відносячи таким чином прийняття відповідних рішень на другий план.

Варто зазначити також позитивні наслідки впровадження електронних закупівель, так у Великій Британії в результаті використання механізму електронних торгів, державна метеослужба при закупівлі автотранспорту отримала економію 20%, Міністерство статистики на закупівлі паперу – 30%. Протягом 2010-2011 рр. очікуваний обсяг розміщеного Міністерством торгівлі Великої Британії замовлення сягнув £800 млн., а економія в результаті застосування електронних закупівель £250 млн.

Вагомі здобутки у впровадженні електронних закупівель отримала Росія. Так Федеральний закон № 94-ФЗ від 21.07.2005 р. “О размещении заказов на поставки товаров, выполнение работ, оказание услуг для государственных и муниципальных нужд” містить докладний опис процедури державних закупівель з використанням технологій електронних аукціонів.

Впроваджено дієву інформаційну та торговельну інфраструктуру, що інтегрується до компонентів Загальноросійського державного інформаційного

центру, в т.ч. автоматизованої інформаційної системи “Державна інформаційна система про торги”, що забезпечує взаємодію існуючих електронних майданчиків для проведення аукціонів й інших видів державних і муніципальних закупівель із забезпеченням цілісності й автентичності електронних документів.

Розпорядженням Уряду РФ від 17.12.2009 р. визначено 5 операторів електронних торговельних майданчиків: “Агентство по государственному заказу Республики Татарстан”; ОАО “Единая электронная торговая площадка”; ЗАО “Сбербанк—Автоматизированная система торгов”; ЗАО “ММВБ”; ОАО “РТС”.

З 01.01.2011 р. для 90% номенклатури державних закупівель в РФ запроваджені обов'язкові електронні торги.

Практичним втіленням електронних закупівель є зростання кола учасників та замовників, завдяки доступності й прозорості торгів, електронні аукціони дозволяють значно знизити початкові закупівельні ціни в ході відкритої цінової конкуренції: у середньому дисконти аукціонів протягом 2008-2009-х років складали 18-20%, у 2010 році після наближення цін при державних закупівлях до ринкових значень, середня економія по російським ЕТП склала 10%, тобто не менше 100 млрд. руб. з державних закупівель.

6.3. Практичне забезпечення реалізації електронних закупівель в Україні

Важливим кроком реалізації електронних закупівель в Україні є прийняття Верховною Радою України Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про здійснення державних закупівель” щодо впровадження процедури електронного реверсивного аукціону” № 4917-VI від 7 червня 2012 року (далі – Закон).

Відповідно до Закону, процедура електронного реверсивного аукціону - процедура закупівлі у електронній формі, яка передбачає проведення відкритих торгів у формі аукціону за методом зниження ціни договору (лота), проведення якої забезпечується оператором електронного майданчика на сайті в мережі Інтернет у режимі “он-лайн”, з використанням електронного цифрового підпису.

Процедура електронного реверсивного аукціону підлягає обов'язковому застосуванню замовником, що здійснює закупівлі за державні кошти, щодо товарів, робіт та послуг, включених до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України за поданням Уповноваженого органу, якщо очікувана вартість предмета закупівлі такого товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тисяч гривень (у будівництві - 300 тисяч гривень), а робіт - 1 мільйон гривень.

Початок впровадження електронних закупівель згідно Закону повинно відбутися 01 січня 2013 року.

Схематично відобразити взаємодію органів влади, стосовно розподілу функціональних обов'язків по впровадженню електронних закупівель, можна наступним чином:

Рис.6.1. Розподіл функціональних обов'язків органів державної влади при здійсненні електронних закупівель

Однак органам державної влади слід прикласти чимало зусиль, для забезпечення коректної роботи системи електронних закупівель, а саме:

1. Кабінету Міністрів України опрацювати номенклатуру товарів, робіт та послуг щодо яких проведення електронного реверсивного аукціону буде обов'язковим;

2. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України визначити:

- коло операторів електронного майданчика на конкурсній основі;
- стандартну документацію електронного реверсивного аукціону;
- примірний договір про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти;
- вимоги до операторів електронних майданчиків, порядку конкурсного відбору операторів електронних майданчиків, регламенту роботи електронних майданчиків, примірного договору з оператором електронного торговельного майданчика;

- форми оголошення про проведення процедури електронного реверсивного аукціону;
- форми повідомлення про відміну процедури електронного реверсивного аукціону;
- форми звіту про результати електронного реверсивного аукціону.

Дуже позитивним, на думку автора є те, що законодавець, врахувавши негативний досвід створення Тендерної палати України, передбачив що оператором електронного майданчика з 01 січня 2013 року може виступати лише юридична особа державної форми власності.

3. Державній казначейській службі України відпрацювати механізм взяття на облік та обслуговування державних контрактів за результатами процедури електронного реверсивного аукціону.

Результати впровадження механізму електронного реверсивного аукціону:
Переваги:

1. Єдиний критерій відбору переможця при застосуванні процедури електронних реверсивних аукціонів (ПЕРА) – найкраща ціна. Вага цього критерію при застосуванні ПЕРА – 100%. На відміну від інших процедур закупівель, при проведенні ПЕРА в учасників існує можливість зменшення ціни.

2. Мінімальні часові витрати при проведенні ПЕРА: використання електронного документообігу (ЕДО) та автоматизація низки етапів закупівель програмно-апаратними засобами електронного майданчика дозволять значно скоротити час на підготовку, проведення та визначення переможця результатів державних закупівель (з нині діючих 7 до 3-4 тижнів); закупівлі здійснюються із застосуванням електронних майданчиків (ЕМ) у мережі Інтернет в режимі “реального часу”, з використанням ЕДО та електронного цифрового підпису (ЕЦП), що забезпечує оперативність укладення та оформлення договірних відносин.

3. Конкурентність: забезпечується за рахунок збільшення кола та географії учасників закупівель (через зручність укладення договорів та доступність реєстрації на електронному майданчику) і забезпечення анонімності учасників закупівель.

4. Відсутність кваліфікаційних вимог: ПЕРА дозволяє не вимагати попередньої кваліфікації учасників завдяки обов'язковості грошового забезпечення заявки на участь в ПЕРА.

5. Доступність (як наслідок, розширення кола замовників та учасників, їх географії): засоби зв'язку, які використовуються при проведенні ПЕРА, мають бути загальнодоступними, не обмежувати участь осіб у ПЕРА та не обмежувати можливість замовників одержувати необхідні товари та послуги за найбільш

низькими цінами; оператор ЕМ не може одержувати винагороду від замовників та/або Уповноваженого органу за використання електронного майданчика, від учасників за реєстрацію на електронному майданчику, за участь в ПЕРА, чи за одержання інформації про закупівлю, на одержання якої учасник має право відповідно до законодавства з питань державних закупівель; оператор ЕМ має право одержувати винагороду з учасника, з яким укладено договір про закупівлю; розмір винагороди становить не більше 50 НМДГ (850 грн).

6. Умова про забезпечення анонімності учасників закупівель та замовників, в т.ч. при наданні роз'яснень щодо документації ПЕРА: унеможливорює необґрунтовану відмову у допуску до участі в ПЕРА; дозволяє мінімізувати можливість змови замовників та учасників ПЕРА; дозволяє мінімізувати вплив замовника на процес визначення переможця; є загальним дієвим запобіжником щодо виникнення корупціогенних ризиків в сфері державних закупівель.

7. Забезпечення заявок: для участі в ПЕРА вимагається перерахування коштів на спеціальний рахунок оператора ЕМ (чи блокування наявних коштів) у розмірі від 1% до 5% початкової вартості предмета закупівлі/початкової вартості лоту; кошти, які надані в якості забезпечення заявки, не повертаються оператором ЕМ у разі не укладення договору з вини переможця ПЕРА, наявності факту змови між учасниками, ненадання учасником забезпечення виконання договору тощо.

8. Захист і безпека інформації: процеси комунікації, обміну та збереження інформації мають гарантувати непорушність та конфіденційність відомостей про учасників та зміст їх заявок, за виключенням відомостей, які підлягають оприлюдненню для проведення процедури ПЕРА; захист інформації має забезпечуватися відповідно до вимог Закону України "Про захист інформації в телекомунікаційних системах", а також законодавства щодо ЕДО і ЕЦП).

9. Мінімізація витрат на формування та адміністрування звітності: уніфікація та стандартизація документації ПЕРА, оголошень, повідомлень та звітності, а також їх автоматичне формування програмно-апаратними засобами ЕМ дозволяє зменшити витрати для учасників закупівель, замовників та Уповноваженого органу.

10. Аналітика і контроль: електронна стандартизована форма звітів дозволяє:

- формувати та підтримувати в актуальному стані бази даних щодо цін, зафіксованих протягом ПЕРА, та інші аналітичні вибірки з метою контролю і регулювання процедур державних закупівель і стану товарних ринків,

- здійснювати моніторинг учасників закупівель та контроль замовників з боку Мінекономрозвитку та інших органів державної влади в межах їхньої компетенції.

11. Широке коло предметів закупівлі, по яких застосовується ПЕРА: товари, роботи та послуги, що піддаються мінімальній стандартизації; перелік яких затверджується КМУ за поданням Міністерства економічного розвитку і торгівлі, як Уповноваженого органу у сфері державних закупівель.

12. Зниження рівня корупції (за рахунок анонімності як замовників так і учасників).

Недоліки:

1. При використанні єдиного критерію ціни, є ризик використання недобросовісними учасниками цінового демпінгу. Для уникнення цього негативного наслідку необхідно запровадити реєстр недобросовісних учасників і подальше недопущення їх до участі у закупівлях.

2. Відсутність кваліфікаційних вимог несе в собі ризики, щодо неможливості укладання договору між замовником та переможцем ПЕРА в результаті доведеної участі у змовах, економічних, корупційних злочинах, процедурі банкрутства або ліквідації суб'єкта господарювання, відсутності необхідних ліцензій та дозволів.

3. Захист та безпека інформації. Є ризик при проведенні ПЕРА на багатомільйонні контракти використання певними бізнес-структурами в своїх інтересах кібер-атак (хакерських атак) для зриву торгів або підробки результатів проведеної процедури.

РОЗДІЛ 7

РОЗ'ЯСНЕННЯ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ

«Про здійснення державних закупівель» № 2289-VI від 1 червня 2010 року

(набрав чинності з 30.07.2010 року) з останніми внесеними змінами від 02 жовтня 2012 р. № 5406-VI

Закон			
Про здійснення державних закупівель			
№ 2289-VI від 1 червня 2010 року (набрав чинності з 30.07.2010 року) з останніми внесеними змінами від 02 жовтня 2012 р. № 5406-VI			
Розділ	Стаття	Вимоги	Строки (відсотки, величини)
I. Загальні положення	п/п. 24 ч. 1 ст. 1 п/п. 35 ч. 1 ст. 1	Для проведення процедури закупівлі має бути не менше – Для проведення процедури закупівлі на кожен окрему частину предмета закупівлі (лот) має бути не менше -	2-х пропозицій 2-х пропозицій
	ч. 1 ст. 2	Закон застосовується до всіх замовників та закупівель т. р. і п. вартість предмета закупівлі яких дорівнює або перевищує: для товарів (послуг) - для робіт товарів і послуг (у будівництві)	100 тис. грн. 1 млн. грн. 300 тис. грн.
	ч. 1 ст. 4	Річний план, зміни до нього надсилаються Державній казначейській службі України протягом Річний план, кошторис (тимчасовий кошторис), фін. план (план асигнувань, план використання бюджетних (державних) коштів), зміни до них надсилаються Уповноваженому органу з дня їх затвердження протягом Річний план закупівель та зміни до нього оприлюднюються замовником шляхом розміщення на власному веб-сайті або за його відсутності на веб-сайті головного розпорядника бюджетних коштів протягом	5 робочих днів з дня їх затвердж ення
	п/п 3 ч. 2 ст. 8	Органи зобов'язані надати Уповноваженому органу інформацію та завірені копії документів	Впродовж 5 к.д. днів з дати отримання відповідного запиту
II. Державне регулювання та контроль у сфері закупівель	абзац 2 ч. 3 ст. 8	Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг діє у складі -	3-х державних уповноваже них
	абзац 5 ч. 3 ст. 8	Рішення органу оскарження надсилаються Уповноваженому органу, суб'єкту оскарження та замовнику, Державній казначейській службі України та редакції «Вісник державних закупівель», а в разі здійснення закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону також оператору електронного майданчика після їх прийняття не пізніше –	наступного робочого дня
	абзац 7 ч. 3 ст. 8	Рішення органу оскарження оприлюднюються на веб - порталі Антимонопольного комітету після їх прийняття не пізніше –	наступного робочого дня

	абзац 8 ч. 3 ст. 8	Рішення органу оскарження може бути оскаржено суб'єктом оскарження чи замовником до суду протягом -	місячного строку з дня, коли особа дізналася про його прийняття
III. Загальні умови здійснення закупівлі	абзац 2 ч. 1 ст. 10 ч. 2 ст. 10	Оголошення про проведення процедури закупівлі (інформація про застосування процедури закупівлі в одного учасника) оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу після публікації в друкованому виданні, але не пізніше ніж як за —	30 днів до дня розкриття пропозицій
	абзац 3 ч. 1 ст. 10	Обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу -	одночасно з оголошенням
	абзац 5 ч. 1 ст. 10	Документація конкурсних торгів або кваліфікаційна документація оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу після публікації оголошення в друкованому виданні, але не пізніше ніж як за -	30 днів до дня розкриття пропозицій
	абзац 6 ч. 1 ст. 10	Зміни та роз'яснення до документації конкурсних торгів або кваліфікаційної документації оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з дня прийняття рішення про їх внесення протягом - але не пізніше як -	3-х робочих днів за 7 днів до дати розкриття
	абзац 7 ч. 1 ст. 10	Протокол розкриття пропозицій конкурсних торгів, цінкових пропозицій, кваліфікаційних пропозицій оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу з дня розкриття протягом -	3-х робочих днів
	абзац 8 ч. 1 ст. 10	Інформація про відхилення пропозицій конкурсних торгів, цінкових пропозицій, кваліфікаційних пропозицій та підстави такого відхилення у вигляді протоколу оприлюднюються на веб-порталі Уповноваженого органу з дня прийняття такого рішення протягом	3-х робочих днів
	абзац 9 ч. 1 ст. 10 ч. 2 ст. 10	Повідомлення про акцепт оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу з дня прийняття рішення про визначення переможця та надається для публікації протягом -	3-х робочих днів
	абзац 12 ч. 1 ст. 10 ч. 2 ст. 10	Оголошення про результати процедури закупівлі (інформація про результати запиту цінкових пропозицій, з одним учасником) оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу після публікації в друкованому виданні, але не пізніше ніж як через -	7 днів з дня укладання договору (відміни торгів)
абзац 13 ч. 1 ст. 10 ч. 2 ст. 10	Повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, відміну процедури закупівлі в одного учасника оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу з дати прийняття такого рішення та надається для публікації протягом -	3-х робочих днів	

	абзац 14 ч. 1 ст. 10	Звіт про результати проведення процедури закупівлі оприлюднюється на веб-порталі Уповноваженого органу з дня його затвердження протягом -	3-х робочих днів
	абзац 2 ч. 2 ст. 10	Випуск державного офіційного друкованого видання з питань державних закупівель здійснюється з періодичністю не рідше –	1 раз на тиждень
	Наказ ДП «Зовнішн оргвидав України» № 70 від 08 травня 2012 року	При подачі термінового оголошення, може публікуватися – Вартість термінового оголошення з ПДВ	в день подачі оголошення 552,00 грн.
	абзац 1 ч. 4 ст. 10	Оголошення про проведення та результати процедури закупівлі обов'язково додатково розміщуються у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу та на веб-порталі Уповноваженого органу англійською мовою, якщо очікувана вартість предмета закупівлі перевищує суму, еквівалентну для: товарів – послуг – робіт –	200 тис. євро. 300 тис. євро. 500 тис. євро.
	Наказ ДП «Зовнішн оргвидав України» № 70 від 08 травня 2012 року	Публікація в міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу здійснюється виключно на платній основі . Вартість розміщення оголошення в міжнародному інформаційному виданні з ПДВ	1044,00 грн.
	абзац 2 ч. 2 ст. 11	До складу комітету з конкурсних торгів входить не менше – У разі якщо кількість службових (посадових) осіб у штатній чисельності працівників замовника є меншою, ніж – до складу комітету з конкурсних торгів мають входити всі службові (посадові) особи замовника.	5-ти осіб п'ять осіб
Ст.13 Закупівля за рамковими угодами	абзац 2 ч. 3 ст. 13	Строк , на який укладається рамкова угода не може перевищувати	4-х років
	абзац 1 ч. 4 ст. 13	Рамкова угода укладається з кількома учасниками за умови , що участь у ній бере не менше	3-х учасників
	ч.7 ст.13	Генеральний замовник інформує всіх заінтересованих замовників про результати застосування процедури укладення рамкової угоди протягом -	5 днів після її завершення
	ч.8 ст.13	Генеральний замовник протягом – після отримання повідомлення замовника про укладення договору про закупівлю за рамковою угодою повідомляє про це Уповноважений орган із зазначенням предмета закупівлі, відповідних замовників та учасників, між якими укладено договори про закупівлю	5 робочих днів

ІІІ. Загальні умови здійснення закупівлі	ч. 3 ст. 17	Інформація про відхилення пропозицій конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику, пропозиція якого відхилена, з дня прийняття такого рішення протягом -	3-х робочих днів
	абзац 2 ч. 3 ст. 18	Рішення замовника прийняте за розглядом звернення, може бути оскаржене до органу оскарження або з дня його прийняття до суду протягом -	30 днів
	абзац 1 ч. 4 ст. 18	Скарги подаються до органу оскарження з дня отримання суб'єктом оскарження повідомлення про відповідне рішення чи дію замовника, що порушує права чи законні інтереси суб'єкта скарги, але до моменту укладення договору про закупівлю не пізніше -	14 днів
	абзац 4 ч. 4 ст. 18	Орган оскарження повинен повідомити суб'єкта оскарження та замовника про час і місце розгляду скарги у строк, що не перевищує -	3-х днів після отримання скарги
	Постанова КМУ №773 від 28 липня 2010 р.	Плата за подання скарги, у разі оскарження товарів і послуг - робіт -	5000,00 грн. 15000,00 грн.
ІІІ. Загальні умови здійснення закупівлі	абзац 7 ч. 4 ст. 18	У разі отримання органом оскарження скарги з порушенням строків , орган оскарження зобов'язаний поінформувати про це суб'єкта оскарження і повернути скаргу без розгляду, після прийняття такого рішення не пізніше –	наступного робочого дня
	абзац 12 ч. 4 ст. 18	Повідомлення про повернення скарги без розгляду надсилається особі, яка звернулася до органу оскарження, після прийняття такого рішення не пізніше -	наступного робочого дня
ІІІ. Загальні умови здійснення закупівлі	абзац 15 ч. 4 ст. 18	Орган оскарження повідомляє про призупинення процедури закупівлі Державне казначейство України, редакцію державного офіційного друкованого видання з питань державних закупівель, замовника та суб'єкта оскарження впродовж –	1-го робочого дня
	абзац 19 ч. 4 ст. 18	Замовник з моменту усунення порушення зазначені у скарзі повинен повідомити про це орган оскарження та надати документальне підтвердження протягом –	1-го робочого дня
	абзац 24 ч. 4 ст. 18	Замовники, учасники, контролюючі органи, держане офіційне друковане видання з питань державних закупівель, інші особи з дня отримання відповідного запиту повинні надіслати органу оскарження відповідну інформацію, завірені належним чином копії документів та матеріалів протягом –	3-х робочих днів
	абзац 29 ч. 4 ст. 18	Орган оскарження з дня отримання скарги приймає обгрунтоване рішення протягом —	30 робочих днів

	абзац 40 ч. 4 ст. 18	Примірник рішення за результатами розгляду скарги орган оскарження з дня його прийняття надсилає суб'єкту оскарження, замовнику, Державному казначейству України, та редакції державного офіційного друкованого видання з питань державних закупівель протягом –	3-х днів
	ч. 3 ст. 19	Усі документи щодо державних закупівель, передбачені Законом, зберігаються замовником протягом –	3-х років
IV. Процедура відкритих торгів	абзац 1 ч. 3 ст. 21	Строк для подання пропозицій конкурсних торгів з дня опублікування оголошення про проведення процедури відкритих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель не може бути меншим, ніж -	30 днів
	абзац 2 ч. 3 ст. 21	У разі обґрунтованої нагальної потреби у закупівлі продукції харчової промисловості, продуктів харчування, послуг з організації харчування, лікарських засобів і виробів медичного призначення строк для подання пропозицій конкурсних торгів може бути скорочено до -	15 днів
	абзац 2 ч. 1 ст. 22	Документація конкурсних торгів безоплатно надсилається або надається замовником з дня отримання від фізичної/юридичної особи відповідного запиту протягом -	3-х робочих днів
	підпункт 10 ч. 2 ст. 22	Документація конкурсних торгів повинна містити строк, протягом якого пропозиції конкурсних торгів вважаються дійсними, але не менше ніж -	90 днів з дати розкриття
	абзац 1 п. 1 ст. 23	Учасник, який отримав від замовника документацію конкурсних торгів, має право звернутися до замовника за роз'ясненнями щодо документації конкурсних торгів не пізніше ніж за -	10 днів до закінчення строку подання
		Замовник повинен надати роз'яснення на запит Учасника з дня його отримання всім особам, яким було надано документацію конкурсних торгів протягом	3 днів
	абзац 1 ч. 2 ст. 23	Замовник має право з власної ініціативи чи за результатами запитів внести зміни до документації конкурсних торгів, продовживши строк подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менше ніж на -	7 днів
		Замовник повинен повідомити письмово з дня прийняття рішення про внесення змін усіх осіб , яким було видано документацію конкурсних торгів протягом -	1-го робочого дня
	абзац 3 ч. 2 ст. 23	У разі несвоєчасного подання замовником роз'яснень щодо змісту документації конкурсних торгів або несвоєчасного внесення змін до неї замовник повинен продовжити строк подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менше як на - та повідомити про це всіх осіб, яким було видано документацію конкурсних торгів	7 днів

IV. Процедура відкритих торгів	абзац 3 ч. 1 ст. 24	Розмір забезпечення пропозиції конкурсних торгів у грошовому виразі не може перевищувати очікуваної вартості закупівлі у разі проведення торгів на закупівлю: робіт - товарів чи послуг -	1 % 5 %
	абзац 1 ч. 4 ст. 24	Замовник повинен повернути забезпечення пропозиції конкурсних торгів учаснику з дня настання підстави для повернення забезпечення пропозиції конкурсних торгів протягом	3-х банківських днів
	абзац 1 ч. 1 ст. 25	На запит учасника замовник підтверджує надходження пропозиції конкурсних торгів із зазначенням дати і часу з дня надходження такого запиту протягом -	1-го робочого дня
	абзац 2 ч. 1 ст. 25	Кожен учасник має право подати тільки - у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)	одну пропозицію конкурсних торгів
	ч. 1 ст. 26	Замовник повертає забезпечення виконання договору про закупівлю після виконання учасником-переможцем договору, а також у разі визнання судом результатів процедури закупівлі або договору про закупівлю недійсним, а також згідно з умовами зазначеними у договорі, але не пізніше ніж протягом -	3-х банківських днів з дня настання зазначених обставин
	ч. 2 ст. 26	Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати від вартості договору -	5 %
	абзац 3 ч. 4 ст. 27	Копія протоколу розкриття конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит з дня отримання такого запиту протягом -	1-го робочого дня
	абзац 1 ч. 5 ст. 28	Замовник визначає переможця торгів з числа учасників пропозиції конкурсних торгів яких не було відхилено згідно з законодавством, на основі критеріїв і методики оцінки, зазначених у документації конкурсних торгів у кількості -	не менше двох
	ч. 6 ст. 28	Питома вага цінового критерію не може бути нижчою -	50%
	абзац 1 ч. 9 ст. 28	Загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів не повинен перевищувати -	20 робочих днів
абзац 2 ч. 9 ст. 28	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів не повинен перевищувати -	10 робочих днів	

	ч. 2 ст. 29	Інформація про відхилення пропозицій конкурсних торгів із зазначенням аргументованих підстав надсилається учаснику, пропозиція якого відхилена, з дати прийняття такого рішення протягом -	3-х робочих днів
	абзац 6,8 ч. 1 ст. 30	Замовник відмінює торги у разі: подання для участі в них менше – якщо до оцінки допущено пропозиції менше ніж -	2-х пропозицій 2-х учасників
	ч. 3 ст. 30	Повідомлення про відміну торгів, або визнання їх такими, що не відбулися, надсилається замовником Уповноваженому органу та всім учасникам з дня прийняття замовником відповідного рішення протягом -	3-х робочих днів
	абзац 1 ч. 2 ст. 31	Замовник зобов'язаний надіслати переможцю торгів повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, а всім учасникам письмове повідомлення про результат торгів із зазначенням найменування і місцезнаходження учасника - переможця, пропозицію конкурсних торгів якого визнано найбільш економічно вигідною за результатами оцінки з дня прийняття такого рішення протягом -	1-го робочого дня
ІV. Процедура відкритих торгів	абзац 3 ч.2 ст. 31	Замовник укладає договір про закупівлю з учасником пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції не пізніше ніж через – 3 метою забезпечення права на оскарження рішень замовника договір на закупівлю не може бути укладеним з дати публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт раніше ніж -	30 днів з дня акцепту 14 днів
	абзац 4 ч. 2 ст. 31	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, замовник укладає договір про закупівлю відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції з дня публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів у строк не раніше ніж – але не пізніше ніж через -	5 днів 14 днів з дня акцепту
	ч. 1 ст. 32	Оголошення про результати проведення процедури закупівлі подає для безоплатної публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель та оприлюднюється на вебпорталі Уповноваженого органу з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися протягом -	7 днів

V. Процедура двоступеневих торгів	абзац 1 ч. 2 ст. 34	Двоступеневі торги проводяться -	в два етапи
	абзац 2 ч. 2 ст. 34	Строк подання учасниками попередніх пропозицій конкурсних торгів з дня опублікування оголошення про проведення двоступеневих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель становить не менше –	30 днів
	абзац 3 ч. 2 ст. 34	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою строк подання попередніх пропозицій конкурсних торгів 3 дня опублікування оголошення про проведення двоступеневих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель становить не менше -	15 днів
	абзац 6 ч. 2 ст. 34	На другому етапі замовник запрошує до участі учасників. попередні пропозиції конкурсних торгів яких не було відхилено на першому етапі та пропозиції яких виявились прийнятними в цілому, але не менше ніж - Строк подання пропозицій конкурсних торгів на другому етапі з дня повідомлення учасника про результати першого етапу становить не менше -	двох 15 днів
VI. Процедура запити цінових пропозицій	ч. 1 ст. 35	Замовник здійснює закупівлю шляхом застосування процедури запити цінових пропозицій щодо товарів і послуг, для яких існує постійно діючий ринок, за умови, що їх вартість не перевищує –	200 тис. гри.
	абзац 1 ч. 1 ст. 36	Для отримання цінових пропозицій замовник надсилає запит не менш ніж -	3 учасникам
	абзац 9 ч.2 ст. 36	У запиті обов'язково зазначається строк дії цінової пропозиції , який не може бути меншим ніж -	120 днів
VI. Процедура запити цінових пропозицій	абзац 13 ч.2 ст. 36	Строк подання учасниками цінових пропозицій встановлюється замовником але не може бути меншим з дня публікації запити цінових пропозицій у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель ніж -	10 робочих днів
	ч. 3 ст. 36	Кожен учасник має право подати тільки -	одну цінову пропозицію
	абзац 3 ч. 4 ст. 36	Копія протоколу розкриття цінових пропозицій надається будь-якому з учасників на його запит з дня надходження такого запити протягом -	1-го робочого дня
	абзац 4 ч. 4 ст. 36	Загальний строк для розгляду цінових пропозицій та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати з дня розкриття цінових пропозицій –	5 днів

	абзац 2 ч. 5 ст. 36	3 дня прийняття рішення про визначення переможця замовник зобов'язаний надіслати переможцю процедури закупівлі повідомлення про акцепт цінової пропозиції, а всім учасникам - повідомлення про результати процедури запиту цінових пропозицій із зазначенням найменування та місцезнаходження учасника-переможця протягом –	1-го робочого дня
	абзац 4 ч. 5 ст. 36	Замовник укладає з переможцем договір про закупівлю відповідно до основних умов договору, зазначених у запиті з дня публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт цінової пропозиції у строк не раніше ніж через – але не пізніше з дня визначення переможця ніж -	5 робочих днів 14 днів
VII. Процедура попередньої кваліфікації	абзац 2 ч. 1 ст. 37	У разі проведення попередньої кваліфікації учасників до подальшої участі у торгах (конкурсних торгах) допускаються всі учасники попередньої кваліфікації, які пройшли таку кваліфікацію, але не менше -	двох учасників
		Для проведення попередньої кваліфікації учасників має бути не менше -	двох учасників
	абзац 1 ч. 4 ст. 38	Строк подання кваліфікаційних пропозицій з дня опублікування оголошення про попередню кваліфікацію у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель не повинен бути меншим ніж -	30 днів
	абзац 2 ч. 4 ст. 38	Під час здійснення закупівлі за скороченою процедурою строк подання кваліфікаційних пропозицій з дня опублікування оголошення про попередню кваліфікацію у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель не повинен бути меншим ніж -	15 днів
	абзац 4 ч. 5 ст. 38	Під час розкриття кваліфікаційних пропозицій складається протокол, копія якого надається всім учасникам на їх запит з дня отримання запитів протягом -	1-го робочого дня
	абзац 3 ч. 6 ст. 38	Процедура попередньої кваліфікації відміняється , у разі якщо за результатами попередньої кваліфікації відбір пройшли пропозиції менше ніж -	двох учасників
	абзац 4 ч. 6 ст. 38	Замовник повідомляє кожного учасника про результати попередньої кваліфікації з дати розкриття кваліфікаційних пропозицій у строк, що не повинен перевищувати -	10 днів
	абзац 5 ч. 6 ст. 38	До подальшої участі у торгах запрошуються всі учасники, які пройшли відбір за результатами попередньої кваліфікації учасників, але не менше -	двох
		Строк подання пропозицій конкурсних торгів після попередньої кваліфікації учасників з дня надсилання повідомлення про її результат повинен становити не менше ніж -	15 днів

	абзац 2 ч.4 ст.39-2	З учасника, з яким укладено договір про закупівлю за результатами застосування процедури електронного реверсивного аукціону, оператор електронного майданчика отримує винагороду , що не може перевищувати	50 неоподаткову - ваних мінімумів доходів громадян (850,00 грн)
	абзац 1 ч.1 ст.39-4	Для забезпечення можливості проведення процедур електронних реверсивних аукціонів Уповноважений орган проводить на конкурсній основі відбір електронних майданчиків та операторів електронних майданчиків строком на -	три роки
VIII-1. Процедура електронного реверсивного аукціону	абзац 2 ч.1 ст.39-4	Вимоги до електронних майданчиків , у тому числі умов їх функціонування, та операторів електронних майданчиків, виконання яких забезпечує можливість проведення процедур електронних реверсивних аукціонів відповідно до цього Закону, порядок підтвердження відповідності електронних майданчиків та операторів електронних майданчиків цим вимогам, порядок конкурсного відбору, необхідна кількість електронних майданчиків - встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням Уповноваженого органу	(але не менше ніж три)
	абзац 3 ч.2 ст.39-4	Уповноважений орган повинен укласти з операторами електронних майданчиків договори про функціонування електронних майданчиків для здійснення діяльності з організації та проведення державних закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону -	не пізніше 30 днів з дня внесення їх до реєстру електронних майданчиків
	ч.3 ст.39-5	Для забезпечення доступу осіб, які бажають брати участь у закупівлях за процедурою електронного реверсивного аукціону, що проводяться на цьому електронному майданчику, оператор електронного майданчика здійснює їх	безоплатну реєстрацію на електронному майданчику
	ч.5 ст.39-5	Документи та відомості , що надаються для реєстрації на веб-порталі Уповноваженого органу або на електронному майданчику, повинні бути -	чинними на день подання
	абзац 1 ч.6 ст.39-5	Протягом строку, що не перевищує - із дня надходження документів, необхідних для реєстрації на електронному майданчику, оператор електронного майданчика зобов'язаний зареєструвати особу , яка надала документи, забезпечити відкриття такій особі рахунка для проведення операцій, пов'язаних з наданням забезпечення заявок за процедурою електронного реверсивного аукціону та виплатою винагороди оператору електронного майданчика, або відмовити такій особі в реєстрації з підстав, передбачених частиною шостою цієї статті, а також направити повідомлення про прийняте рішення особі, яка подала документи на реєстрацію	п'ять робочих днів
	абзац 1 ч.10 ст.39-5	Реєстрація осіб на електронному майданчику здійснюється строком- з дня направлення оператором електронного майданчика особі, що реєструється, електронного документа, що містить повідомлення про прийняте рішення про її реєстрацію на електронному майданчику.	на три роки

		Претендент не має права подавати заявку на участь в закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону на цьому майданчику, якщо до закінчення строку його реєстрації залишилося менше ніж -	три місяці
	абзац 2 ч.10 ст.39-5	Оператор електронного майданчика за - до закінчення строку реєстрації особи повинен направити такій особі відповідне повідомлення. Особа має право повторно пройти реєстрацію на новий строк відповідно до вимог цієї статті	три місяці
	ч.11 ст.39-5	У разі внесення змін до документів та відомостей, що надавалися абонентами під час реєстрації на електронному майданчику, їх заміни або припинення строку дії такі абоненти протягом – мають надати оператору електронного майданчика нові документи та відомості, повідомлення про припинення строку дії зазначених документів	двох робочих днів
	ч.13 ст.39-5	Протягом - з дня надходження передбачених частиною десятою та одинадцятою цієї статті документів та відомостей оператор електронного майданчика зобов'язаний забезпечити розміщення на електронному майданчику нових документів та відомостей або внесення змін до наданих для проведення реєстрації документів і відомостей з позначенням дати і часу надходження зазначених документів та відомостей. При цьому оператор електронного майданчика не перевіряє на достовірність інформацію , що міститься в нових документах та відомостях, а також внесені зміни до документів та відомостей на відповідність вимогам, встановленим законодавством	п'яти робочих днів
VIII-1. Процедура електронного реверсивного аукціону	абзац 30 ч.1 ст.39-6	Початкова (максимальна) ціна договору , що міститься в документації електронного реверсивного аукціону, не повинна перевищувати -	очікуваної вартості предмета закупівлі
		Розмір забезпечення заявки не може перевищувати в разі закупівлі робіт та у разі закупівлі товарів чи послуг початкової (максимальної) ціни договору за процедурою електронного реверсивного аукціону	1 відсотка 5 відсотків
	ч.2 ст.39-6	Після завершення процедури електронного реверсивного аукціону документація електронного реверсивного аукціону та інформація про його результати повинні бути доступними для ознайомлення будь-якій особі на безоплатній основі на веб-порталі Уповноваженого органу протягом - з дня завершення процедури	трьох років
	ч.3 ст.39-6	Строк для подання заявок на участь у закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону має становити не менш як – а в разі якщо початкова (максимальна) ціна договору (лота), визначена документацією електронного реверсивного аукціону, перевищує 20 мільйонів гривень , то не менш як –	10 робочих днів
		з дня розміщення оголошення та документації електронного реверсивного аукціону на веб-порталі Уповноваженого органу	15 робочих днів

	ч.4 ст.39-6	Повідомлення про внесення змін до документації електронного реверсивного аукціону відповідно до частини другої статті 39-7 розміщується замовником на веб-порталі Уповноваженого органу - про внесення таких змін	в день прийняття рішення
	ч.5 ст.39-6	Повідомлення про продовження строку подання заявок відповідно до частини шостої статті 39-8 розміщується замовником на веб-порталі Уповноваженого органу - про продовження такого строку	в день прийняття рішення
	абзац 9 ч.6 ст.39-6	У разі скасування процедури електронного реверсивного аукціону оператор електронного майданчика припиняє здійснене відповідно до частини третьої статті 39-8 блокування коштів на рахунках учасників, крім випадку, зазначеного в частині третій цієї статті, протягом – замовником повідомлення про скасування процедури електронного реверсивного аукціону	робочого дня, наступного за днем розміщення
	ч.1 ст.39-7	Будь-який претендент має право не пізніше як за – до закінчення строку подання заявок надіслати на адресу електронного майданчика, на якому планується проведення процедури електронного реверсивного аукціону, запит у формі електронного документа про надання роз'яснень щодо документації електронного реверсивного аукціону (загальне число запитів від одного претендента щодо однієї закупівлі не повинно перевищувати -).	три робочі дні трьох запитів
VIII-1. Процедура електронного реверсивного аукціону	ч.1 ст.39-7	Оператор електронного майданчика протягом – після отримання запиту від претендента направляє замовнику електронний документ з копією запиту у формі, що виключає можливість ідентифікації претендента.	однієї години
		Замовник протягом строку, що не повинен перевищувати - з часу отримання запиту від оператора електронного майданчика, зобов'язаний розмістити на веб-порталі Уповноваженого органу відповідне роз'яснення положень документації. Роз'яснення положень документації не повинно змінювати суть цих положень	двох робочих днів
	ч.2 ст.39-7	Протягом строку, встановленого в оголошенні про проведення процедури закупівлі для подання заявок, замовник має право з власної ініціативи чи за результатами запитів внести зміни до документації електронного реверсивного аукціону, продовживши строк подання заявок таким чином, щоб з дня внесення таких змін до дня закінчення строку подання заявок на участь у закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону залишилося не менш як – а в разі якщо початкова (максимальна) ціна договору (лота), визначена документацією електронного реверсивного аукціону, перевищує 20 мільйонів гривень, то не менш як -	п'ять робочих днів 10 робочих днів

	ч.3 ст.39-7	Рішення замовника про внесення змін до документації електронного реверсивного аукціону оприлюднюється -	в день прийняття рішення
	абзац 2 ч.1 ст.39-8	В одній процедурі електронного реверсивного аукціону кожен учасник має право подати тільки - щодо кожного предмета аукціону (лота)	одну заявку
	абзац 1 ч.3 ст.39-8	Не пізніш як через – з моменту отримання заявки на участь у закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону оператор електронного майданчика повинен здійснити блокування коштів на рахунку претендента, який надіслав заявку, відкритому відповідно до частини шостої статті 39-5 цього Закону, у розмірі, що складається із розміру забезпечення заявки, якщо вимога щодо надання забезпечення заявки визначена замовником відповідно до частини першої статті 39-6 цього Закону, та розміру винагороди оператору електронного майданчика , розмір якої визначений відповідно до частини четвертої статті 39-2 цього Закону -, присвоїти заявці порядковий номер та надіслати претенденту підтвердження надходження заявки із зазначенням дня, часу надходження заявки та її порядкового номера	одну годину 170 грн
	абзац 9 ч.3 ст.39-8	Протягом - з дня повернення заявки претенденту оператор електронного майданчика припиняє здійснене під час отримання цієї заявки блокування коштів на рахунку претендента	одного робочого дня
	ч.4 ст.39-8	Оператор електронного майданчика веде реєстр отриманих, повернутих та відкликаних заявок та протягом – наступного за днем, визначеним замовником як кінцевий строк подання заявок, оприлюднює на електронному майданчику та веб-порталі Уповноваженого органу інформацію про кількість отриманих, повернутих та відкликаних заявок	робочого дня
	абзац 2 ч.7 ст.39-8	У разі отримання від учасника повідомлення про відкликання заявки до закінчення строку подання заявок оператор електронного майданчика протягом - з дня отримання такого повідомлення повинен припинити здійснене під час отримання цієї заявки блокування коштів на рахунку претендента. Відповідний претендент автоматично втрачає статус учасника	одного робочого дня
VIII-1. Процедура	ч.1 ст.39-9	Проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону відбувається – наступний за днем, визначеним замовником як кінцевий строк подання заявок. Точний час початку проведення аукціону встановлюється оператором електронного майданчика відповідно до регламенту електронного майданчика. В аукціоні беруть участь претенденти, які відповідно до частини третьої статті 39-8 цього Закону набули статусу учасників	в робочий день

ч.2 ст.39-9	"Крок аукціону" становить – початкової (максимальної) ціни договору або ціни окремого лота (у разі визначення лота)	від 0,5 до 3 відсотків
ч.3 ст.39-9	Перша конкурентна заявка , подана під час проведення аукціону, може – початковій ціні договору чи початковій ціні окремого лота (у разі визначення лота) або може бути - у межах "кроку аукціону"	дорівнювати зменшена
ч.6 ст.39-9	Під час проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону встановлюються строки для подання конкурентних заявок, що становлять – від початку проведення сесії до завершення строку подання конкурентних заявок, а також – після надходження останньої конкурентної заявки , за якою встановлено поточну мінімальну ціну договору на аукціоні. Час , що залишився до закінчення поточного строку подання конкурентних заявок, оновлюється автоматично за допомогою програмних і технічних засобів, що забезпечують проведення електронного реверсивного аукціону. Якщо протягом зазначеного строку жодної конкурентної заявки з більш низькою ціною договору не надійшло , торговельна сесія електронного реверсивного аукціону автоматично за допомогою програмних і технічних засобів, що забезпечують її проведення, завершується .	10 хвилин 10 хвилин
ч.7 ст.39-9	Протягом – з моменту завершення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону відповідно до частини шостої цієї статті будь-який учасник аукціону , крім учасника, за конкурентною заявкою якого встановлена остаточна мінімальна ціна договору (лота) на аукціоні, має право подати не більше – конкурентної заявки за ціною, не нижчою за поточну мінімальну ціну договору, незалежно від "кроку аукціону" з урахуванням умов, передбачених пунктами 1 та 3 частини четвертої цієї статті	10 хвилин однієї
ч.11 ст.39-9	Якщо значення конкурентних заявок – кращою визнається конкурентна заявка, що надійшла раніше.	двох або більше учасників рівні
ч.12 ст.39-9	Не пізніше ніж через – після завершення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону оператор електронного майданчика складає та розміщує на електронному майданчику протокол про результати проведення електронного реверсивного аукціону, в якому зазначає адресу електронного майданчика, дату, час початку та закінчення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону, початкову (максимальну) ціну договору (лота), перелік усіх мінімальних пропозицій щодо ціни договору (лота), поданих учасниками і впорядкованих за зростанням ціни з урахуванням правила, визначеного частиною одинадцятою цієї статті, із зазначенням порядкових номерів, присвоєних заявкам для участі в електронному реверсивному аукціоні, що подані учасниками, які надіслали відповідні конкурентні заявки, та часу надходження	30 хвилин

		таких конкурентних заявок.	
VIII-1. Процедура електронного реверсивного аукціону	ч.13 ст.39-9	Якщо протягом – від початку торговельної сесії електронного реверсивного аукціону учасники не подали жодної конкурентної заявки , що відповідає вимогам частини третьої цієї статті, аукціон вважається таким, що не відбувся..	10 хвилин
		Протягом – після закінчення зазначеного часу оператор електронного майданчика складає протокол про визнання аукціону таким, що не відбувся, розміщує його на електронному майданчику та надсилає замовнику	30 хвилин
	ч.14 ст.39-9	Оператор електронного майданчика протягом – наступного за днем розміщення протоколу з результатами аукціону на електронному майданчику, припиняє здійснене відповідно до частини третьої статті 39-8 цього Закону блокування коштів на рахунку кожного учасника, який не подав жодної конкурентної заявки, та одночасно списує з такого рахунка кошти відповідно до частини четвертої статті 39-2 цього Закону	одного робочого дня
	ч.15 ст.39-9	Оператор електронного майданчика протягом – з дня надходження запиту щодо відповідності проведеної процедури вимогам цього Закону та регламенту електронного майданчика зобов'язаний надіслати учаснику електронний документ з текстом відповідного роз'яснення.	двох робочих днів
	ч.1 ст.39-10	Протягом – після розміщення на електронному майданчику протоколу про результати проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону, відповідно до частини дванадцятої статті 39-9 цього Закону, оператор електронного майданчика зобов'язаний надіслати замовнику зазначений протокол та заявку на участь в аукціоні, що подана учасником, за конкурентною заявкою якого встановлена остаточна мінімальна ціна договору (лота) на аукціоні, а також реєстраційні дані цього учасника, що були надані ним відповідно до вимог статті 39-5 цього Закону.	однієї години
		У той самий строк (протягом) – оператор електронного майданчика зобов'язаний надіслати відповідне повідомлення такому учаснику.	однієї години
	ч.2 ст.39-10	Загальний строк розгляду заявки повинен становити не більше	п'яти робочих днів
	абзац 2 ч.4 ст.39-10	Протягом – наступного за днем отримання від замовника повідомлення щодо рішення про визнання заявки такою, що не відповідає вимогам документації електронного реверсивного аукціону, оператор електронного майданчика: надсилає повідомлення, отримане від замовника, учаснику, якому відмовлено в укладенні договору внаслідок визнання його заявки такою, що не відповідає вимогам документації	одного робочого дня

		електронного реверсивного аукціону; припиняє здійснене відповідно до частини третьої статті 39-9 цього Закону блокування коштів на рахунку цього учасника та одночасно списує з цього рахунка кошти відповідно до частини четвертої статті 39-2 цього Закону; у разі якщо в переліку мінімальних пропозицій щодо ціни договору (лота), наведених у протоколі про результати проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону, розміщеному на електронному майданчику відповідно до частини дванадцятої статті 39-9 цього Закону, залишилися пропозиції учасників, заявки яких ще не розглядалися відповідно до частини другої цієї статті, надсилає замовнику заявку на участь в електронному реверсивному аукціоні та реєстраційні дані учасника, пропозиція якого в переліку мінімальних пропозицій щодо ціни договору (лота) є наступною за пропозицією учасника, якому відмовлено в укладенні договору, та надсилає такому учаснику відповідне повідомлення.	
VIII-1. Процедура електронного реверсивного аукціону	абзац 1 ч.5 ст.39-10	Якщо за результатами розгляду, передбаченого частиною другою цієї статті, прийнято рішення про визнання заявки такою, що відповідає вимогам документації електронного реверсивного аукціону, замовник – надсилає оператору електронного майданчика відповідне повідомлення	у день прийняття такого рішення
	абзац 2 ч.5 ст.39-10	Оператор електронного майданчика протягом – після отримання рішення про визнання заявки такою, що відповідає вимогам документації електронного реверсивного аукціону, надсилає його учаснику, який подавав цю заявку.	однієї години
	абзац 1 ч.6 ст.39-10	Протягом – з дня отримання рішення про визнання заявки учасника такою, що відповідає вимогам документації електронного реверсивного аукціону, учасник зобов'язаний надіслати оператору електронного майданчика проект договору, підписаний електронним цифровим підписом особи, яка має право підпису договору від імені цього учасника, що складається шляхом додавання мінімальної ціни договору (лота), запропонованої цим учасником під час аукціону, та відомостей про товар (товарний знак та/або конкретні показники товару), що зазначені в заявці цього учасника, в проект договору, що міститься в документації електронного реверсивного аукціону.	п'яти робочих днів
	абзац 2 ч.6 ст.39-10	Оператор електронного майданчика протягом – після отримання від учасника проекту договору та документа про забезпечення виконання договору повинен надіслати їх замовнику.	однієї години

	абзац 1 ч.7 ст.39-10	Замовник протягом – з дня отримання проекту договору , підписаного учасником, надсилає оператору електронного майданчика проект договору, підписаний електронним цифровим підписом особи, яка має право підпису договору від імені замовника, або за наявності розбіжностей щодо отриманого проекту договору - виправлений проект договору без підпису особи, яка має право підпису договору від імені замовника, та протокол розбіжностей . Протокол (розбіжностей) має містити положення проекту договору, складеного учасником, що не відповідають, з точки зору замовника, оголошенню про проведення закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону, документації електронного реверсивного аукціону та/або заявці на участь у процедурі електронного реверсивного аукціону, поданої таким учасником.	трьох робочих днів
	абзац 2 ч.7 ст.39-10	Оператор електронного майданчика у разі отримання виправленого проекту договору та протоколу розбіжностей протягом – надсилає їх учаснику, з яким укладається договір.	однієї години
	абзац 1 ч.8 ст.39-10	Протягом – з дня отримання від оператора електронного майданчика виправленого проекту договору та протоколу розбіжностей, у випадку, передбаченому частиною сьомою цієї статті, учасник повинен надіслати оператору електронного майданчика цей проект договору, підписаний електронним цифровим підписом особи, яка має право підпису договору від імені цього учасника.	трьох робочих днів
	абзац 2 ч.8 ст.39-10	Оператор електронного майданчика протягом – після отримання від учасника проекту договору та документа про забезпечення виконання договору повинен надіслати їх замовнику.	однієї години
VIII-1. Процедура електронного реверсивного	ч.9 ст.39-10	Замовник протягом – з дня отримання проекту договору, відповідно до частини восьмої цієї статті, надсилає оператору електронного майданчика проект договору, підписаний електронним цифровим підписом особи, яка має право підпису договору від імені замовника.	одного робочого дня
	ч.10 ст.39-10	Протягом – з дня отримання від замовника підписаного договору відповідно до частини сьомої або дев'ятої цієї статті, але не раніше – визначеного частиною четвертою статті 18 цього Закону, протоколу про результати електронного реверсивного аукціону або рішень комітету з конкурсних торгів щодо заявок учасників оператор електронного майданчика надсилає підписаний замовником договір учаснику, з яким укладено договір.	одного робочого дня, наступного за днем закінчення строку оскарження

ч.11 ст.39-10	<p>Договір вважається укладеним з моменту його – оператором електронного майданчика учаснику, з яким укладається договір, відповідно до частини десятої цієї статті.</p>	надіслання
	<p>Протягом – оператор електронного майданчика: припиняє здійснене відповідно до частини третьої статті 39-8 цього Закону блокування коштів на рахунках учасників, які залишалися заблокованими на момент укладення договору, та одночасно списує з цих рахунків кошти у розмірі - оприлюднює на електронному майданчику та веб-порталі Уповноваженого органу звіт про результати закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону.</p>	<p>дня, наступного за днем укладення договору</p> <p>170,00 грн</p>
абзац 1 ч.13 ст.39-10	<p>У разі якщо учасник, з яким укладається договір, відповідно до частини дванадцятої цієї статті визнаний таким, що ухилився від укладення договору, оператор протягом – після такого визнання списує з рахунка цього учасника кошти, щодо яких було здійснене блокування відповідно до частини третьої статті 39-8 цього Закону, та перераховує замовнику кошти в розмірі забезпечення заявки, якщо вимога щодо надання забезпечення заявки визначена замовником відповідно до частини першої статті 39-6 цього Закону.</p>	однієї доби
абзац 2 ч.13 ст.39-10	<p>Оператор електронного майданчика протягом – та у разі, якщо в переліку мінімальних пропозицій щодо ціни договору (лота), наведених у протоколі про результати проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону, розміщеному на електронному майданчику відповідно до частини дванадцятої статті 39-9 цього Закону, залишилися пропозиції учасників, заявки яких ще не розглядалися відповідно до частини другої цієї статті, повинен надіслати замовнику заявку на участь в електронному реверсивному аукціоні та реєстраційні дані учасника, пропозиція якого в переліку мінімальних пропозицій щодо ціни договору (лота) є наступною за пропозицією учасника, якого визнано таким, що ухилився від укладення договору, а також надіслати такому учаснику відповідне повідомлення.</p>	<p>дня, наступного за днем визнання учасника таким, що ухилився від укладення договору</p>
ч.4 ст.39-11	<p>Уповноважений орган за рішенням керівника або його заступника застосовує до операторів електронних майданчиків фінансові та адміністративні санкції, а саме:</p> <p>у разі одноразової необґрунтованої відмови від проведення реєстрації осіб, які бажають стати замовниками або учасниками процедури електронного реверсивного аукціону, оператори електронних майданчиків сплачують штраф у розмірі-</p> <p>у разі порушення регламенту електронного майданчика оператори електронних майданчиків сплачують штраф у</p>	<p>100нмдг (1700,00 грн.)</p> <p>100нмдг</p>

		розмірі - Санкція, передбачена в цьому пункті, застосовується окремо щодо кожного випадку порушення; у разі одноразової необґрунтованої відмови від організації та проведення електронного реверсивного аукціону оператори електронних майданчиків сплачують штраф у розмірі - у разі повторної необґрунтованої відмови від організації та проведення електронного реверсивного аукціону оператори електронних майданчиків сплачують штраф у розмірі – та підлягають виключенню з реєстру операторів електронних майданчиків.	(1700,00 грн.) 200нмдг (3400,00 грн.) 1000нмдг (17000,00 грн.)
	абзац 1 ч.7 ст.39-11	У разі виключення оператора електронного майданчика з реєстру операторів електронних майданчиків він зобов'язаний протягом – з дня прийняття відповідного рішення Уповноваженого органу повернути учасникам кошти, отримані як забезпечення заявки.	трьох робочих днів
ІХ. Договір про закупівлю	ч.2 ст.40	У разі здійснення закупівлі за рахунок коштів Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим і місцевих бюджетів замовник має право передбачати у договорах про закупівлю здійснення – відповідно до вимог бюджетного законодавства	попередньо ї оплати
	ч.5 ст.40	Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами у повному обсязі, крім випадків: 1) зменшення обсягів закупівлі , зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника; 2) зміни ціни за одиницю товару не більш як на – у разі коливання ціни такого товару на ринку за умови, що зазначена зміна не призведе до збільшення суми, визначеної в договорі; 3) покращення якості предмета закупівлі за умови, що таке покращення не призведе до збільшення суми, визначеної у договорі; 4) продовження строку дії договору та виконання зобов'язань щодо передачі товару, виконання робіт, надання послуг у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі форс-мажорних обставин, затримки фінансування витрат замовника за умови, що такі зміни не призведуть до – суми, визначеної у договорі; 5) зміни умов у зв'язку із застосуванням положень частини шостої цієї статті; 6) узгодженої зміни ціни в бік зменшення (без зміни кількості (обсягу) та якості товарів, робіт і послуг); 7) зміни ціни у зв'язку із зміною ставок податків і зборів – до змін таких ставок; 8) зміни встановленого згідно із законодавством органами державної статистики індексу інфляції, зміни курсу	10 відсотків збільшення пропорційн о

		іноземної валюти у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни залежно від зміни такого курсу, зміни біржових котирувань, регульованих цін (тарифів) і нормативів, які застосовуються в договорі про закупівлю.	
	ч.6 ст.40	Дія договору про закупівлю може продовжуватися на строк, достатній для проведення процедури закупівлі на початку наступного року, в обсязі, що не перевищує - визначеної у договорі, укладеному в попередньому році, якщо видатки на цю мету затверджено в установленому порядку.	20 відсотків суми

7.1. Процедура відкритих торгів

ПРОЦЕДУРА ВІДКРИТИХ ТОРГІВ		
№ п/п	Найменування документів	Нормативний строк
1	Межа застосування: (абз.1 частина 1 статті 2) для товарів (послуг) - для робіт - товарів і послуг (у будівництві) -	100 тис. грн. 1 млн. грн. 300 тис.грн.
2	Службова або доповідна записка про необхідність проведення процедури закупівлі(інші документи виробничого характеру: заходи, плани, заявки, розрахунки тощо) завізована у встановленому порядку або з відміткою (резольюцією) керівника чи уповноваженої на те особи.	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
3	Відображення предмета закупівлі в річному плані закупівель або додатку до річного плану закупівель (абз.1 частина 1 статті 4)	На початку бюджетного року
4	Підготовка документації конкурсних торгів та істотних умов договору (статті 22; 40,42)	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
5	Протокол засідання комітету з конкурсних торгів (частина 5 статті 11)	у строки згідно з річним планом
6	Оголошення про проведення процедури (стаття 21)	безкоштовно (якщо на терміновій (платній) основі відобразити причини в протоколі засідання ККТ)
7	Опублікування оголошення про проведення процедури в офіційному друкованому виданні (частина 1 статті 21);	У відповідності до графіка прийому ВДЗ (див. на сайті www.tender.me.gov.ua)
8	Оголошення про проведення процедури закупівлі та про результати процедури закупівлі обов'язково додатково розміщуються у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу та на веб-порталі Уповноваженого орган (www.tender.me.gov.ua) у англійською мовою , якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму, еквівалентну: (абз. 1 частини 4 статті 10) для товарів -; для послуг -; для робіт -.	У відповідності до графіка прийому міжнародного видання (див. на сайті www.tender.me.gov.ua) 200 тисячам євро 300 тисячам євро 500 тисячам євро
9	Вартість подання оголошення про проведення процедури: у черговому порядку ВДЗ у терміновому порядку ВДЗ у черговому порядку міжнародного видання у терміновому порядку міжнародного видання (абз. 1 ч. 1 ст. 10, Наказ ДП «Зовнішторгвидав України № 114 від 01.08.2012р.)	безкоштовно 552,00 грн 1044,00 грн 2088,00 грн

10	Надати для оприлюднення оголошення про проведення процедури на веб-порталі Уповноваженого органу(www.tender.me.gov.ua); не пізніше ніж (абз. 2 частини 1 статті 10)	за 30 (календарних) днів до дня розкриття
11	Надати для оприлюднення документацію конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) (після публікації оголошення в офіційному друкованому виданні) не пізніше як – (абз. 5 частини 1 статті 10)	за 30(календарних) днів до дня розкриття
12	Запити від учасників щодо отримання документації конкурсних торгів – (абз. 2 частини 1 статті 22)	до моменту розкриття пропозицій конкурсних торгів
13	Надання (надсилання) учасникам документації конкурсних торгів - протягом - (абз. 2 частини 1 статті 22) *відобразити в реєстрі довільної форми зразок додається (Додаток __)	Безоплатно 3 робочих днів з дня отримання запиту
14	Запити учасників за роз'ясненнями щодо документації конкурсних торгів не пізніше ніж – (абз. 1 частини 1 статті 23).	за 10 (календарних) днів до закінчення строку подання пропозицій конкурсних торгів
15	Надання замовником роз'яснення всім учасникам протягом – (абз. 1 частини 1 статті 23)	3 (календарних) днів з дня отримання запиту
16	Внесення змін з власної ініціативи чи за результатами запитів від Учасника до документації конкурсних торгів та продовження строку подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш ніж на - (абз. 1 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів
17	Письмове повідомлення про внесені зміни до документації конкурсних торгів всіх учасників, протягом - (абз. 1 частини 2 статті 23)	1 робочого дня з дня прийняття рішення про внесення змін
18	У разі несвоєчасного подання замовником роз'яснень щодо змісту документації конкурсних торгів або несвоєчасного внесення до неї змін замовник повинен продовжити строк подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш як на – та повідомити про це всіх осіб, яким було видано документацію конкурсних торгів (абз. 3 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів
19	Оприлюднення змін та роз'яснень до документації конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом -	3 робочих днів з дня прийняття

	але не пізніше як – (абз. 6 частини 1 статті 10)	рішення про їх внесення за 7 (календарних) днів до дати розкриття конкурсних пропозицій
20	На запит учасника замовник протягом – з дня надходження запиту Замовник підтверджує надходження пропозиції конкурсних торгів із зазначенням дати та часу. (абз. 1 частини 1 статті 25)	одного робочого дня
21	Строк для подання пропозицій конкурсних торгів не може бути меншим- з дня опублікування оголошення про проведення процедури відкритих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель (абз. 1 частини 3 статті 21)	ніж 30 (календарних) днів
22	У разі обґрунтованої нагальної потреби у закупівлі продукції харчової промисловості, продуктів харчування, послуг з організації харчування, лікарських засобів і виробів медичного призначення строк для подання пропозицій конкурсних торгів може бути скорочено – (абз. 2 частини 3 статті 21)	до 15 (календарних) днів
23	Пропозиція конкурсних торгів повинна супроводжуватися документом що підтверджує надання учасником забезпечення пропозиції конкурсних торгів, якщо таке забезпечення передбачено оголошенням про проведення процедури закупівлі. (частини 2 статті 25)	Банківська гарантія, виписка з казначейства про зарахування коштів (для завдатку) та ін.
24	Забезпечення пропозиції конкурсних торгів може бути надано учасником у вигляді – (пункт 8 частини 1 статті 1)	поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту
25	Розмір забезпечення пропозиції конкурсних торгів у грошовому виразі не може перевищувати очікуваної вартості закупівлі у разі проведення торгів на закупівлю: (абз. 3 частини 1 статті 24)	
	робіт - товарів чи послуг -	1 % 5 %
26	Кожен учасник має право подати тільки – (у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)). (абз. 2 частини 1 статті 25)	одну пропозицію конкурсних торгів
27	Отримана пропозиція конкурсних торгів вноситься замовником до реєстру отриманих пропозицій. (абз. 2 частини 1 статті 25, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день надходження, але не пізніше терміну зазначеного в оголошенні про проведення процедури закупівлі

28	Листи учасників або довіреності на уповноважених представників учасника бути присутніми та мати право представляти інтереси Учасників при розкритті пропозицій конкурсних торгів	В момент подачі пропозиції конкурсних торгів або за декілька днів до розкриття (передбачається в документації з конкурсних торгів)
29	Протокол розкриття пропозицій конкурсних торгів (частина 3,4 статті 27, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день та строк визначений в оголошенні про проведення процедури закупівлі
30	Завірена підписом голови комітету з конкурсних торгів та печаткою замовника копія протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит протягом – (абз.3 частини 4 статті 27)	одного робочого дня з дня отримання такого запиту
31	Оприлюднення протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.7 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
32	Загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати - (абз.1 частини 9 статті 28)	20 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
33	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати – (абз.2 частини 9 статті 28)	10 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
34	Інформація (Протокол) про відхилення пропозицій конкурсних торгів або протокол допуску пропозицій учасників конкурсних торгів до подальшої оцінки(стаття 29)	В день прийняття рішення про відхилення пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №
35	За результатом розгляду та оцінки пропозицій конкурсних торгів складається протокол оцінки пропозицій конкурсних торгів за формою, встановленою Уповноваженим органом (частина 8 статті 28, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день проведення оцінки

36	<p>Протокол акцепту (рішення про визнання найбільш економічно вигідною пропозиції конкурсних торгів за результатами оцінки)</p> <p>(п.9 «Форми протоколу оцінки пропозицій конкурсних торгів (цінових пропозицій)» Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)</p>	<p>В день прийняття рішення про акцепт пропозиції конкурсних торгів</p> <p>Складається в довільній формі (див. Додаток №___)</p>
37	<p>Інформація про відхилення пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику або учаснику попередньої кваліфікації, пропозиція якого відхилена, протягом –</p> <p>та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 17)</p>	<p>трьох робочих днів з дня прийняття замовником такого рішення</p>
38	<p>Оприлюднення інформації про відхилення пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом -</p> <p>(абз.8 частини 1 статті 10; частина 3 статті 17)</p>	<p>У вигляді протоколу 3 робочих днів з дня прийняття рішення</p>
39	<p>Протокол про відміну Замовником торгів, чи визнання їх такими, що не відбулися</p>	<p>В день прийняття рішення про відміну конкурсних торгів</p> <p>Складається в довільній формі (див. Додаток №___)</p>
40	<p>Повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, надсилається замовником Уповноваженому органу (Мінекономрозвитку України) та усім учасникам протягом –</p> <p>та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 30)</p>	<p>трьох робочих днів з дня прийняття замовником відповідного рішення</p>
41	<p>Оприлюднення повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) та опублікування в державному офіційному друкованому виданні протягом –</p> <p>(абз.13 частини 1 статті 10; абз.1 частини 2 статті 10)</p>	<p>3 робочих днів з дня прийняття рішення</p>
42	<p>Замовник зобов'язаний протягом -</p> <p>з дня прийняття рішення про визначення переможця надіслати переможцю торгів повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, а всім учасникам - письмове повідомлення про результати торгів із зазначенням найменування та місцезнаходження учасника - переможця, пропозицію конкурсних торгів якого визнано найбільш економічно вигідною за результатами оцінки (супроводжувальний лист + повідомлення про акцепт) (абз.1 частина 2 статті 31)</p>	<p>одного робочого дня</p>
43	<p>Повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції обов'язково безоплатно публікується у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель протягом</p> <p>(абз.2 частина 2 статті 31; абз.9 частини 1 статті 10)</p>	<p>3 робочих днів з дня прийняття рішення про визначення переможця</p>

44	<p>Замовник укладає договір про закупівлю з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, не пізніше ніж через – відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції.</p> <p>З метою забезпечення права на оскарження рішень замовника договір про закупівлю не може бути укладеним раніше ніж через – з дати публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів. (абз.3 частина 2 статті 31)</p>	<p>30 (календарних) днів з дня акцепту пропозиції</p> <p>14 (календарних) днів</p>
45	<p>Замовник має право вимагати від учасника-переможця внесення ним не пізніше дати укладення договору про закупівлю забезпечення виконання такого договору, якщо внесення такого забезпечення передбачене документацією конкурсних торгів. Замовник повертає забезпечення виконання договору про закупівлю після виконання учасником-переможцем договору, а також у разі визнання судом результатів процедури закупівлі або договору про закупівлю недійсними, у випадках, передбачених частинами першою та другою статті 30, частиною третьою статті 31 цього Закону, а також згідно з умовами, зазначеними у договорі, але не пізніше ніж протягом – (частина 1 статті 26)</p>	<p>трьох банківських днів з дня настання зазначених обставин</p>
46	<p>Забезпечення виконання договору про закупівлю може бути надано учасником у вигляді – (пункт 7 частини 1 статті 1)</p>	<p>поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту</p>
47	<p>Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати – (частина 2 статті 26)</p>	<p>5 відсотків вартості договору</p>
48	<p>Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, замовник укладає договір про закупівлю відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції у строк не раніше ніж через – з дня публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, але не пізніше ніж через – (абз.4 частина 2 статті 31)</p>	<p>п'ять (календарних) днів</p> <p>14 (календарних) днів з дня акцепту</p>
49	<p>Замовник протягом – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, подає оголошення про результати проведення процедури закупівлі для безоплатного опублікування в державному офіційному друкованому виданні з питань закупівель та безоплатного розміщення на веб-порталі Уповноваженого органу відповідно до статті 10 цього Закону. (частина 1 статті 32)</p>	<p>семи (календарних) днів</p>
50	<p>Оприлюднення оголошення про результати процедури закупівлі - після публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, але не пізніш як через – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися. (абз.12 частини 1 статті 10)</p>	<p>сім (календарних) днів</p>

51	<p>Звіт про результати проведення процедури закупівлі оприлюднюється замовником відповідно до статті 10 цього Закону, крім випадків застосування процедури електронного реверсивного аукціону, результати якої оприлюднюються в порядку, визначеному розділом VIII-1 цього Закону</p> <p>Оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі відбувається на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом –</p> <p>(частина 2 статті 19; абз.14 частини 1 статті 10)</p>	<p>трьох робочих днів з дня його затвердження</p>
52	<p>Вся інформація по процедурі закупівлі, може додатково оприлюднюватися на вибір замовника в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування</p> <p>(абз.7 частини 2 статті 10)</p>	<p>У строки зазначені в частині 1 статті 10</p>

ПРОЦЕДУРА ЗАКУПІВЛІ В ОДНОГО УЧАСНИКА		
№ п/п	Найменування документів	Нормативний строк
1	Службова або доповідна записка про необхідність проведення процедури закупівлі (посилання на експертні, нормативні, технічні та інші документи, що підтверджують наявність умов застосування процедури закупівлі) завізована у встановленому порядку або з відміткою (резолуцією) керівника чи уповноваженої на те особи. (абз.14 частини 1 статті 39)	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
2	Відображення предмета закупівлі в річному плані закупівель (абз.1 частина 1 статті 4)	На початку бюджетного року
3	Експертний висновок про можливість застосування процедури закупівлі в одного учасника (абз.14 частини 1 статті 39)	
4	Запрошення учаснику	Лист в довільній формі
5	Учасник подає цінову пропозицію та проект договору (з урахуванням статті 16,17)	У строк визначений замовником в запрошенні
6	Протокол засідання комітету з конкурсних торгів (частина 5 статті 11)	у строки згідно з річним планом
7	Інформація про застосування процедури закупівлі в одного учасника (абз. 3-11 частини 1 статті 39)	
8	Опублікування інформації про застосування процедури закупівлі в одного учасника в офіційному друкованому виданні (абз.3 частини 1 статті 39)	У відповідності до графіка прийому ВДЗ (див. на сайті www.tender.me.gov.ua)
9	Вартість подання оголошення про проведення процедури запиту цінових пропозицій : у черговому порядку ВДЗ у терміновому порядку ВДЗ у черговому порядку міжнародного видання у терміновому порядку міжнародного видання (абз.2 частини 1 статті 36; абз. 1 частини 2 статті 10; Наказ ДП «Зовнішторгвидав України № 114 від 01.08.2012р.)	безкоштовно 552,00 грн 1044,00 грн 2088,00 грн
10	Інформація про проведення процедури закупівлі та про результати процедури закупівлі обов'язково додатково розміщуються у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу та на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) у англійською мовою , якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму,	У відповідності до графіка прийому міжнародного видання (див.

	еквівалентну: (абз. 1 частини 4 статті 10) для товарів -; для послуг -; для робіт -.	на сайті www.tender.me.gov.ua) 200 тисячам євро 300 тисячам євро 500 тисячам євро
11	Замовник протягом – забезпечує публікацію у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель та розміщення на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) відповідно до статті 10 цього Закону інформацію про застосування процедури закупівлі в одного учасника (абз.3 частини 1 статті 39; абз. 1 частини 2 статті 10)	трьох робочих днів з моменту прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника
12	Оприлюднення обґрунтування застосування процедури закупівлі та інформації про застосування процедури закупівлі на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) (абз.3 частини 1 статті 39; абз. 3 частини 1 статті 10)	трьох робочих днів з моменту прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника, одночасно з оголошенням про проведення процедури закупівлі
13	Протокол акцепту (рішення про визнання найбільш економічно вигідною цінової пропозиції за результатами оцінки) (частина 3 статті 39)	В день прийняття рішення про акцепт Складається в довільній формі
14	Загальний строк для визначення переможця процедури закупівлі в одного учасника не повинен перевищувати – з дня опублікування у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель інформації про застосування процедури закупівлі в одного учасника. Замовник акцептує пропозицію за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника – (частина 3 статті 39)	п'яти (календарних) днів в день визначення переможця

15	Повідомлення про акцепт пропозиції обов'язково безоплатно публікується в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель та на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом – (частина 3 статті 39; абз.9 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про акцепт
16	Протокол про відміну Замовником торгів, чи визнання їх такими, що не відбулися (частина 5 стаття 39)	В день прийняття рішення про відміну конкурсних торгів Складається в довільній формі
17	Повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, надсилається замовником Уповноваженому органу (Мінекономрозвитку України) та усім учасникам протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 30)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником відповідного рішення
18	Оприлюднення повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) та опублікування в державному офіційному друкованому виданні протягом – (абз.13 частини 1 статті 10; абз.1 частини 2 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення
19	Замовник має право укласти договір про закупівлю за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника у строк не раніше ніж через - з дня опублікування у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника. (у разі застосування процедури закупівлі з підстав, визначених пунктом 3 частини другої цієї статті а також у разі закупівлі нафти, нафтопродуктів сирих, електричної енергії, послуг з її передачі та розподілу, централізованого постачання теплової енергії, послуг поштового зв'язку, поштових марок та маркованих конвертів, телекомунікаційних послуг, у тому числі з трансляції радіо- та телесигналів, послуг з централізованого водопостачання та водовідведення та послуг з перевезення залізничним транспортом загального користування) (абз. 2 частини 3 статті 39)	14 (календарних) днів п'ять робочих днів
20	Замовник протягом – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, подає оголошення про результати проведення процедури закупівлі для безоплатного опублікування в державному офіційному друкованому виданні з питань закупівель та безоплатного розміщення на веб-порталі Уповноваженого органу відповідно до статті 10 цього Закону. (частина 1 статті 32)	семи (календарних) днів

21	<p>Оприлюднення оголошення про результати процедури закупівлі - після публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, але не пізніше як через – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися. (абз.12 частини 1 статті 10)</p>	сім (календарних) днів
22	<p>Звіт про результати проведення процедури закупівлі оприлюднюється замовником відповідно до статті 10 цього Закону, крім випадків застосування процедури електронного реверсивного аукціону, результати якої оприлюднюються в порядку, визначеному розділом VIII-1 цього Закону</p> <p>Оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі відбувається на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом – (частина 2 статті 19; абз.14 частини 1 статті 10)</p>	трьох робочих днів з дня його затвердження
23	<p>Вся інформація по процедурі закупівлі, може додатково оприлюднюватися на вибір замовника в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування (абз.7 частини 2 статті 10)</p>	У строки зазначені в частині 1 статті 10

7.2. Процедура двоступеневих торгів

ПРОЦЕДУРА ДВОСТУПЕНЕВИХ ТОРГІВ		
№ п/п	Найменування документів	Нормативний строк
1	Межа застосування: (абз.1 частина 1 статті 2) для товарів (послуг) - для робіт - товарів і послуг (у будівництві) -	100 тис. грн. 1 млн. грн. 300 тис.грн.
2	Службова або доповідна записка про необхідність проведення процедури закупівлі (інші документи виробничого характеру: заходи, плани, заявки, розрахунки тощо) завізована у встановленому порядку або з відміткою (резолуцією) керівника чи уповноваженої на те особи.	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
3	Відображення предмета закупівлі в річному плані закупівель або додатку до річного плану закупівель (абз.1 частина 1 статті 4)	На початку бюджетного року
4	Двоступеневі торги проводяться в	два етапи
5	Підготовка документації конкурсних торгів та істотних умов договору. Документація конкурсних торгів при цьому може передбачати лише пропозиції щодо технічних, якісних та інших характеристик предмета закупівлі, умови поставки, підтвердження професійної і технічної компетентності учасників та їх відповідності кваліфікаційним критеріям. (перший етап) (абз.2 частини 2 статті 34; статті 40,42)	Перший етап У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
6	Протокол засідання комітету з конкурсних торгів (частина 5 статті 11)	у строки згідно з річним планом
7	Оголошення про проведення процедури (стаття 21)	безкоштовно (якщо на терміновій (платній) основі відобразити причини в протоколі засідання ККТ)
8	Опублікування оголошення про проведення процедури в офіційному друкованому виданні (частина 1 статті 21);	У відповідності до графіка прийому ВДЗ (див. на сайті www.tender.me.gov.ua)
9	Оголошення про проведення процедури закупівлі та про результати процедури закупівлі обов'язково додатково розміщуються у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу та на веб-порталі Уповноваженого орган (www.tender.me.gov.ua) у англійською мовою , якщо очікувана вартість закупівлі	У відповідності до графіка прийому міжнародного видання (див.

	перевищує суму, еквівалентну: (абз. 1 частини 4 статті 10) для товарів -; для послуг -; для робіт -.	на сайті www.tender.me.gov.ua 200 тисячам євро 300 тисячам євро 500 тисячам євро
10	Вартість подання оголошення про проведення процедури: у черговому порядку ВДЗ у терміновому порядку ВДЗ у черговому порядку міжнародного видання у терміновому порядку міжнародного видання (абз. 1 частини 1 статті 10, Наказ ДП «Зовнішторгвидав України № 114 від 01.08.2012р.)	безкоштовно 552,00 грн 1044,00 грн 2088,00 грн
11	Надати для оприлюднення оголошення про проведення процедури на веб-порталі Уповноваженого органу(www.tender.me.gov.ua); не пізніше ніж (абз. 2 частини 1 статті 10)	за 30 (календарних) днів до дня розкриття
12	Надати для оприлюднення документацію конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) (після публікації оголошення в офіційному друкованому виданні) не пізніше як – (абз. 5 частини 1 статті 10)	за 30(календарних) днів до дня розкриття
13	Запити від учасників щодо отримання документації конкурсних торгів – (абз. 2 частини 1 статті 22)	до моменту розкриття пропозицій конкурсних торгів
14	Надання (надсилання) учасникам документації конкурсних торгів - протягом - (абз. 2 частини 1 статті 22) *відобразити в реєстрі довільної форми зразок додається (Додаток __)	Безоплатно 3 робочих днів з дня отримання запиту
15	Запити учасників за роз'ясненнями щодо документації конкурсних торгів не пізніше ніж – (абз. 1 частини 1 статті 23).	за 10 (календарних) днів до закінчення строку подання пропозицій конкурсних торгів
16	Надання замовником роз'яснення всім учасникам протягом – (абз. 1 частини 1 статті 23)	3 (календарних) днів з дня отримання запиту

17	Внесення змін з власної ініціативи чи за результатами запитів від Учасника до документації конкурсних торгів та продовження строку подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш ніж на - (абз. 1 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів
18	Письмове повідомлення про внесені зміни до документації конкурсних торгів всіх учасників, протягом - (абз. 1 частини 2 статті 23)	1 робочого дня з дня прийняття рішення про внесення змін
19	У разі несвоечасного подання замовником роз'яснень щодо змісту документації конкурсних торгів або несвоечасного внесення до неї змін замовник повинен продовжити строк подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш як на – та повідомити про це всіх осіб, яким було видано документацію конкурсних торгів (абз. 3 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів
20	Оприлюднення змін та роз'яснень до документації конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - але не пізніше як – (абз. 6 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про їх внесення за 7 (календарних) днів до дати розкриття конкурсних пропозицій
21	На запит учасника замовник протягом – з дня надходження запиту Замовник підтверджує надходження попередніх пропозицій конкурсних торгів із зазначенням дати та часу. (абз. 1 частини 1 статті 25)	одного робочого дня
22	Строк для подання попередніх пропозицій конкурсних торгів не може бути меншим- з дня опублікування оголошення про проведення процедури двоступеневих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель (абз. 2 частини 2 статті 34)	ніж 30 (календарних) днів
23	У разі обґрунтованої нагальної потреби у закупівлі продукції харчової промисловості, продуктів харчування, послуг з організації харчування, лікарських засобів і виробів медичного призначення строк для подання пропозицій конкурсних торгів може бути скорочено – (абз. 2 частини 3 статті 21)	до 15 (календарних) днів
24	Кожен учасник має право подати тільки – (у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)). (абз. 2 частини 1 статті 25)	одну пропозицію конкурсних торгів

25	Отримана пропозиція конкурсних торгів вноситься замовником до реєстру отриманих пропозицій. (абз. 2 частини 1 статті 25, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день надходження, але не пізніше терміну зазначеного в оголошенні про проведення процедури закупівлі
26	Листи учасників або довіреності на уповноважених представників учасника бути присутніми та мати право представляти інтереси Учасників при розкритті попередніх пропозицій конкурсних торгів	В момент подачі пропозиції конкурсних торгів або за декілька днів до розкриття (передбачається в документації з конкурсних торгів)
27	Протокол розкриття пропозицій конкурсних торгів (частина 3,4 статті 27, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день та строк визначений в оголошенні про проведення процедури закупівлі
28	Завірена підписом голови комітету з конкурсних торгів та печаткою замовника копія протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит протягом – (абз.3 частини 4 статті 27)	одного робочого дня з дня отримання такого запиту
29	Оприлюднення протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.7 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
30	Проведення замовником переговорів з учасниками. Оформлюється у вигляді протоколу переговорів довільної форми. (абз.4 частини 2 статті 34)	
31	Внесення змін до документації конкурсних торгів (абз.5 частини 2 статті 34)	Другий етап

32	Інформація (Протокол) про відхилення пропозицій конкурсних торгів або протокол допуску пропозицій учасників конкурсних торгів до наступного етапу (стаття 29) Протокол затвердження документації конкурсних торгів зі змінами	В день прийняття рішення про відхилення пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі
33	Інформація про відхилення пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику або учаснику попередньої кваліфікації, пропозиція якого відхилена, протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 17)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником такого рішення
34	Оприлюднення інформації про відхилення пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.8 частини 1 статті 10; частина 3 статті 17)	У вигляді протоколу 3 робочих днів з дня прийняття рішення
35	Повідомлення учасників про результати першого етапу. Запрошення учасників, попередні пропозиції конкурсних торгів яких не було відхилено, для участі у другому етапі та надання їм документації конкурсних торгів з внесеними змінами (абз.6 частини 2 статті 34)	
36	Строк для подання остаточних пропозицій конкурсних торгів із зазначенням ціни не може бути меншим- з дня опублікування повідомлення про результати проведення першого етапу процедури двоступеневих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель (абз. 6 частини 2 статті 34)	ніж 15 (календарних) днів
37	Пропозиція конкурсних торгів повинна супроводжуватися документом що підтверджує надання учасником забезпечення пропозиції конкурсних торгів, якщо таке забезпечення передбачено оголошенням про проведення процедури закупівлі. (частини 2 статті 25; частина 3 статті 34)	Банківська гарантія, виписка з казначейства про зарахування коштів (для завдатку) та ін.
38	Забезпечення пропозиції конкурсних торгів може бути надано учасником у вигляді – (пункт 8 частини 1 статті 1)	поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту
39	Розмір забезпечення пропозиції конкурсних торгів у грошовому виразі не може перевищувати очікуваної вартості закупівлі у разі проведення торгів на закупівлю: (абз. 3 частини 1 статті 24) робіт - товарів чи послуг -	1 % 5 %

40	Кожен учасник має право подати тільки – (у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)). (абз. 2 частини 1 статті 25)	одну пропозицію конкурсних торгів
41	Отримана остаточна пропозиція конкурсних торгів вноситься замовником до реєстру отриманих пропозицій. (абз. 2 частини 1 статті 25, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день надходження, але не пізніше терміну зазначеного в оголошенні про проведення процедури закупівлі
42	Листи учасників або довіреності на уповноважених представників учасника бути присутніми та мати право представляти інтереси Учасників при розкритті остаточних пропозицій конкурсних торгів	В момент подачі пропозиції конкурсних торгів або за декілька днів до розкриття (передбачається в документації з конкурсних торгів)
43	Протокол розкриття остаточних пропозицій конкурсних торгів (частина 3,4 статті 27, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день та строк визначений в оголошенні про проведення процедури закупівлі
44	Завірена підписом голови комітету з конкурсних торгів та печаткою замовника копія протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит протягом – (абз.3 частини 4 статті 27)	одного робочого дня з дня отримання такого запиту
45	Оприлюднення протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.7 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
46	Загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати - (абз.1 частини 9 статті 28)	20 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів

47	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати – (абз.2 частини 9 статті 28)	10 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
48	Інформація (Протокол) про відхилення пропозицій конкурсних торгів або протокол допуску пропозицій учасників конкурсних торгів до подальшої оцінки(стаття 29)	В день прийняття рішення про відхилення пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №__
49	За результатом розгляду та оцінки пропозицій конкурсних торгів складається протокол оцінки пропозицій конкурсних торгів за формою, встановленою Уповноваженим органом (частина 8 статті 28, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день проведення оцінки
50	Протокол акцепту (рішення про визнання найбільш економічно вигідною пропозиції конкурсних торгів за результатами оцінки) (п.9 «Форми протоколу оцінки пропозицій конкурсних торгів (цінових пропозицій)» Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день прийняття рішення про акцепт пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі
51	Інформація про відхилення пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику або учаснику попередньої кваліфікації, пропозиція якого відхилена, протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 17)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником такого рішення
52	Оприлюднення інформації про відхилення пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.8 частини 1 статті 10; частина 3 статті 17)	У вигляді протоколу 3 робочих днів з дня прийняття рішення

53	Протокол про відміну Замовником торгів, чи визнання їх такими, що не відбулися	В день прийняття рішення про відміну конкурсних торгів Складається в довільній формі
54	Повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, надсилається замовником Уповноваженому органу (Мінекономрозвитку України) та усім учасникам протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 30)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником відповідного рішення
55	Оприлюднення повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) та опублікування в державному офіційному друкованому виданні протягом – (абз.13 частини 1 статті 10; абз.1 частини 2 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення
56	Замовник зобов'язаний протягом - з дня прийняття рішення про визначення переможця надіслати переможцю торгів повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, а всім учасникам - письмове повідомлення про результати торгів із зазначенням найменування та місцезнаходження учасника - переможця, пропозицію конкурсних торгів якого визнано найбільш економічно вигідною за результатами оцінки (супроводжувальний лист + повідомлення про акцепт) (абз.1 частина 2 статті 31)	одного робочого дня
57	Повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції обов'язково безоплатно публікується у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель протягом (абз.2 частина 2 статті 31; абз.9 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про визначення переможця
58	Замовник укладає договір про закупівлю з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, не пізніше ніж через – відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції. З метою забезпечення права на оскарження рішень замовника договір про закупівлю не може бути укладеним раніше ніж через – з дати публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів. (абз.3 частина 2 статті 31)	30 (календарних) днів з дня акцепту пропозиції 14 (календарних) днів

59	<p>Замовник має право вимагати від учасника-переможця внесення ним не пізніше дати укладення договору про закупівлю забезпечення виконання такого договору, якщо внесення такого забезпечення передбачене документацією конкурсних торгів. Замовник повертає забезпечення виконання договору про закупівлю після виконання учасником-переможцем договору, а також у разі визнання судом результатів процедури закупівлі або договору про закупівлю недійсними, у випадках, передбачених частинами першою та другою статті 30, частиною третьою статті 31 цього Закону, а також згідно з умовами, зазначеними у договорі, але не пізніше ніж протягом –</p> <p>(частина 1 статті 26)</p>	<p>трьох банківських днів з дня настання зазначених обставин</p>
60	<p>Забезпечення виконання договору про закупівлю може бути надано учасником у вигляді –</p> <p>(пункт 7 частини 1 статті 1)</p>	<p>поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту</p>
61	<p>Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати –</p> <p>(частина 2 статті 26)</p>	<p>5 відсотків вартості договору</p>
62	<p>Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, замовник укладає договір про закупівлю відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції у строк не раніше ніж через – з дня публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, але не пізніше ніж через –</p> <p>(абз.4 частина 2 статті 31)</p>	<p>п'ять (календарних) днів 14 (календарних) днів з дня акцепту</p>
63	<p>Замовник протягом –</p> <p>з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, подає оголошення про результати проведення процедури закупівлі для безоплатного опублікування в державному офіційному друкованому виданні з питань закупівель та безоплатного розміщення на веб-порталі Уповноваженого органу відповідно до статті 10 цього Закону.</p> <p>(частина 1 статті 32)</p>	<p>семи (календарних) днів</p>
64	<p>Оприлюднення оголошення про результати процедури закупівлі - після публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, але не пізніш як через –</p> <p>з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися.</p> <p>(абз.12 частини 1 статті 10)</p>	<p>сім (календарних) днів</p>

65	<p>Звіт про результати проведення процедури закупівлі оприлюднюється замовником відповідно до статті 10 цього Закону, крім випадків застосування процедури електронного реверсивного аукціону, результати якої оприлюднюються в порядку, визначеному розділом VIII-1 цього Закону</p> <p>Оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі відбувається на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом –</p> <p>(частина 2 статті 19; абз.14 частини 1 статті 10)</p>	трьох робочих днів з дня його затвердження
66	<p>Вся інформація по процедурі закупівлі, може додатково оприлюднюватися на вибір замовника в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування</p> <p>(абз.7 частини 2 статті 10)</p>	У строки зазначені в частині 1 статті 10

7.3. Процедура попередньої кваліфікації

ПРОЦЕДУРА ПОПЕРЕДНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ		
№ п/п	Найменування документів	Нормативний строк
1	Межа застосування: (абз.1 частина 1 статті 2) для товарів (послуг) - для робіт - товарів і послуг (у будівництві) -	100 тис. грн. 1 млн. грн. 300 тис.грн.
2	Службова або доповідна записка про необхідність проведення процедури закупівлі (інші документи виробничого характеру: заходи, плани, заявки, розрахунки тощо) завізована у встановленому порядку або з відміткою (резолуцією) керівника чи уповноваженої на те особи.	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
3	Відображення предмета закупівлі в річному плані закупівель або додатку до річного плану закупівель (абз.1 частина 1 статті 4)	На початку бюджетного року
4	Підготовка кваліфікаційної документації (частини 3 статті 38)	У строк визначений керівником чи уповноваженою на те особою
5	Протокол засідання комітету з конкурсних торгів (частина 5 статті 11)	у строки згідно з річним планом
6	Оголошення про проведення процедури (стаття 21)	безкоштовно (якщо на терміновій (платній) основі відобразити причини в протоколі засідання ККТ)
7	Опублікування оголошення про проведення процедури в офіційному друкованому виданні (частина 1 статті 21);	У відповідності до графіка прийому ВДЗ (див. на сайті www.tender.me.gov.ua)
8	Оголошення про проведення процедури закупівлі та про результати процедури закупівлі обов'язково додатково розміщуються у міжнародному інформаційному виданні з питань державних закупівель Уповноваженого органу та на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) у англійською мовою , якщо очікувана вартість закупівлі перевищує суму, еквівалентну: (абз. 1 частини 4 статті 10) для товарів -; для послуг -; для робіт -.	У відповідності до графіка прийому міжнародного видання (див. на сайті www.tender.me.gov.ua) 200 тисячам євро 300 тисячам євро 500 тисячам євро
9	Вартість подання оголошення про проведення процедури: у черговому порядку ВДЗ у терміновому порядку ВДЗ	безкоштовно 552,00 грн

	у черговому порядку міжнародного видання у терміновому порядку міжнародного видання (абз. 1 частини 1 статті 10, Наказ ДП «Зовнішторгвидав України № 114 від 01.08.2012р.)	1044,00 грн 2088,00 грн
10	Надати для оприлюднення оголошення про проведення процедури на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua); не пізніше ніж (абз. 2 частини 1 статті 10)	за 30 (календарних) днів до дня розкриття
11	Надати для оприлюднення кваліфікаційну документацію конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) (після публікації оголошення в офіційному друкованому виданні) не пізніше як – (абз. 5 частини 1 статті 10)	за 30(календарних) днів до дня розкриття
12	Запити від учасників щодо отримання кваліфікаційної документації конкурсних торгів – (абз. 2 частини 1 статті 22)	до моменту розкриття пропозицій конкурсних торгів
13	Надання (надсилання) учасникам кваліфікаційної документації конкурсних торгів - протягом - (абз. 2 частини 1 статті 22) *відобразити в реєстрі довільної форми зразок додається (Додаток __)	Безоплатно 3 робочих днів з дня отримання запиту
14	Запити учасників за роз'ясненнями щодо кваліфікаційної документації конкурсних торгів не пізніше ніж – (абз. 1 частини 1 статті 23).	за 10 (календарних) днів до закінчення строку подання пропозицій конкурсних торгів
16	Надання замовником роз'яснення всім учасникам протягом – (абз. 1 частини 1 статті 23)	3 (календарних) днів з дня отримання запиту
17	Внесення змін з власної ініціативи чи за результатами запитів від Учасника до документації конкурсних торгів та продовження строку подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш ніж на - (абз. 1 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів
18	Письмове повідомлення про внесені зміни до кваліфікаційної документації конкурсних торгів всіх учасників, протягом - (абз. 1 частини 2 статті 23)	1 робочого дня з дня прийняття рішення про внесення змін
19	У разі несвоєчасного подання замовником роз'яснень щодо змісту кваліфікаційної документації конкурсних торгів або несвоєчасного внесення до неї змін замовник повинен продовжити строк подання та розкриття пропозицій конкурсних торгів не менш як на – та повідомити про це всіх осіб, яким було видано документацію конкурсних торгів (абз. 3 частини 2 статті 23)	7 (календарних) днів

20	Оприлюднення змін та роз'яснень до кваліфікаційної документації конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз. 6 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про їх внесення за 7 (календарних) днів до дати розкриття конкурсних пропозицій
21	На запит учасника замовник протягом – з дня надходження запиту Замовник підтверджує надходження попередніх пропозицій конкурсних торгів із зазначенням дати та часу. (абз. 1 частини 1 статті 25)	одного робочого дня
22	Строк для подання кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів не може бути меншим- з дня опублікування оголошення про проведення процедури двоступеневих торгів у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель (частини 4 статті 38)	ніж 30 (календарних) днів
23	У разі обґрунтованої нагальної потреби у закупівлі продукції харчової промисловості, продуктів харчування, послуг з організації харчування, лікарських засобів і виробів медичного призначення строк для подання кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів може бути скорочено – (абз. 2 частини 4 статті 38)	до 15 (календарних) днів
24	Кожен учасник має право подати тільки – (у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)). (абз. 2 частини 1 статті 25)	одну пропозицію конкурсних торгів
25	Отримана пропозиція конкурсних торгів вноситься замовником до реєстру отриманих кваліфікаційних пропозицій. (абз. 2 частини 1 статті 25, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день надходження, але не пізніше терміну зазначеного в оголошенні про проведення процедури закупівлі
26	Листи учасників або довіреності на уповноважених представників учасника бути присутніми та мати право представляти інтереси Учасників при розкритті кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів	В момент подачі пропозиції конкурсних торгів або за декілька днів до розкриття (передбачається в документації з конкурсних торгів)
27	Протокол розкриття кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів (частина 3,4 статті 27, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день та строк визначений в оголошенні про проведення процедури закупівлі

28	Завірена підписом голови комітету з конкурсних торгів та печаткою замовника копія протоколу розкриття кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит протягом – (абз.4 частини 5 статті 38)	одного робочого дня з дня отримання такого запиту
29	Оприлюднення протоколу розкриття кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.7 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
30	Перевірка відповідності кваліфікаційних пропозицій кваліфікаційним вимогам (абз.1 частини 6 статті 38)	
31	Інформація (Протокол) про відхилення кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів або протокол про визначення учасників, які вважаються такими, що пройшли відбір за результатами попередньої кваліфікації (абз.2 частини 6 статті 38) Протокол затвердження документації конкурсних торгів зі змінами (частина 2 статті 22)	В день прийняття рішення про відхилення пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №___)
32	Інформація про відхилення кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику або учаснику попередньої кваліфікації, пропозиція якого відхилена, протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 17)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником такого рішення
21	Оприлюднення інформації про відхилення кваліфікаційних пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.8 частини 1 статті 10; частина 3 статті 17)	У вигляді протоколу 3 робочих днів з дня прийняття рішення
22	Замовник у строк, що не повинен перевищувати – кваліфікаційних пропозицій, повідомляє кожного учасника про результати попередньої кваліфікації (абз.4 частини 6 статті 38)	10 (календарних) днів з дати розкриття
23	Повідомлення про результати попередньої кваліфікації обов'язково безоплатно публікується у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель протягом (частина 2 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про визначення переможця

24	До подальшої участі у торгах (конкурсних торгах) запрошуюються всі учасники, які пройшли відбір за результатами попередньої кваліфікації учасників, але не менше – (абз. 5 частини 6 статті 38)	двох
25	Строк подання пропозицій конкурсних торгів після попередньої кваліфікації учасників повинен становити не менше ніж – з дня надсилання повідомлення про її результати. (абз. 5 частини 6 статті 38)	ніж 15 (календарних) днів
26	Пропозиція конкурсних торгів повинна супроводжуватися документом що підтверджує надання учасником забезпечення пропозиції конкурсних торгів, якщо таке забезпечення передбачено оголошенням про проведення процедури закупівлі. (частини 2 статті 25; частина 3 статті 34)	Банківська гарантія, виписка з казначейства про зарахування коштів (для завдатку) та ін.
27	Забезпечення пропозиції конкурсних торгів може бути надано учасником у вигляді – (пункт 8 частини 1 статті 1)	поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту
28	Розмір забезпечення пропозиції конкурсних торгів у грошовому виразі не може перевищувати очікуваної вартості закупівлі у разі проведення торгів на закупівлю: (абз. 3 частини 1 статті 24) робіт - товарів чи послуг -	1 % 5 %
29	Кожен учасник має право подати тільки – (у тому числі до визначеної у документації конкурсних торгів частини предмета закупівлі (лота)). (абз. 2 частини 1 статті 25)	одну пропозицію конкурсних торгів
30	Отримана пропозиція конкурсних торгів вноситься замовником до реєстру отриманих пропозицій. (абз. 2 частини 1 статті 25, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день надходження, але не пізніше терміну зазначеного в оголошенні про проведення процедури закупівлі
31	Листи учасників або довіреності на уповноважених представників учасника бути присутніми та мати право представляти інтереси Учасників при розкритті пропозицій конкурсних торгів	В момент подачі пропозиції конкурсних торгів або за декілька днів до розкриття (передбачається в документації з конкурсних торгів)
32	Протокол розкриття пропозицій конкурсних торгів (частина 3,4 статті 27, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428)	В день та строк визначений в оголошенні про проведення процедури закупівлі

33	Завірена підписом голови комітету з конкурсних торгів та печаткою замовника копія протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів надається будь-якому учаснику на його запит протягом – (абз.3 частини 4 статті 27)	одного робочого дня з дня отримання такого запиту
34	Оприлюднення протоколу розкриття пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.7 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
35	Загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати - (абз.1 частини 9 статті 28)	20 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
36	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою загальний строк розгляду, оцінки та визначення переможця процедури закупівлі не повинен перевищувати – (абз.2 частини 9 статті 28)	10 робочих днів з дня розкриття пропозицій конкурсних торгів
37	Інформація (Протокол) про відхилення пропозицій конкурсних торгів або протокол допуску пропозицій учасників конкурсних торгів до подальшої оцінки(стаття 29)	В день прийняття рішення про відхилення пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №___)
38	За результатом розгляду та оцінки пропозицій конкурсних торгів складається протокол оцінки пропозицій конкурсних торгів за формою, встановленою Уповноваженим органом (частина 8 статті 28, Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день проведення оцінки
39	Протокол акцепту (рішення про визнання найбільш економічно вигідною пропозиції конкурсних торгів за результатами оцінки) (п.9 « Форми протоколу оцінки пропозицій конкурсних торгів (цінових пропозицій) » Наказ Міністерства економіки України 26.07.2010 № 922 (у редакції наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 27.12.2011 № 428))	В день прийняття рішення про акцепт пропозиції конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №___)

40	Інформація про відхилення пропозиції конкурсних торгів, кваліфікаційної або цінової пропозиції із зазначенням підстави надсилається учаснику або учаснику попередньої кваліфікації, пропозиція якого відхилена, протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 17)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником такого рішення
41	Оприлюднення інформації про відхилення пропозицій конкурсних торгів на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом - (абз.8 частини 1 статті 10; частина 3 статті 17)	У вигляді протоколу 3 робочих днів з дня прийняття рішення
42	Протокол про відміну Замовником торгів, чи визнання їх такими, що не відбулися	В день прийняття рішення про відміну конкурсних торгів Складається в довільній формі (див. Додаток №
43	Повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, надсилається замовником Уповноваженому органу (Мінекономрозвитку України) та усім учасникам протягом – та оприлюднюється відповідно до статті 10 цього Закону (частина 3 статті 30)	трьох робочих днів з дня прийняття замовником відповідного рішення
44	Оприлюднення повідомлення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) та опублікування в державному офіційному друкованому виданні протягом – (абз.13 частини 1 статті 10; абз.1 частини 2 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення
45	Замовник зобов'язаний протягом - з дня прийняття рішення про визначення переможця надіслати переможцю торгів повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, а всім учасникам - письмове повідомлення про результати торгів із зазначенням найменування та місцезнаходження учасника - переможця, пропозицію конкурсних торгів якого визнано найбільш економічно вигідною за результатами оцінки (супроводжувальний лист + повідомлення про акцепт) (абз.1 частина 2 статті 31)	одного робочого дня Див. Додаток №
46	Повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції обов'язково безоплатно публікується у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель протягом (абз.2 частина 2 статті 31; абз.9 частини 1 статті 10)	3 робочих днів з дня прийняття рішення про визначення переможця
47	Замовник укладає договір про закупівлю з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, не пізніше ніж через – відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції.	30 (календарних) днів з дня акцепту пропозиції

	З метою забезпечення права на оскарження рішень замовника договір про закупівлю не може бути укладеним раніше ніж через – з дати публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів. (абз.3 частина 2 статті 31)	14 (календарних) днів
48	Замовник має право вимагати від учасника-переможця внесення ним не пізніше дати укладення договору про закупівлю забезпечення виконання такого договору, якщо внесення такого забезпечення передбачене документацією конкурсних торгів. Замовник повертає забезпечення виконання договору про закупівлю після виконання учасником-переможцем договору, а також у разі визнання судом результатів процедури закупівлі або договору про закупівлю недійсними, у випадках, передбачених частинами першою та другою статті 30, частиною третьою статті 31 цього Закону, а також згідно з умовами, зазначеними у договорі, але не пізніше ніж протягом – (частина 1 статті 26)	трьох банківських днів з дня настання зазначених обставин
49	Забезпечення виконання договору про закупівлю може бути надано учасником у вигляді – (пункт 7 частини 1 статті 1)	поруки, гарантії, застави, завдатку, неустойки, депозиту
50	Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати – (частина 2 статті 26)	5 відсотків вартості договору
51	Під час здійснення закупівель за скороченою процедурою з учасником, пропозицію конкурсних торгів якого було акцептовано, замовник укладає договір про закупівлю відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції у строк не раніше ніж через – з дня публікації у державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель повідомлення про акцепт пропозиції конкурсних торгів, але не пізніше ніж через – (абз.4 частина 2 статті 31)	п'ять (календарних) днів 14 (календарних) днів з дня акцепту
52	Замовник протягом – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися, подає оголошення про результати проведення процедури закупівлі для безоплатного опублікування в державному офіційному друкованому виданні з питань закупівель та безоплатного розміщення на веб-порталі Уповноваженого органу відповідно до статті 10 цього Закону. (частина 1 статті 32)	семи (календарних) днів
53	Оприлюднення оголошення про результати процедури закупівлі - після публікації в державному офіційному друкованому виданні з питань державних закупівель, але не пізніш як через – з дня укладення договору про закупівлю або прийняття рішення про відміну торгів чи визнання їх такими, що не відбулися. (абз.12 частини 1 статті 10)	сім (календарних) днів

54	<p>Звіт про результати проведення процедури закупівлі оприлюднюється замовником відповідно до статті 10 цього Закону, крім випадків застосування процедури електронного реверсивного аукціону, результати якої оприлюднюються в порядку, визначеному розділом VIII-1 цього Закону</p> <p>Оприлюднення звіту про результати проведення процедури закупівлі відбувається на веб-порталі Уповноваженого органу (www.tender.me.gov.ua) протягом –</p> <p>(частина 2 статті 19; абз.14 частини 1 статті 10)</p>	<p>трьох робочих днів з дня його затвердження</p>
55	<p>Вся інформація по процедурі закупівлі, може додатково оприлюднюватися на вибір замовника в інших засобах масової інформації, на веб-сайтах замовника (у разі наявності) або веб-сайтах відповідних органів влади, органів місцевого самоврядування</p> <p>(абз.7 частини 2 статті 10)</p>	<p>У строки зазначені в частині 1 статті 10</p>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Армстронг Г., Введение в маркетинг: учеб. пособ./Г. Армстронг, Ф. Котлер ; пер. с англ. — 5-е изд. — М. : Вильяме, 2000. — 640 с.
2. Балабанова Л.В., Коммерческая деятельность: маркетинг и логистика / Л.В. Балабанова, А.Н. Германчук. — Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. — 231 с.
3. Бауэрсокс ДДж. Логистика: интегрированная цепь поставок / Д.Дж. Бауэрсокс, Д.Дж. Клосс ; пер. с англ. — 2-е изд. — М.: Олимп-Бизнес, 2005. — 640 с.
4. Виноградська АМ. Технологія комерційного підприємництва : навч. посіб. / А.М. Виноградська. — К. : Центр навч. літ-ри, 2006. — 780 с.
5. Стігліц Дж. Е. Економіка державного сектора / Джозеф Е. Стігліц. — К. : Основи, 1998. — 854 с.
6. Апопій В.В. Організація торгівлі : підручник / В.В. Апопій, І.П. Міщук, В.М. Ребицький ; за ред. В.В. Апопія. — 2-ге вид., переробл. та допов. — К. : Центр навч. літ-ри, 2005. — 616 с.
7. Геєць В. М. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / В. М. Геєць. — К. : Фенікс, 2003. — 1008 с.
8. Гордон М.П. Логистика товародвижения / М.П. Гордон, СБ. Карнаухов. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Центр экономики и маркетинга, 2001. — 200 с.
9. Гришина Н.В. Психология конфликта / Н.В. Гришина. — СПб. : Питер, 2005. — 464 с.
10. Гэлбрейт Дж. К. Новое индустриальное общество. Избранное /
11. Гэлбрейт Джон Кеннет. — М. : Эксмо, 2008. — 1200 с.
12. Даненбург В. Основы оптовой торговли : практический курс / В. Даненбург, Р. Монкриф, В. Тейлор. — М. : Сирин, 2003. — 248 с.
13. Джонсон. Дж. Современная логистика / Дж. Джонсон, Д. Вуд, Д. Вордлоу, П. Мерфи-мл. ; пер. с англ. — 7-е изд. — М. : Вильяме, 2002. — 624 с.
14. Дорошук Н.В. Дистрибуція на практиці/Н.Б. Дорошук, В.В. Кулеша. — М. : Вильяме, 2006. — 240 с.
15. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посіб. / Т.В. Дуткевич. — К. : Центр навч. літ-ри, 2005. — 456 с.
16. Економічна енциклопедія : в 3 т. / С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. — К. : Академія, 2001. — Т. 2. — 848 с.

17. Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 № 2289-VI із змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2289-17>.
18. Залманова М.Е. Закупочная и распределительная логистика : учеб. пособ. / М.Е. Залманова. — Саратов : СПИ, 1992. — 82 с.
19. Иванов ДА. Логистика. Стратегическая кооперация / Д.А. Иванов. — М. : Вершина, 2006. — 176 с.
20. Искусство торговать / под общ. ред. СИ. Кумак. — М., 1995.— 280 с.
21. Инфраструктура товарного рынка / за ред. І.В. Сороки. — К. : Студцентр, 2002. — 607 с.
22. Кальченко А.Г. Логістика : навч. посіб. / А.Г. Кальченко. — К. : КНЕУ, 2000. — 148 с.
23. Кальченко А.Г. Логістика : підручник / А.Г. Кальченко. — К. : КНЕУ, 2004. — 284 с.
24. Карасьова В. Документальне забезпечення закупівель / В. Карасьова,
25. Константинова В. С «Державні закупівлі: правила проведення та участі в них. Методичний посібник» / В. Константтинова – Фактор, 2012 – 576.
26. Конституція України : прийнята 28 черв. 1996 р. — К. : Офіц. вид-во Верховної Ради України, 1996.
27. Котлер Ф, Основи маркетинга : краткий курс / Ф. Кот-лер ; пер. с англ. — М.: Вильяме, 2005. — 656 с.
28. Крикавський ?ф. Логістика. Основи теорії : підручник / Є.В. Крикавський. — Л. : Національний університет "Львівська політехніка" (Інформаційно-видавничий центр "Інтелекте" Інституту післядипломної освіти), "Інтелект-Захід", 2004. 416 с.
29. Кузнецов КЗ. Настольная книга поставщика и закупщика: торги, конкурсы, тендеры / К,В. Кузнецов. — М.: Альпина Паблицер, 2003. — 339 с.
30. Лайсонс К. Управление закупочной деятельностью и цепью поставок / К. Лайсонс, М. Джиллингем ; пер. с англ. — 6-е изд. — М. : ИНФРА-М, 2005. — 798 с.
31. Ламбен Ж.-Ж. Менеджмент, ориентированный на рынок / Ж.-Ж. Ламбен ; пер. с англ. ; под ред. В.Б. Колчанова. — СПб. : Питер, 2006. — 800 с.
32. Липчук В.В. Маркетинг: основи теорії та практики: навч. посіб. / В.В. Липчук, А.П. Дудяк, С.Я. Бугіль ; за заг. ред. В.В. Липчука. — Л. : Новий Світ — 2000 ; Магнолія плюс. — 2003. — 288 с.
33. Логистика — маркетинг — продажі: все-таки співробітництво (ітоги третього круглого стола по актуальним вопросам логистики) // Логистика: проблемы и решения. — 2007. — №2.—С. 26—27.

34. Маркетинг: бакалаврський курс : навч. посіб. / за заг. ред. СМ. Ілляшенка. — Суми : ВТД "Університетська книга", 2004. — 976 с.
35. Маркетинговий менеджмент : навч. посіб. / за ред. Л.В. Балабанової. — 3-тє вид., переробл. і допов. — К. : Знання, 2004. — 354 с.
36. Морозов В. В. Основи закупівель товарів, робіт та послуг в проектах (Тендерні процедури та контракти) / В. В. Морозов. — К. : Таксон, 2003. — 744 с.
37. Нагаев В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): навч. посіб. / В.М. Нагаев. — К.: Центр навч. літ-ри, 2004. — 198 с.
38. Наказ Міністерства економіки України від 26.07.2010 №916 «Про затвердження Типового положення про комітет з конкурсних торгів». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0622-10>.
39. Наказ Міністерства економіки України від 26.07.2010 №919 «Про затвердження стандартної документації конкурсних торгів». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0653-10>.
40. Наказ Міністерства економіки України від 26.07.2010 №921 «Про затвердження Порядку визначення предмета закупівлі» із змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0623-10>.
41. Наказ Міністерства економіки України від 26.07.2010 №922 «Про затвердження форм документів у сфері державних закупівель» із змінами, внесеними наказом від 27.12.2011 р. №428. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0624-10>.
42. Наказ Міністерства економіки України від 28.07.2010 №932 «Про визначення офіційного друкованого видання з питань державних закупівель, міжнародного інформаційного видання з питань державних закупівель та веб-порталу Уповноваженого органу з питань закупівель». [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://tender.dz-ua.org/ru/law_articles/prikaz_minjekonomiki_ot_28_07_2010_932.html#ru/law_articles/prikaz_minjekonomiki_ot_28_07_2010_932.html
43. Ньюмен Э. Розничная торговля: организация и управление / Э. Ньюмен, П. Каллен ; под ред. Ю. Каптуревского ; пер с англ.— СПб. : Питер, 2005. — 416 с.
44. О. Шейко // Державні закупівлі України. — 2007. — №7. — С. 12–14.
45. Объемы перевозок автомобильным транспортом за 2006 год выросли // Логистика: проблемы и решения. — 2007. — №2. — С. 13—14.
46. Овсянюк-Бердадіна О. Об'єктивна необхідність та напрями вдосконалення функціональної підсистеми механізму державних закупівель

- послуг / О. Овсянюк-Бердадіна // Вісн. Антимоноп. комітету України. — 2008. — № 3. — С. 26.
47. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України та зарубіжних країн : навч. посіб. / Ю.В. Пасічник. — К. : Знання-Прес, 2004. — 495 с.
48. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України : навч. посіб. / Ю.В. Пасічник. — К. : Знання-Прес, 2006. — 607 с. — (Вища освіта XXI століття).
49. Пассажиरोоборот в Украине увеличился // Логистика: проблемы и решения. — 2007. — № 2. — С. 9—10.
50. Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти : Закон України від 22 лютого 2000 р., № 1490-III
51. Про порядок формування та розміщення державних замовлень на постачання продукції для державних потреб і контролю за їх виконанням : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 р., № 266.
52. Риждва О. Сучасні підходи планування закупівлі лікарських засобів / О. Риждва, Т. Мороз // Державні закупівлі України. — 2009. — № 1. — С. 34.
53. Симоненко М.Ю. Удосконалення теоретико-методичних підходів до формування оптимальної структури маркетингових каналів // Вісник СНАУ. — Сер. Економіка та менеджмент. — 2005. — № 6—7. — С. 236—239.
54. Смиринський В. Аналіз, контроль і аудит процедур державних закупівель / В. Смиринський // Державні закупівлі України. — 2007. — № 9. — С. 28.
55. Смиринський В. В. Логістичний менеджмент державних закупівель. Теоретично-правовий та методологічний аспект / В. В. Смиринський. — Тернопіль : Карт-бланш, 2004. — С. 266—268.
56. Снегирева В. Розничный магазин. Управление ассортиментом по товарным категориям / В. Снегирева. — СПб. : Питер, 2005. — 416 с.
57. Современные форматы торговли все больше теснят традиционные магазины // Маркетинговые исследования. — 2007. — №2. — С. 11.
58. Справочник ЮНИСТРАЛ. Код доступу: http://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/general/06-58166_Ebook.pdf.
59. Ткаченко Н. Б. Управління державними закупівлями : монографія / Н. Б. Ткаченко. — К. : Книга, 2007. — 296 с.
60. Тридід О.М. Логістичний менеджмент : навч. посіб. / О.М. Тридід, К.М. Таньков ; за ред. О.М. Тридіда. — Х. : Ін-жек, 2005. — 224 с.
61. Управление каналами дистрибуции / Л. Горчелс, Э. Марией, Ч. Уэст. — М. : Издат. дом Гребенникова, 2005. — 248 с.

62. Храмкін А. Теоретичні й методологічні основи сучасної системи державних закупівель / А. Храмкін, О. Воробйова // Державні закупівлі України. — 2008. — № 2. — С. 17.
63. Хэндфилд Р. Реорганизация цепей поставок. Создание интегрированных систем формирования ценности / Р. Хэндфилд, Б. Николс-мл, Л. Эрнест ; пер. с англ. — М. : Вильяме, 2003. — 416 с.
64. Штерн Л.В. Маркетинговые каналы / Л.В. Штерн, А.И. Ель-Ансари, Эн.Т. Кофлан ; пер. с англ. — 5-е изд. — М.: Вильяме, 2002. — 624 с.
65. Міністерство економічного розвитку і торгівлі Укаїни: <http://www.me.gov.ua/>
66. Антимонопольний комітет України: <http://www.amc.gov.ua/>
67. Веб-портал Уповноваженого органу з питань державних закупівель : <https://tender.me.gov.ua/>
68. Державний класифікатор продукції та послуг ДК 016-97: <http://dkpp.rv.ua/>
69. Єдиний державний реєстр судових рішень: [http://reyestr.court.gov.ua\](http://reyestr.court.gov.ua/)

ГЛОСАРІЙ ТЕРМІНІВ

1. Абонент - будь-яка фізична або юридична особа, зареєстрована на електронному майданчику або веб-порталі Уповноваженого органу;

2. Акцепт пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції (пропозиції за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника) - прийняття замовником пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції, яку визнано найбільш економічно вигідною за результатами оцінки (за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника), та надання згоди на взяття зобов'язань на оплату предмета закупівлі або його частини (лота). Пропозиція конкурсних торгів або цінова пропозиція, пропозиція за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника вважається акцептованою, якщо замовником подано учаснику в установленій Законом України «Про здійснення державних закупівель» строк письмове підтвердження про акцепт такої пропозиції;

3. Бюджетне зобов'язання – будь-яке здійснене відповідно до бюджетного асигнування розміщення замовлення, укладення договору, придбання товару, послуги чи здійснення інших аналогічних операцій протягом бюджетного періоду, згідно з якими необхідно здійснити платежі протягом цього ж періоду або у майбутньому;

4. Генеральний замовник - орган державної влади, державна, комунальна установа чи організація, визначені відповідно Кабінетом Міністрів України, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями або виконавчими органами місцевих рад відповідальними за організацію і проведення процедур закупівель в інтересах замовників за рамковими угодами відповідно до Закону України "Про здійснення державних закупівель";

5. Державна закупівля (далі - закупівля) - придбання замовником товарів, робіт і послуг за державні кошти у порядку, встановленому Законом України "Про здійснення державних закупівель";

6. Державні кошти - кошти Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, кошти Національного банку України, державних цільових фондів, Пенсійного фонду України, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням, кошти, передбачені Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності", кошти

установ чи організацій, утворених у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями чи органами місцевого самоврядування, кошти державних та місцевих фондів, кошти державного оборонного замовлення, кошти державного замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб, кошти державного матеріального резерву, кошти Аграрного фонду, кошти Фонду соціального захисту інвалідів, кошти, які надаються замовникам під гарантії Кабінету Міністрів України, Ради міністрів Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування за кредитами, позиками, які надаються іноземними державами, банками, міжнародними фінансовими організаціями або на умовах співфінансування разом з іноземними державами, банками, міжнародними фінансовими організаціями;

7. Договір про закупівлю - договір, який укладається між замовником і учасником за результатами процедури закупівлі та передбачає надання послуг, виконання робіт або набуття права власності на товари за державні кошти;

8. Документація конкурсних торгів - документація, що розробляється та затверджується замовником, оприлюднюється для вільного доступу та безоплатно подається замовником під час проведення торгів (конкурсних торгів) фізичним/юридичним особам. Документація конкурсних торгів не є об'єктом авторського права та/або суміжних прав;

9. Документація електронного реверсивного аукціону - електронні документи, що мають обов'язковий реквізит - електронний цифровий підпис та визначають вимоги замовника до предмета, договору, процедури та учасників закупівлі. Вимоги щодо складу та змісту документації електронного реверсивного аукціону встановлюються Законом;

10. Електронна заявка (далі - заявка) - електронний документ, що підтверджує згоду учасника закупівель укласти договір про закупівлю на визначених замовником умовах та містить документи і відомості, що підтверджують виконання вимог замовника під час проведення закупівлі за процедурою електронного реверсивного аукціону;

11. Електронна конкурентна заявка (далі - конкурентна заявка) - електронний документ, що містить інформацію про пропозицію учасника щодо ціни договору про закупівлю (лота), яка подається оператору електронного майданчика безпосередньо під час проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону;

12. Електронний майданчик - сайт у мережі Інтернет разом з сукупністю технічного обладнання, програмного забезпечення та організаційних заходів, що

використовуються оператором електронного майданчика для проведення державних закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону;

13. Забезпечення виконання договору про закупівлю - надання учасником замовнику гарантій виконання своїх зобов'язань за договором про закупівлю, включаючи такі види забезпечення як порука, гарантія, застава, завдаток, неустойка, депозит;

14. Забезпечення пропозиції конкурсних торгів - надання учасником замовнику гарантій виконання своїх зобов'язань у зв'язку з поданням пропозиції конкурсних торгів, у тому числі такі види забезпечення: порука, гарантія, застава, завдаток, депозит;

15. Забезпечення заявки - кошти, що надаються на вимогу замовника учасником закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону в якості гарантії виконання ним зобов'язань щодо укладення договору за результатами процедури;

16. Закупівля в електронній формі - державна закупівля, під час проведення якої використовується електронний документообіг відповідно до Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг"

17. Закупівля в одного учасника - це процедура, відповідно до якої замовник укладає договір про закупівлю з учасником після проведення переговорів з одним або кількома учасниками та акцепту пропозиції переможця процедури закупівлі в одного учасника;

18. Замовники - розпорядники державних коштів, які здійснюють закупівлю в порядку, визначеному Законом;

19. Змова - домовленість між двома чи кількома учасниками процедури закупівлі, спрямована на встановлення ціни пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції на штучних або неконкурентних рівнях з відома або без відома замовника;

20. Кваліфікаційна документація - документація, що розробляється, затверджується, оприлюднюється для вільного доступу та безоплатно надається замовником під час проведення попередньої кваліфікації учасників фізичним/юридичним особам;

21. Кваліфікаційна пропозиція - пропозиція, яка подається учасником попередньої кваліфікації замовнику відповідно до вимог кваліфікаційної документації;

22. Комітет з конкурсних торгів - службові (посадові) особи замовника (генерального замовника), призначені відповідальними за організацію та проведення процедур закупівлі згідно з Законом України «Про здійснення державних закупівель»;

- 23. Конкурентні процедури закупівель** - це відкриті торги, двоступеневі торги, запит цінових пропозицій, попередня кваліфікація учасників
- 24. Контролюючі органи** - органи, уповноважені на здійснення контролю у сфері закупівель, визначені в частині п'ятій статті 7 Закону України "Про здійснення державних закупівель"
- 25. Моніторинг закупівель** - систематичне спостереження за станом здійснення замовниками державних закупівель, у тому числі аналіз ефективності здійснення цих закупівель;
- 26. Найбільш економічно вигідна пропозиція** - пропозиція, що відповідає всім критеріям та умовам, визначеним у документації конкурсних торгів, та визнана найкращою за результатами оцінки конкурсних пропозицій відповідно до статті 28 Закону України «Про здійснення державних закупівель»;
- 27. Оголошення про проведення процедури закупівлі** - оголошення про проведення відкритих торгів, оголошення про проведення процедури двоступеневих торгів, оголошення про проведення попередньої кваліфікації, запит цінових пропозицій, інформація про застосування процедури закупівлі в одного учасника;
- 28. Оголошення про результати процедури закупівлі** - оголошення про результати проведення торгів, повідомлення про результати проведення попередньої кваліфікації, інформація про результати процедури запити цінових пропозицій, інформація про результати проведення процедури закупівлі в одного учасника, повідомлення про відміну торгів або визнання їх такими, що не відбулися, повідомлення про відміну процедури закупівлі в одного учасника;
- 29. Орган оскарження** - Антимонопольний комітет України;
- 30. Оператор електронного майданчика** - юридична особа як державної, так і інших форм власності, державна реєстрація якої проведена на території України у встановленому законодавством порядку, яка володіє електронним майданчиком, необхідними для його функціонування програмно-апаратними засобами, досвід та кваліфікація персоналу якої дозволяють забезпечити проведення електронних реверсивних аукціонів відповідно до цього Закону і яка включена до Реєстру операторів електронних майданчиків;
- 31. Переможець процедури закупівлі** - учасник, пропозицію конкурсних торгів або цінову пропозицію якого визнано найбільш економічно вигідною та акцептовано у разі проведення торгів (конкурсних торгів), або учасник, пропозицію якого прийнято за результатами застосування процедури закупівлі в одного учасника, або учасник процедури електронного реверсивного аукціону, який під час проведення торговельної сесії електронного реверсивного аукціону

запропонував найнижчу ціну договору (лота) та заявка якого визнана такою, що відповідає вимогам документації електронного реверсивного аукціону;

32. Підприємства - підприємства, утворені в установленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття за ними зобов'язань і здійснення платежів, у тому числі державні, казенні, комунальні підприємства, а також господарські товариства, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, їх дочірні підприємства, а також підприємства, господарські товариства, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків належить державним, у тому числі казенним, комунальним підприємствам та господарським товариствам, у статутному капіталі яких державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків, об'єднання таких підприємств (господарських товариств);

33. Пов'язана особа - особа, яка відповідає будь-якій з наведених нижче ознак:

юридична особа, яка здійснює контроль над учасником процедури закупівлі, оператором електронного майданчика або контролюється таким учасником процедури закупівлі, оператором електронного майданчика, або перебуває під спільним контролем з таким учасником процедури закупівлі, оператором електронного майданчика;

фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль над учасником процедури закупівлі, оператором електронного майданчика;

службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика, уповноважена здійснювати від імені учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення цивільно-правових відносин, та члени сім'ї такої службової (посадової) особи;

члени сім'ї посадової (службової) особи замовника, які здійснюють контроль над учасниками процедури закупівлі або уповноважені здійснювати від імені учасника процедури закупівлі юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення цивільно-правових відносин.

Під здійсненням контролю слід розуміти володіння безпосередньо або через більшу кількість пов'язаних фізичних чи юридичних осіб найбільшою часткою (паєм, пакетом акцій) статутного капіталу учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика або управління найбільшою кількістю голосів у керівному органі такого учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика, або володіння часткою (паєм, пакетом

акцій), яка становить не менш як 25 відсотків статутного капіталу учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика.

Для фізичної особи загальна сума володіння часткою статутного капіталу учасника процедури закупівлі, оператора електронного майданчика (голосів у органі управління) визначається як загальний обсяг корпоративних прав, що належить такій фізичній особі, членам її сім'ї та юридичним особам, які контролюються такою фізичною особою або членами її сім'ї.

Для цілей цього Закону членами сім'ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи за умови їх постійного проживання разом із пов'язаною особою і ведення з нею спільного господарства";

34. Послуги - будь-який предмет закупівлі (крім товарів і робіт), включаючи транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, лізинг, найм (оренду), а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт;

35. Предмет закупівлі - товари, роботи чи послуги, які закупаються замовником у межах єдиної процедури закупівлі, на участь в якій учасниками подаються пропозиції конкурсних торгів (кваліфікаційні, цінові пропозиції) або пропозиції на переговорах (у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника), або заявки (у разі застосування процедури електронного реверсивного аукціону). Предмет закупівлі визначається замовником у порядку, встановленому Уповноваженим органом. Для проведення процедури закупівлі має бути не менше двох пропозицій/заявок, крім випадків застосування замовником процедури закупівлі в одного учасника";

36. Претендент - абонент, що зареєструвався на електронному майданчику для участі в закупівлях за процедурою електронного реверсивного аукціону, що проводяться на цьому електронному майданчику;

37. Пропозиція конкурсних торгів - пропозиція щодо предмета закупівлі або його частини (лота), яку учасник подає замовнику відповідно до вимог документації конкурсних торгів;

38. Процедура попередньої кваліфікації - застосовується у разі необхідності попереднього визначення кваліфікаційної відповідності, фінансово-економічного стану та технічних і організаційних можливостей учасника;

39. Роботи - проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, капітальний ремонт та реставрація існуючих об'єктів і споруд виробничого і невиробничого призначення, роботи із нормування у будівництві,

геологорозвідувальні роботи, технічне переоснащення діючих підприємств та супровідні роботам послуги, у тому числі геодезичні роботи, буріння, сейсмічні дослідження, аеро- і супутникова фотозйомка та інші послуги, які включаються до кошторисної вартості робіт, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих робіт;

40. Рамкова угода - правочин, який укладається одним чи кількома замовниками (генеральним замовником) у письмовій формі в порядку, встановленому Законом, з одним чи кількома учасниками процедури закупівлі з метою визначення основних умов закупівлі окремих товарів і послуг для укладення відповідних договорів про закупівлю протягом строку дії рамкової угоди;

41. Регламент електронного майданчика - правила, які регулюють порядок взаємодії між оператором електронного майданчика і його абонентами під час здійснення державних закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону та відносини (включаючи права, обов'язки та відповідальність), що складаються між ними у процесі виконання дій на електронному майданчику;

42. Реєстр операторів електронних майданчиків - перелік, що містить сукупність відомостей про суб'єктів господарювання, які мають право здійснювати діяльність з організації та проведення державних закупівель за процедурою електронного реверсивного аукціону;

43. Розпорядник державних коштів - органи державної влади, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, інші органи, установи, організації, визначені Конституцією та іншими актами законодавства України, а також установи чи організації, утворені у встановленому порядку органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим чи органами місцевого самоврядування та уповноважені на отримання державних коштів, взяття за ними зобов'язань і здійснення платежів, а також підприємства та їх об'єднання;

44. Строк дії пропозиції конкурсних торгів або цінової пропозиції - встановлений замовником у документації конкурсних торгів або запиті цінових пропозицій строк, протягом якого учасник не має права змінювати свою пропозицію конкурсних торгів або цінову пропозицію;

45. Суб'єкт оскарження в органі оскарження (далі - суб'єкт оскарження) - фізична чи юридична особа, яка звернулася до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів з приводу рішення, дії чи бездіяльності замовника, що суперечать законодавству у сфері державних закупівель та/або з приводу порушень законодавства оператором електронного майданчика і внаслідок яких порушено право чи законні інтереси такої особи;

46. Суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії;

47. Товари - продукція, об'єкти будь-якого виду та призначення, у тому числі сировина, вироби, устаткування, технології, предмети у твердому, рідкому і газоподібному стані, а також послуги, пов'язані з поставкою товарів, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів;

48. Торги (конкурсні торги) - здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця торгів (конкурсних торгів) згідно з процедурами, встановленими Законом України «Про здійснення державних закупівель»(крім процедури закупівлі в одного учасника);

49. Торговельна сесія - частина часу роботи електронного майданчика, протягом якого учасниками електронного реверсивного аукціону подаються конкурентні заявки;

50. Учасник попередньої кваліфікації - фізична особа, в тому числі фізична особа - підприємець, юридична особа (резидент або нерезидент), яка письмово підтвердила намір взяти участь у попередній кваліфікації та/або подала кваліфікаційну пропозицію;

51. Учасник процедури закупівлі (далі - учасник) - будь-яка фізична або юридична особа, яка підтвердила намір взяти участь у процедурі закупівлі шляхом подачі пропозиції конкурсних торгів або заявки на участь в електронному реверсивному аукціоні, або цінової пропозиції, або пропозиції на переговорах у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника";

52. Цінова пропозиція - пропозиція щодо предмета закупівлі або його частини (лота), яку учасник подає замовнику відповідно до запиту цінових пропозицій;

53. Частина предмета закупівлі (лот) - визначена замовником частина товарів, робіт чи послуг, на яку в межах єдиної процедури закупівлі учасникам дозволяється подавати пропозиції конкурсних торгів або заявки, або цінові пропозиції, або пропозиції на переговорах у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника. Для проведення процедури закупівлі на кожен окрему частину предмета закупівлі (лот) має бути не менше двох пропозицій або заявок (конкурентних заявок), крім випадків застосування замовником процедури закупівлі в одного учасника".